

DUNA MENTI TERÜLETEK ÖSSZEHANGOLT FEJLESZTÉSE TEMATIKUS FEJLESZTÉSI PROGRAM

Megbízó:

BUDAPEST FŐVÁROS ÖNKORMÁNYZATA

Szakmai Irányító:

BUDAPEST FŐVÁROS FŐPOLGÁRMESTERI HIVATAL

2014. június 6.

Tartalomjegyzék

Vezetői összefoglaló	5
1. A Program tervezési kerete és céljai	7
1.1. Tervezési kontextus	7
1.2. A stratégia célja és integrált megközelítése	9
2. A stratégia bemutatása	11
2.1. Hosszú távú célok, víziók	11
2.2. Helyzetértékelés	14
2.2.1. A Duna menti területek adottságai és kihívásai	14
2.2.2. A helyzetkép és jövőkép viszonya	18
2.2.3. SWOT elemzés eredményei	22
2.2.4. Korábbi fejlesztési tapasztalatok	24
2.3. Középtávú fejlesztési irányelvek, avagy fejlesztési célok 2020-ig	25
2.3.1. Középtávú fejlesztési célok	25
2.3.2. Intézményrendszeri célok	28
2.3.3. Horizontális jellegű fejlesztési irányelvek bemutatása	29
2.4. A stratégia végrehajtásának keretei	30
3. A Program bemutatása	33
3.1. Intézkedések bemutatása	33
3.2. Projektkiválasztási folyamat és szempontrendszer összefoglalása	36
3.3. A projektek és konstrukciók összefoglalása	38
3.3.1. A benyújtott projektek tartalmi és térbeli összefüggései	38
3.3.2. A benyújtott projektek összefoglalása	40
3.3.3. A konstrukciók összefoglalása	42
3.4. Indikatív projektlista	44
4. Mellékletek	49

Vezetői összefoglaló

A főváros stratégiai fejlesztési irányait meghatározó Budapest 2030 Hosszú távú Városfejlesztési Konceptió a Duna menti zónát (a Duna-parti területeket és a szigeteket magába foglaló térséget) markáns városi fejlesztési tengelyeként definiálja.

A vízió a Duna közelségére, a partszakaszok tagolt karakterére, természeti adottságainak és épített örökségének kihasználására, a gazdaság- és turizmusfejlesztés számára nyújtott lehetőségeinek kiaknázására, a hazai és nemzetközi közlekedési rendszerekben betöltött szerepének erősítésére, a hajózás feltételeinek javítására épít. Ezzel szoros összefüggésben megjeleníti a megújulás, a minőségi szabadidős kínálat szándékát, a barnamezős és alulhasznosított területek funkcióváltásának előmozdítását, a partszakaszok a mögöttes városszövettel illetve a szigetekkel való harmonikus kapcsolatának fokozottabb érvényesülését is. A jövőkép elérését azonban kedvezőtlen feltételek akadályozzák, kiemelten a klímaváltozás következtében növekvő árvízi kockázat, a partszakaszok és a városszövet fizikai elválasztottsága, a partszakaszok megközelíthetőségének korlátai.

A Duna menti területek összehangolt fejlesztése Tematikus Fejlesztési Program (TFP) célja, hogy meghatározza a Duna menti zóna jövőbeni fejlesztésének irányait, és koordinált, egységes keretbe rendezze a stratégiai célok megvalósítását, a Duna adta potenciál kiaknázását leginkább segítő fejlesztéseket. A stratégia az alábbi kiemelt célokat fogalmazza meg:

1. Árvízvédelmi megújulás
2. Partszakaszok gyalogos elérésének biztosítása
3. Közlekedési kapcsolatok javítása
4. Rekreatív, turisztikai potenciál kiaknázása
5. Barnamezős területek fejlesztése
6. Hajózás fejlesztése
7. Kisvízfolyás-torkolatok revitalizációjának előkészítése
8. Vízhasznosítás

E célokhoz összesen 50 projektjavaslat érkezett a tervezési folyamat résztvevőitől, a projektek zöme több célhoz is kapcsolódik és jelentős részük a partszakaszok megközelítésének javítása és a rekreációs-turisztikai potenciál kiaknázására összpontosít. A Duna menti térség gazdaságfejlesztésére a kapcsolódó barnamezős TFP keretében érkeztek be projektjavaslatok.

A beérkezett projektek mellett pályázati konstrukciójavaslatok is megfogalmazásra kerültek. Ezen konstrukciók biztosíthatják egyrészt, hogy a stratégia végrehajtása során később beérkező, kevésbé összetett, alacsonyabb támogatási igényű projektek is megvalósulhassanak, másrészt pedig azt, hogy ezeket vállalkozói és civil kezdeményezések egészítsék ki, ennek részeként erősítsék a lakosság és a megvalósult fejlesztések kapcsolatát.

1. A Program tervezési kerete és céljai

1.1. Tervezési kontextus

Az Európai Unió kohéziós politikájának 2014-2020-as szabályozása jelentősen megerősítette az **eredményesség** alapelvét, és ehhez szorosan kapcsolódóan a beavatkozások nagyobb fokú **fókuszálásának**, az **adminisztratív terhek csökkentésének** szükségességét; illetve az egymással összefüggő problémák hathatós megoldása érdekében az **integrált megközelítés** alkalmazását. E célok érdekében a jogszabálycsomag definiált egy új végrehajtási eszközt, az **Integrált Területi Beruházás (ITB)** eszközt, amely lehetőséget nyújt arra, hogy a tagállamok az egymásra épülő fejlesztéseket, a területi szereplők bevonásával, egységes végrehajtási keretben valósíthassák meg. Az eszköz lehetővé teszi, hogy a helyi szereplők által megfogalmazott integrált stratégiát egy operatív program több prioritásából, vagy akár több operatív programból finanszírozzanak, igazodva a stratégiában lévő projektek szakmai tartalmához. A szükséges pénzügyi erőforrások az ITB elfogadásakor a teljes időszakra rendelkezésre állnak. Az eszköz egyrészt a dedikált keretek, másrészt az adminisztratív terhek redukálása érdekében célirányos projektkiválasztási rendszert feltételez, ahol az előkészítés és megvalósítás során egyaránt jelenlévő partnerség javítja a stratégia, a támogatások **megalapozottságát, minőségét, hitelességét**. Az ITB tehát lehetővé teszi, hogy a területi stratégiák **átfogó, kiszámítható és rugalmasabb keretek** között valósulhassanak meg, a Tematikus Fejlesztési Programok pedig a budapesti ITB-k megvalósításához szükséges stratégiák.

A Regionális Operatív Programok Irányító Hatósága (ROP IH) felhívást intézett a Fővárosi és a kerületi önkormányzatok számára azon egységes szemléletű, ugyanakkor területi megközelítést alkalmazó Duna Tematikus Fejlesztési Program (TFP) elkészítésére, amely alapját képezheti a 2014-2020-as programozási időszakra eső fejlesztési elképzelések megvalósításának. Budapest Főváros Főpolgármesteri Hivatala a TFP elkészítésére **tervezési kereteket határozott meg**. Ennek részeként **Szakmai Munkacsoportot hozott létre, amelynek tagjait a Főváros és a kerületek mellett** a Programban érintett szervezetek – **szaktárcák és háttérintézmények, közszolgáltató cégek, szakmai szervezetek** – alkotják. A Szakmai Munkacsoport által előkészített döntéseket a Főváros és a kerületek döntéshozóit képviselői **Döntéshozói Munkacsoport** hagyta jóvá.

Az együttműködésen alapuló **tervezési folyamat** előzetesen megvitatott és előre meghatározott **fázisokban**, a résztvevők számára rendszeresen visszacsatolt módon történt. Az **első fázisban** megvitatott **hosszú távú célokból és a helyzetértékelésből** következik a középtávú célrendszer, majd a **második fázisban** a célok megvalósítását elősegítő **projektek kiválasztási szempontjainak meghatározása**. A **harmadik fázisban** a stratégiához illeszkedő **projektjavaslatok és pályázati konstrukciójavaslatok** összegyűjtése, történt, amelyekből a támogatási keretek meghatározását követően elvégezhető lesz majd a kiválasztási folyamat. A szakmai munkacsoport javaslatainak megfogalmazásához segítséget, kiegészítő jellegű támpontokat nyújtanak a Főpolgármesteri Hivatal munkatársai által szervezett szélesebb körű **partneri egyeztetések**.

A tervezési folyamat 2014 februárjában a Budapest 2030 Hosszú távú Városfejlesztési Konceptió víziójának, a Duna menti térségre vonatkozó **átfogó célok közös értelmezésével** és a

kiinduló állapot áttekintésével indult. A **helyzetértékelés** során feltárássra kerültek a legfontosabb problémák (gyengeségek és veszélyek) illetve kiaknázható potenciálok (erősségek és lehetőségek), a megfelelő fókuszálást a szempontok súlyozása biztosította. A hosszútávú célok és a jelen állapot közötti lényegi eltérések, különösen a feszülések, súlyosabb korlátok illetve érzékelhetően kihasználatlan értékek elemzése és összegzése vezetett a **középtávú célrendszer** meghatározásához. A célrendszer megvalósításának sikere alapvetően a projektek összességén múlik, ezért a tervezési folyamat következő lépéseként a célok alapján összeállításra került az a **részletes szempontrendszer**, amelynek segítségével a célok eléréshez legnagyobb mértékben hozzájáruló projektek kiválaszthatóak. Az utolsó fázisban került sor a TFP keretében benyújtott **projektjavaslatok** megvitatására és – szükség szerint átdolgozást követően – **befogadására**, illetve a projekteket kiegészítő, pályázati **konstrukció javaslatok** kidolgozására.

A tervezési folyamat lezárására rendelkezésre áll a Duna Tematikus Fejlesztési Program stratégiája, amely alapját képezheti a Kormány és a Főváros között e célból megkötendő ITB végrehajtási támogató szerződésnek. Mivel a stratégia elfogadásakor még tárgyalás alatt állt Magyarország és az Európai Unió között megkötendő Partnerségi Megállapodás, illetve benyújtás előtt álltak az ennek megvalósítását szolgáló operatív programok, így a TFP stratégiájára épülő ITB finanszírozási és intézményi-eljárási keretei legkorábban várhatóan 2014 őszén véglegesíthetőek.

A stratégiához összegyűjtött projekt- és konstrukciójavaslatok lehetővé teszik, hogy a forrás és végrehajtási keretek rendelkezésre állását követően gyorsan elindítható legyen a TFP végrehajtási folyamat, ennek részeként a projektjavaslatok formális benyújtását követő elbírálásával, majd az elbírált elképzelések teljes körű kidolgozásával.

1.2. A stratégia célja és integrált megközelítése

A Tematikus Fejlesztési Program alapvető célja, hogy meghatározza a Duna menti térség jövőbeni fejlesztésének irányait és koordinált, egységes keretbe rendezze a stratégiai célok megvalósítását, a térségi potenciál kiaknázását leginkább segítő fejlesztéseket.

A tervezési folyamat alapját az **integrált megközelítés** képezte, magában az alkalmazott **módszertanban** is, azaz a stratégia a kívánatos fejlődéshez szükséges **beavatkozások egészére** irányult (témahatár szűkítés helyett). Másrészt a **Szakmai illetve Döntéshozói Munkacsoport összetétele** garantálta, hogy a Duna menti térség fejlesztésében érdekelt szervezetek megszólítást nyertek, illetve a stratégiaalkotási folyamatban aktívan részt vettek, amelyet kiegészítettek az érintettek szélesebb körével a Főpolgármesteri Hivatal által szervezett szakmai fórumok.

A fókusz tekintetében a teljességre törekvés értelemszerűen maga után vonta, hogy a tervezési dokumentum magában foglalja azokat az **intézkedéseket** is, amelyek nem a VEKOP, hanem az **ágazati operatív programok** (pl. IKOP) forrásait terhelik, végrehajtásuk azonban szervesen kapcsolódik, elengedhetetlen a Duna TFP középtávú céljainak eléréséhez. Az ágazati tervezőkkel tartott konzultációk arra is rávilágítottak, hogy a **fővárosi** fejlesztési **igények és elképzelések fontos inputként szolgálnak** a szaktárcák eszközrendszerének véglegesítéséhez.

Az integrált megközelítés indokoltságát az alábbi – a tervezési folyamat és a benyújtott projektjavaslatok alapján egyértelműen visszaigazolt – szempontok adták.

- A víziók, és ehhez képest a fennálló problémák jellege a 2014-2020-as időszakban felerősödött „eredménykötelem”, az eddigi tapasztalatok alapján szemléletváltást igényelnek. Az önmagában értékes, ám egymástól független, gyakran fragmentált, és ezáltal korlátozott, lokális hatással bíró fejlesztések helyett összvárosi érdekeket képviselő stratégián alapuló **intézkedéscsomag** létrehozása szükséges. A hatékony koordináció, ennek részeként az egyedi projektek közötti szinergikus hatás feltárása és kiaknázása, az érdekelték közötti folyamatos párbeszéd és közös probléma-megoldási mechanizmusok fenntartása jelentősen javítja a beavatkozások minőségét és fenntarthatóságát. A koherens, egységes keretben kialakított és megvalósított beavatkozás-csomag hozzáadott értéke magasabb, mint az egyedileg kezelt projektek hozzáadott értékének összessége.
- A projektek jelentős része **egymásra épül**, vagy **szorosan, közvetlenül kapcsolódik egymáshoz** több dimenzióban is.
- A tervezés során megerősítést nyert, hogy az **árvízvédelmi fejlesztések** végrehajtása valamennyi középtávú cél esetében a beruházások **előfeltételét** jelentik, vagy a létrehozott létesítmények, eredmények hosszútávú fenntarthatóságának nélkülözhetetlen pillérei. Következésképpen a legfontosabbnak ítélt árvízvédelmi

feladatokat a Szakmai Munkacsoport tagjai – kiemelten az érintett kerületek – egyrészt általános jellegű igényként, másrészt konkrét fejlesztések tárgyaként fogalmazták meg. Mivel a rendelkezésre álló erőforrások korlátozottak, a beavatkozások helyét és módját a Főváros által koordinált **átfogó vizsgádzalkodási stratégia** definiálja.

- **Integrált**, a Főváros által koordinált **projekt** fogja össze és egészíti ki az azonos célt szolgáló, azonban több szereplő által szakaszosan és/vagy pontszerűen megvalósított beavatkozásokat (pl. belvárosi partszakaszok komplex rekonstrukciója).
- A projekt(ek) megvalósítása több szereplő folyamatos **együttműködését** igényli (pl. több kerületen áthaladó sétány, kerékpárút, stb.), illetve az egyes projektek eredményeként létrejövő fejlesztések közvetlen hasznosíthatósággal szolgálnak más projektgazdák számára is (pl. sétány-jellegű uszályok mozgathatósága a partok, kerületek között).
- A projektek egy része között egyfajta **ok-okozati viszony** áll fenn, amely különösen jól érzékelhető a *rekreációs, turisztikai potenciál kiaknázása és a partszakaszok megközelíthetősége* célok kapcsolódása esetében; azaz a partszakaszok megközelíthetőségét javító fejlesztések akkor lesznek kiemelten eredményesek, ha rekreációs-turisztikai funkcióbővüléssel járnak együtt.
- A TFP részét képező projektek közvetlenül **ágazati hatáskörbe tartozó stratégiához** kapcsolódnak. Budapest közlekedési hálózatának fejlesztése befolyásolja általában a TFP-ben meghatározott középtávú célok – kiemelten a közlekedési kapcsolatok javítása, a partszakaszok megközelítése, a hajózás – elérését, illetve közvetlenül érinti a fejlesztések eredményeként létrejövő építmények és szolgáltatások megközelíthetőségét.
- Integrált megközelítés nélkül nem lehetséges a **magánszféra és a civil kezdeményezések** a TFP megvalósításába történő, rendkívül kívánatos bevonása. A tervezési folyamat során figyelmet kapott a magánszféra és a civil szektor igényeinek becsatornázása is, mely elsősorban civil fórumok keretében, illetve ezeket követően a civil szervezetek benyújtott javaslatainak számbavételével valósult meg.
- Végül, de nem utolsó sorban, a tervezési folyamat rávilágított azon **általános koordinációs jellegű teendőkre** is – kiemelten a kapcsolódó jogszabályalkotás, módosítás és alkalmazás, illetve az ágazati fejlesztések megvalósítása terén – amelyek számos projekt sikerességét befolyásolják.

2. A stratégia bemutatása

2.1. Hosszú távú célok, víziók

Budapest és a Duna menti térség stratégiai fejlesztési irányait a Fővárosi Közgyűlés által elfogadott **Budapest 2030¹ Hosszú távú Városfejlesztési Konceptió** (továbbiakban: Budapest 2030), valamint **Budapest Duna menti területeinek fejlesztési tanulmányterve²** (továbbiakban: Duna tanulmány) határozza meg. A Konceptióban megfogalmazott jövőkép szerint „*Budapest a Kelet-Közép-Európai térség gazdasági vezető ereje, innovációs és kulturális központja, élenjáró a tudás- és kreatív gazdaság fejlesztésében és a fenntartható gazdasági modell megvalósításában, amelynek bázisa a hálózatba szerveződő kutató-fejlesztő, oktatási és üzleti (piaci) rendszer. Piacvezető az alacsony energiateljesítményű, de magas hozzáadott értékű termékek és szolgáltatások előállításában, az ilyen jellegű ágazatokba irányuló befektetések vonzásában. Budapest adottságait és helyzeti potenciálját tekintve híd szerepet tölt be a környező tájak, civilizációk között, különböző kultúrák, gazdaságok és emberek találkozóhelye. Környezetének fejlesztését megfontoltan, az értékeket és az érintettek érdekeit messzemenően figyelembe véve végzi. Budapest sokszínű, egyedi karakterű főváros, amely magas életminőséget és esélyegyenlőséget biztosít lakóinak.*” (Budapest 2030, 32. o.)

A TFP által érintett terület alapvetően a főváros zónarendszere szerinti **Duna menti zóna** (a Duna-parti területeket és a szigeteket magába foglaló térség), de kiterjed további csatlakozó, a folyamattal kölcsönhatásban lévő, fejlesztési potenciállal rendelkező területekre is. E térséget, amely szakaszonként is nagyon eltérő arcot mutat, a Budapest 2030 koncepcióban megfogalmazott jövőkép markáns **városfejlesztési tengelyként** határozza meg. **A jövőkép megfogalmazása szerint** a fejlesztések összehangoltan történnek a kerületi és térségi önkormányzatokkal, valamint a stratégiai tervezés, érdekérvényesítés, projektfejlesztés a kormánnyal együttműködésben zajlik, így hatékony fejlesztési, végrehajtási környezet alakul ki.

A Konceptió komplex célrendszeréből az alábbi hosszútávú célok relevánsak a Duna TFP tekintetében, melyet a Szakmai Munkacsoport keretében kidolgozott helyzetértékelés is megerősített, illetve további szempontokkal egészített ki (részletesen lásd: [2.2.2. A helyzetkép és jövőkép viszonya](#)).

¹ Budapest 2030 Hosszú távú Városfejlesztési Konceptió, jóváhagyva a Fővárosi Közgyűlés 767/2013.(IV.24.) határozatával, 2013. április

² Budapest Duna menti területeinek fejlesztési tanulmányterve, jóváhagyva a Fővárosi Közgyűlés 463/2013. (III. 27.) határozatával, 2013. március

Koordinált fejlesztés

A *Koncepció* hangsúlyos elemeit képezik az összehangolt kerületi, városi, kormányzati fejlesztések és a kapcsolódó koordinációs szervezeti egység létrehozása, működtetése.

A *helyzetértékelés* kiemelte a célok megvalósítását veszélyeztető **ad-hoc jellegű forrásfelhasználási gyakorlat megváltoztatásának**, illetve az **ágazati szempontok közötti teljes körű koordináció megteremtésének** szükségességét.

Értéktörző fejlesztés

A *Koncepció* és a *helyzetértékelés* rávilágít a Duna-parti UNESCO Világörökség, a panoráma, az itt lévő védett értékek megőrzésének jelentőségére, az új fejlesztések – az egyes Duna partszakaszok karakterének megfelelően történő – megvalósításának fontosságára. Problémát jelent azonban, hogy a védett értékek mellett gyakran nem a karaktert erősítő beruházások valósulnak meg. Fontos cél, hogy **az ingatlanfejlesztések az egyes partszakaszok eltérő karakterének megfelelően valósuljanak meg**, a hatékony területfelhasználás, a városias beépítés és a városszövet tagoltságának megtartásával.

Egészséges környezet kialakítása

A *Koncepció* nagy hangsúlyt helyez a természetközeli partok védelmére; a természetes állapot helyreállítására, illetve a várostérség ökológiai hálózatának fejlesztésére; a víz és talajvédelemre; az illegális hulladéklerakás megszüntetésére; a talajszennyezett területek kármentesítésére, rekultivációjára; a part- és a kisvízfolyások menti terület teljes csatornázásának kiépítésére; a minden környezeti elemre kiterjedő környezeti monitoring-rendszer megvalósítására; valamint az új ingatlanok esetében energiatakarékos hűtési-fűtési rendszerek alkalmazására.

A cél megvalósítása kiemelten fontos az olyan problémák megoldására, mint a **talajszennyeződés megszüntetése**; az egészségre ártalmas és a rekreációs-turisztikai potenciált rontó nagyfeszültségű vezetékek átvezetésének felülvizsgálata; az **alulhasznosított zöldterületek közcélú hasznosítása**; az **árvízvédelmi rendszer hiányosságainak felszámolása**; a Duna menti **gyógyfürdők, kutak kihasználásának felülvizsgálata**; a Nagy-Duna javuló vízminőségének **megőrzése**; illetve a Ráckeve–Soroksári Duna-ág vízminőségének javítása.

Víz és város kapcsolata

A *Koncepcióban* kidolgozott víziót az **élettel teli, sokszínű rekreációs és sportlehetőséget kínáló partok**; az **attraktív, decentralizált turisztikai kínálat**; a kerékpárutak és gyalogos sétányok a szigetek **integrálásával** történő kialakítása; illetve a közlekedési pályák (rakpart, HÉV) **a part megközelítését nem zavaró jelenléte** alkotják.

A város és víz kapcsolatát erősítő beavatkozások szükségességére világítottak rá a *helyzetértékelés* azon megállapítása, miszerint érték a Duna mellett kialakult sokszínű használat, amely a további fejlesztések alapját képezheti.

Dunai hajózás fejlesztése

A *Koncepció* az irányokat illetően megfogalmazza **az agglomerációra is kiterjedő, versenyképes hivatásforgalmi hajózás** feltételeinek megteremtését; a nemzetközi teherhajózásban való részesedésének és a Főváros **makroregionális logisztikai szerepkörének** javítását; valamint a **szállodahajók differenciált elhelyezését** és megfelelő infrastrukturális kiszolgálását; illetve a vízi, hajózási klaszter erősítését.

Ezzel összhangban, a *helyzetértékelésben* is kritikus elemként jelent meg a személy- és teherhajózási lehetőségek kihasználatlansága, illetve a szállodahajók elhelyezésének problematikus helyzete.

Barnamezős területek gazdaságfejlesztése

A *Koncepció* a stratégiai fejlesztési irányok tekintetében kiemeli a barnamezős területek funkcióváltását, gazdasági telephelyként történő megújítását **magasabb hozzáadott értékű ágazatok**, a kreatív ipar és klaszterek megtelepedése révén, oktatási és kulturális célú beruházások számára; illetve az infrastruktúrahálózatok kihasználtságának javítását. Ennek részeként cél, hogy **a Duna vonalának és a barnamezős gyűrűnek az északi és déli metszéspontjai újulnak meg először**, az ingatlanfejlesztések koncentrált megjelenése mellett.

A *helyzetértékelésben* egyértelműen fejlesztendő területként került meghatározásra a tudás-gazdaság klaszterszerű megjelenése, illetve megoldásra váró problémaként a városszerkezeti jelentőségű Duna-hidak hiánya.

2.2. Helyzetértékelés

2.2.1. A Duna menti területek adottságai és kihívásai

A Duna jelentősége

A főváros legjellegzetesebb tájmorfológiai eleme a Duna-völgy. A várost 32 kilométer hosszan, 400 méteres átlagos szélességgel kettészelő folyó, a várost körülölelő hegyek és dombok, a szigetek, a természeti környezethez arányosan illeszkedő épített örökség **meghatározóak a látványban**. A számos európai térséget felfűző Duna nemcsak **hajózási útvonal**, hanem színes **kulturális tér** is. Az épített értékek és a látványos táji adottságok páratlan harmonikus egysége révén a térség 1987 óta **Világörökségi terület**.

Budapest várostörténeti, városépítészeti szempontból is legértékesebb, funkciókban gazdag **Duna menti városrészei és partszakaszai a turisták** kedvenc célpontjai. Ugyanakkor sok helyen **gyalogosan lehetetlen, vagy körülményes a part és a víz megközelítése**. Az elmúlt időszakban jelentőssé vált a **szállodahajók kikötési igénye**, a kikötők érthetően éppen a legfrekvenciáltabb partszakaszokat terhelik. A teljes fővárosi partszakaszon a látogatott **helyszínek eloszlása egyenlőtlen**, a belvárosi részek helyenként túlterheltek, a távolabbi partszakaszok kihasználatlanok.

A Duna átmeneti zónával határos szakaszain, az egykor a vízi szállítást kihasználó iparterületek jelentős **barnamezős területeket** hagytak maguk után, ezek átalakulása az elmúlt években a **városfejlődés markáns kitörési pontjává** váltak. Egyes szakaszokon azonban **továbbra is megmaradtak a gazdasági funkciók**, ami a stratégiailag fontos helyeken a gazdasági, logisztikai funkció megtartása szempontjából létfontosságú lesz hosszútávon is. Az **elővárosi zóna** területén a Duna-partok a leginkább **természetközeli**, jó lehetőséget kínálva a rekreációs- és sporttevékenységek számára. A vízpart megközelítése ezeken a partszakaszokon sem mindenütt megoldott, részben a **városüzemeltetési területek part menti jelenlétének köszönhetően**. A **funkcióváltást, fejlesztést akadályozzák a tulajdonviszonyok**, illetve ezek rendezésének elhúzódása. Részben az előbbieket követve, a Duna menti területek nyújtotta **jelentős turisztikai, rekreációs potenciál nagy része egyelőre kiaknázatlan**.

A Duna és partjai részét képezik az országos **ökológiai hálózat**nak. Értékeinek védelmét a **Natura 2000 területek**, országos és fővárosi jelentőségű **természetvédelmi területek** biztosítják. **A zöldfelületi rendszer változatos**: területhasználata és megjelenése a városmagtól való távolsággal arányosan változik, a belső zónára jellemző, kisebb közterekkel tagolt, beépített karaktert a szigetek nagyobb közparkjai formájában fokozatosan a természeti környezet váltja fel. A Duna menti zónában a be nem épített, természetközeli területek aránya a hegyvidéki zóna után a második legnagyobb (kb. 25%), e mellett jelentős a biológiailag aktív területek aránya.

A Duna mentén **kevés jól megközelíthető vízparti terület található** – a part mentén két-három tömb mélységet jelentő – háttérterületekkel való funkcionális együttélés csak néhány rövid partszakaszon jelenik meg. **Jelentős elválasztó szereppel bírnak a vonalas műszaki létesítmények** (rakparti utak, vasúti és HÉV pályák) továbbá az egybefüggő, nagy kiterjedésű gazdasági, ipari és használaton kívüli területek, melyek a városlakók számára átjárhatatlanok.

A folyam természeti kincs, erőforrás, gazdasági lehetőség, és mindezek mellett a város vízellátásának alapja, ugyanakkor az **árvizek okán veszélyhordozó tényező** is. A Dunának a város életében betöltött szerepe – különös tekintettel a szigetekre – a város átszellőzésében, ivóvízellátásban, turizmusában, közlekedésében és rekreációs funkcióiban kiemelkedő.

A Duna menti infrastruktúra

Budapest **sugaras-gyűrűs rendszerű úthálózata** következtében az összes meghatározó jelentőségű közúti közlekedési elem érinti a Duna menti területeket. A közúti elemek térbeli helyzetüknek megfelelően két, egymástól gyökeresen eltérő szerepet töltenek be a közlekedésben. *A körirányú elemek* a város két partját és a szigeteket kötik össze egymással, a folyót keresztező hidakon keresztül. *A sugárirányú elemek* Buda és Pest belső közlekedésében vesznek részt, ezek közül közvetlenül a folyó mellett elhelyezkedő **rakparti utak azonban hátrányosan elválasztják a folyót a várostól**. A mintegy 15 km hosszúságot elérő alsó rakpartok elsődlegesen a város északi és déli területei közötti gépjármű forgalmat biztosítják. Nagyobb forgalmi jelentőséggel a morfológiai adottságok folytán szegényebb kapcsolatrendszerű Buda alsó rakpartja rendelkezik.

A városi közúthálózaton **7 nagy Duna-híd** épült az elmúlt két évszázadban, melyek kiegészülnek a szigetek budai és pesti kapcsolatát biztosító további **4 önálló kisebb Duna-híddal**. A folyó keresztezését a városhatár térségében **további 2 nagy Duna híd** teszi teljessé, az országos gyorsforgalmi úthálózat részeként.

A Duna menti területeken az elmúlt évtizedben dinamikus fejlődés jelentkezett a **kerékpáros közlekedés** terén, a kerékpáros infrastruktúra is itt a legjobban kiépített.

Budapest **legfontosabb gyalogos útvonalainak többsége** érinti a Duna menti területeket. A gyalogos közlekedés jelentősége miatt speciálisan kialakított, a nagyvárosi környezetbe illő közterületek épültek (Duna korzó, Vörösmarty tér - Váci utca - Fővám tér), továbbá a természetes környezeti állapotot megtartó partszakaszokon is létrejöttek jelentős szerepet betöltő **sétányok** (Római-part, Lágymányosi öböl).

A Duna a **VII. páneurópai közlekedési korridor** részét képezi. A **hajózás** ennek ellenére jelenleg **minimális szereppel** bír a nemzetközi, a városkörnyéki, illetve a városon belüli közösségi közlekedési kapcsolatok biztosításában is, **a személyhajózás elsősorban idegenforgalmi jelentőségű**. Budapesten 78 közforgalmú kikötő van, a más vízi létesítmények (állóhajók) kiszolgálása további 7 kikötőről történik, az üzemi kikötők száma 8. A folyó nyújtotta

környezetkímélő közlekedési lehetőségek kihasználatlanságának egyik oka a **közúti forgalom elválasztó hatása**, amely jelentős mértékben megnehezíti a kikötők elérését. A Dunán bonyolódó **áruszállítás döntő részben csak áthalad** a budapesti szakaszon, nemzetközi teherforgalomra (többek között Ro-Ro hajók fogadására) csak a csepeli Szabadkikötő alkalmas.

A Duna jelenti Budapest **ivóvízkészletének** forrását, részben városon belülről táplálva a rendszert. A vízellátását szolgáló vízkitermelő telepek jól kiépítettek, korszerű víztisztítási technológiával felszereltek, gépészetük felújított, azonban a rendszerben szereplő tartalék kutak száma a jövőben felülvizsgálatot igényel.

A Duna évszakoknak és az időjárásnak kitett **vízszintingadozása viszonylag nagy**. Az **árvízvédelmet I. rendű védvonal** biztosítja, mely partfal, földmű és magaspart szakaszokból épül fel. A **védvonal hiányzó szakaszain** azonban az árvizek jelentős károkkal járnak.

A Duna menti zóna

A Duna menti zóna a megváltozott értékítélet, a szennyvizek bevezetésének fokozatos csökkentése és tisztítóművek létesítése, továbbá a nemzetközi normák kényszere miatt a víztisztaság minőségének növekedésével **egyre értékesebb önálló területi sáv**vá vált az **elmúlt időkben**. A város korábbi ipari területeinek megváltozása azonban még nem eredményezett végleges megoldást a funkciójukat veszített területek hasznosítására.

A Duna partjai és szigetei a város emblematikus jelentőségű területei, amelyek mindig is sajátos, kedvező lehetőségeket kínáltak, melyeket a város történeti fejlődése során különbözőképpen hasznosított. A kapcsolatteremtő vízi út, az átkelési lehetőségek jelentős város szervező elemként működtek, melyek eredményeként a folyópartok fokozatosan beépültek. A magasabb státusú **városias funkciók fokozatosan szorították ki az ipari-kereskedelmi funkciókat, ez a folyamat mai városfejlődésben is meg tapasztalható.**

A Duna menti zóna alapvetően három területre osztható attól függően, hogy milyen zóna képezi háttérét, amely egymástól különböző városi karaktert határoz meg.

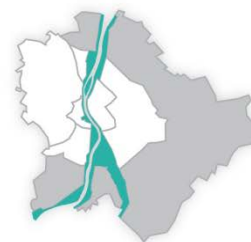
Duna menti zóna

belső zóna

átmeneti zóna

elővárosi zóna

A belső zóna dunai szakasza

A Duna menti zóna belső zónára eső része a leginkább kiépített, itt a rakpartok zárják el a városlakók előtt a Dunával való közvetlen kapcsolatot, bár a kikötők is helyenként akadályokat jelentenek a partszakaszok megközelítésében. Jellemzően **többfunkciós városias területhasználat** alakult ki a folyam jobb oldalán, a II. kerület Búvár utca és a XI. kerület Lágymányosi híd közötti, valamint a bal oldalán, a XIII. kerület Rákos-patak és IX. kerület Rákóczi-híd közötti partszakaszok mentén. E terület része a XIII. kerület Árpád híd és Margit híd közötti területrésze (Vízafogó, Újlipótváros) is, ahol a **lakófunkció** dominál.

A kialakult, viszonylag **kompakt épített városszövet változó mértékben közelíti meg a vízpartokat**. A hátrahúzott részekben **parkok** (Szent István park, Tabán), **közterek** (Bem tér, Batthyány tér) alakultak ki. A partok kiépítettek.

Az átmeneti zóna dunai szakasza

Az átmeneti zónára inkább a **volt ipari üzemek felhagyott, vagy újonnan fejlesztésbe vont területei** jellemzőek. A folyam északi és déli szakaszai mentén mindkét oldalon megkezdődött a vízparti területek **funkcióváltása** (Hajógyár, Gázgyár, Meder utca). Itt jelenleg részben új funkcióként lakóparkok épültek, részben **új, korszerű kutatás-fejlesztési területek** létesültek, több esetben viszont a megkezdett fejlesztések leálltak, elmaradtak, így **számos használaton kívüli terület** található a zónában.

A Rákóczi hídtól délre lévő partszakaszok mentén, a gazdasági területeken is érzékelhetőek a változás irányába tett első lépések, a megkezdődött átalakulás folytatásra vár. Albertfalva térsége jelenleg is csomóponti térség, ahol a Duna menti sáv jó adottságai nincsenek kihasználva, sok az alulhasznosított, vagy funkció nélküli terület. Többfunkciós városias területhasználat jellemző a XXII. kerület (Budafok) városközpont területén, de itt egyelőre a vasút és a 6-os út bevezető szakaszának a várost a víztől elválasztó hatása erőteljesen érvényesül.

A főág bal oldalán, a Csepeli szigetcsúcs nyugati részén nagyterjedésű gazdasági területek alakultak ki, itt a használat változására nagyobb távlatban sem lehet számítani. Az itt kiépített központi szennyvíztisztító révén jelentősen javult mindkét Duna-ág vízminősége, mely a partok természetes állapotának visszaállításában is szerepet játszik. Ez alatt található az ország legnagyobb logisztikai kikötője, mely azonban gyenge közúti és vasúti kapcsolatokkal rendelkezik.

A Ráckevei-Soroksári Duna partjain vegyes és alacsony intenzitású területek húzódnak. Az itt korábban jellemző gazdasági területhasználat legnagyobb részben már megszűnt. Összefüggő városszövet nem alakult ki. Közvetlenül a partok mentén zöldterületek húzódnak.

Az elővárosi zóna dunai szakasza

Az elővárosi zónában a **vízpartra szervezett üdülőterületek és városüzemeltetési területek** találhatóak. **Rekreációs területhasználat jellemző az északi partszakaszokon** (Római-part, Újpest) és a **szigeteken** (Népsziget, Óbudai-sziget, Margitsziget, Molnár-sziget), a Háros-sziget kivételével, amelyen zárt természetvédelmi terület található. Kedvező rétegződést jelent, hogy a **mögöttes részek lakóterületek**, amelyek lakossága a vízpartot rövid úton elérheti.

A Duna menti területek jelenlegi használatának vizsgálata azt mutatja, hogy páratlan értékűkhöz és adottságaikhoz képest jelenleg messzemenően alulhasznosítottak. A folyam teljes budapesti szakasza mentén **jelentős nagyságú területek beépítetlenek**, használaton kívül állnak, melyek jövője koncepcionálisan is meghatározandó kérdéseket vet fel. **Összességében elmondható, hogy a város és a Duna erősebb együttműködésének erősítése, illetve a Duna vízi közlekedési potenciáljának kihasználása a város fejlődése szempontjából kiemelkedő fontosságú.**

2.2.2. A helyzetkép és jövőkép viszonya

A Duna Tematikus Fejlesztési Program kidolgozását koordináló Szakmai Munkacsoport megvitatta, és az alábbiak szerint kiegészítette a hosszútávú fejlesztési koncepcióból fakadó helyzetértékelést.

A Duna menti zóna jövőjét alapvetően befolyásolja, hogy milyen módon és mértékben ágyazódik be a főváros hosszútávú fejlesztési stratégiájába, ezen belül milyen súlyú prioritást képez. E tekintetben garanciális elem, hogy az elfogadott Budapest 2030 fajsúlyos elemét képezi a Duna.

A korábbi tapasztalatok alapján az ad-hoc forrásfelhasználás veszélyeztetheti a stratégiai célok megvalósítását, illetve az ágazati szempontok közötti koordináció sem bizonyult teljes körűnek. Ezekből eredően a Duna menti zóna nyújtotta lehetőségek kiaknázása területi és ágazati viszonylatban is **összehangolt módon kialakított beavatkozás-csomagot igényel**, melynek végrehajtását **az érintettek hatékony együttműködési rendszere** segíti, illetve követi nyomon.

A Duna TFP kidolgozása érdekében létrehozott (szakmai és döntéshozói) munkacsoportok megfelelő, és már gyakorlatban is megtapasztalt keretként szolgálhat a Program megvalósításának folyamatos figyelemmel kíséréséhez. Az érintettek ez irányú igénye illetve aktív részvételi szándéka nyilvánvaló.

A partszakaszok fizikai jellemzői és a városszerkezeti adottságok alapján, az egyes partszakaszokon különböző, összességében sokszínű használat alakult ki, következésképpen az adottságokat optimálisan hasznosító, **egymást erősítő területhasználat kialakítására kell törekedni.**

A korábbi ipari- és szolgáltató tevékenységek megszűnésével jelentős méretű területek szabadultak fel, elsősorban a város északi és déli területein, amelyek máig alulhasznosítottak,

illetve kihasználatlanul állnak. E területek új, a Duna közelségét tekintve különösen értékes jövőbeli **fejlesztések elsődleges potenciális helyszínei**. A felhagyott hulladéklerakók és ipari területek rekultivációja és kármentesítése azonban sok esetben elmaradt, valamint a Duna menti területeken még jelentős csatornázatlan, ugyanakkor beépített területek találhatóak. Ezen környezeti terhelést illetve kockázatot növelő **problémák felszámolása**, valamint **környezetkímélő technológiák alkalmazásának ösztönzése** elengedhetetlen a továbblépéshez. A víz közelsége, **a természeti és az épített értékek ugyanakkor ideális térként szolgálnak** a kreatív iparágak megtelepedéséhez, illetve a tudás-gazdaság klaszterszerű megjelenéséhez.

A Duna menti zóna rekreációs-turisztikai adottságai igen jelentősek: a város települési öröksége, kiemelten a Világörökség területe, a Duna látványa és a Duna menti gyógyfürdők jelenleg is nagyszámú turistát vonzanak. A látnivalók területi koncentrációjának enyhítése, **új területek és funkciók bekapcsolása, a szolgáltatások körének bővítése és színvonalának emelése** a turistaforgalom további bővülését eredményezheti. Emellett a város és a Duna közvetlen kapcsolatának helyreállítása, **a pontszerű rekreációs fejlesztések összekapcsolása, a zöldterületek mennyiségének és minőségének fejlesztése**, a Nagy-Duna és a Ráckeve-Soroksár-Dunaág vízminőségének javítása, a vízisportok előtérbe helyezése **a lakosság jelentős részét terelheti szabadidős céllal a Duna menti zónába**. Ehhez fejlesztést igényel a vízhez közeli védett épített és természeti értékek népszerűsítése, bemutatása. Jelentős előrelépést eredményezhet **a hiányzó infrastrukturális elemek pótlása** (kerékpárutak, sétányok, díszkivilágítás). **A városkép megőrzése elsődleges fontosságú**, az új beépítések karaktererősítő hozadékáról, az egyelőre korlátozott mértéket képviselő példaadó beépítések jelentőségének tudatosításáról gondoskodni kell. Nem szabad megfeledezni továbbá **a lakosság és a Duna kapcsolatát előmozdító**, elsősorban nem-infrastrukturális jellegű akciókról, a **civil szervezetek** ebben játszott szerepéről sem.

A Duna mentén jelentős elválasztó szereppel bírnak a vonalas műszaki létesítmények és a nagy kiterjedésű, egybefüggő, átjárhatatlan, főként gazdasági, ipari használaton kívüli területek. Ezek eredményeként jelentős szakaszokon megszűnt a város a Dunával való természetes kapcsolata, és ezzel összefüggésben jelentősen csökkent a zöldfelületek kiterjedése.

Sok helyen – megközelíthetősége ellenére – a part menti területek nem rendelkeznek vonzó funkciókkal. A Duna partokon nem épült ki összefüggő gyalogos- és kerékpáros közlekedési hálózat, a meglévő szakaszok műszaki kialakítása elmarad a szükségestől. A Duna szigetei és a partok közötti kapcsolatok korlátozottak. Áttörést eredményező lehetőség a **közösségi közlekedés fejlesztése**, a közlekedési eszközváltás ösztönzése, a gyalogos **közlekedési kapcsolatrendszer megerősítése a városi háttérterületekkel, a kiemelkedő rekreációs lehetőségeket nyújtó szigetek gyalogos-kerékpáros elérésének javítása, valamint a kerékpárút-hálózat fejlesztése**. A Duna TFP keretein túlmutató, ám kritikus jelentőségű tényező lehet a **városszerkezeti jelentőségű Duna-hidak** (Újpest-Aquincum, Csepel-Albertfalva) megépülése.

A szállodahajók jelenleg kizárólag a partok belső szakaszait használják. A szállodahajók és az állóhajók műszaki kiszolgálása, személyforgalma alacsony színvonalon és nem megfelelő,

központi helyen történik. **A kikötés rendezett feltételeinek kialakítása, és a közmű infrastruktúra a lakosság és turisták számára is érzékelhető hiányosságainak felszámolása** fontos turisztikai hajózásból eredő gazdasági haszon kiaknázása illetve az okozott környezeti problémák megoldása érdekében is.

A fővárosi személyhajózás nem illeszkedik szervesen a városi közlekedési rendszerbe, jelenleg alapvetően a turistaforgalom számára nyújt vonzó szolgáltatást. Ahol már kiépített, párhuzamos kötőtpályás vonalak állnak rendelkezésre, ott a hajózás nem tud versenyképes alternatívaként megjelenni. Ugyanakkor **a személyforgalmi hajózás az agglomeráció bekapcsolásának eszközévé is válhatna, észak és déli irányban egyaránt.** Ehhez a hajópark fejlesztése, a kikötői átszállókapcsolatok feltételeinek javítása szükséges.

Valamennyi fejlesztéshez szorosan kapcsolódó, de a klímaváltozás miatt önmagában is kiemelkedő és növekvő jelentőségű problémakör az árvíz kockázat kezelése, az árvízvédelmi rendszer helyzete. A kiépült árvízvédelmi vonal nem teljes körű, a tendenciákat figyelembe véve egyértelműen szemléletváltásra, fővárosi szintű, makroregionális kitekintéssel is rendelkező, **hosszútávú stratégiára van szükség.**

Az eddigi fejlesztési tapasztalatok vitathatatlanul kimutatták a szabályozói és intézményi környezetnek a beruházások haladására – vagy éppen csúszására – gyakorolt hatását. A Duna TFP megvalósításának sikerét közvetlenül befolyásolja a tulajdonosok döntésének, a tulajdonviszonyok rendezésének, a hatósági engedélyeztetési eljárások időigénye. **Az ágazati szempontok koordinációja, számos jogszabály-alkotási, módosítási folyamat (pl. egységes szabályozás érdekében), a forráshiány okán felértékelődő magántőke példaértékű beruházásainak előmozdítása erőteljes fővárosi szerepvállalást igényel.**

A Duna Tematikus Fejlesztési Program kidolgozását koordináló Szakmai Munkacsoport által megfogalmazott helyzetértékelés megállapításainak összefoglalása:

1. Elfogadott, hosszú távú városfejlesztési koncepció része a Duna
2. Ad-hoc forrásfelhasználás veszélyeztetheti a célokat
3. Az ágazati szempontok közötti koordináció nem teljes körű
4. A talajszennyeződés, magasfeszültségű létesítmények kockázatot jelentenek
5. Alulhasznosított zöldterületek jelentős számban találhatóak a Duna mentén
6. Az árvízvédelem nem teljes körű (különösképp a kisvízfolyások és felszín alatti vizek tekintetében)
7. A Duna menti gyógyfürdők, kutak kiaknázandó lehetőséget jelentenek
8. A Nagy-Duna vízminősége javul, de RSD vízminősége elégtelen;
9. A településkép, építészeti értékek a Duna-parton, az UNESCO Világörökség kiemelten védendő értékek
10. A védett értékek mellett gyakran megjelennek a karaktert nem erősítő beruházások
11. A Duna mentén a sokszínű használat lehetőséget jelent
12. A partszakaszok gyalogosan nehezen megközelíthetőek
13. Az infrastruktúra hiányos (kerékpárutak, sétányok, köz- és díszkivilágítás)
14. Funkcióváltást, fejlesztést akadályozó tulajdonviszonyok
15. Turisztikai, rekreációs potenciál kiaknázatlan
16. A személy- és teherhajózási lehetőségek kihasználatlanok
17. Szállodahajók elhelyezése fejletlen és elégtelen
18. Kihasználatlan barnamezős területek északon és délen
19. Tudásgazdaság klaszterszerű megjelenése kívánatos
20. Városszerkezeti jelentőségű Duna-hidak hiánya kiemelkedően fontos
21. Fejlesztések és az ember viszonya („soft” elem) fontos szempont a tervezésnél
22. A forráshiány és az ezekért folyó egyre fokozódó verseny miatt a fejlesztések fenntarthatóságát a magántőke bevonása biztosítja, léteznek mintaértékű közös beruházások
23. A környezetkímélő technológiáknak teret kell nyerniük a fejlesztéseknél

2.2.3. SWOT elemzés eredményei

A Duna Tematikus Fejlesztési Program kidolgozását koordináló Szakmai Munkacsoport megvitatta és pontosította, ezt követően a Döntéshozói Munkacsoport elfogadta a helyzetértékelés SWOT elemzési keretbe rendezett megállapításait. A szakmai munkacsoport szintjén véleményfeltáró szavazást is magában foglaló folyamat eredményeként az alábbi SWOT elemzés alakult ki (a rangsorolásra való tekintettel az egyes megállapítások mellett szereplő számok a kapott szavazatok számát mutatják, az egyes kategóriákban a szempontok rangsor szerint következnek).

Erősségek

- Sokszínű használat a Duna mentén (13)
- Szigetek, értékes zöldfelületek (12)
- Településkép, védett értékek a Duna parton, UNESCO világörökség (11)
- A Duna, mint folyam látványa, helyi klímája és pszichés-mentális hatásai (10)
- Duna menti gyógyfürdők, gyógykutak (7)
- Elfogadott, hosszú távú városfejlesztési koncepció kiemelt területe (5)
- Kiemelkedő vonzerővel rendelkező befektetési térség (5)
- Tudás-gazdaság klaszterszerű megjelenése (4)
- RSD ágon horgászat is jelentős (4)
- Duna és Duna-partok ökológiai hálózatban betöltött szerepe (3)
- Nagy-Duna javuló vízminősége (3)

Gyengeségek

- A partszakaszok nehezen megközelíthetőek (14)
- Infrastruktúra hiányos (kerékpárutak, közmű, díszkivilágítás, sétányok, parkolókapacitás adott pontokon) (12)
- Funkcióváltást, fejlesztést akadályozó tulajdonviszonyok, és környezeti tényezők (talajszennyezés) (9)
- Árvízvédelem nem teljes körű (8)
- Közutak és kötőtpályás vonalak elválasztó hatása (6)
- Turisztikai, rekreációs potenciál kiaknázatlan (5)
- Zöldfelületek hiánya (4)
- RSD vízminősége, vízgazdálkodása elégtelen (3)
- Városszerkezeti jelentőségű Duna-hidak hiánya (3)
- A személy és teherhajózási lehetőségek kihasználatlanok (3)
- Vízi-sportok kihasználatlan lehetőségei (3)
- Patakok ökológiai hálózatban és rekreációs funkciókban betöltött szerepe nem megfelelő (2)
- Zajterhelés problémát okoz (2)

- A Dunát keresztező közlekedési kapcsolatok hiánya a külsőbb kerületeket negatívan érintik (1)
- Szennyvíztisztító-telep kellemetlen szaghatása (1)
- Szennyvíztisztítók és ivóvíz-bázisok elválasztó hatása (1)

Lehetőségek

- A Duna-part, mint rekreációs zóna (12)
- Közösségi-, kerékpáros és gyalogos közlekedés fejlesztése, (11)
- Budapest nemzetközileg elismert turisztikai célpont (10)
- Kihasztnátlan barnamezős területek jelentősek (9)
- Duna menti fejlesztések kapcsolódása az EU Duna Régió Stratégiájához (nemzetközi együttműködési keretrendszer) (7)
- Projektek közötti szinergiák, projektek hozadéka (katalizáló, tovagyrúzó hatás) (7)
- a Duna, mint élő vízfelület (hajózás) (7)
- Mintaértékű együttműködések a köz- és magánszektor között, illetve várostérségi szinten (4)
- Árvízi védekezésben együttműködési lehetőség a BP feletti területekkel (4)
- A stabil befektetési környezet hatására az ingatlanfejlesztések és beruházások fellendülése (3)
- Környezetkímélő technológiák alkalmazása; (Ipari víz felhasználása öntözésre) (3)

Veszélyek

- Klímaváltozás hatásai növekvő árvízi kockázattal is járnak (beleértve hóhullámok) (17)
- Jogi, hatósági környezet rendezetlensége; (tulajdonviszonyok, védett értékek kötöttséget is jelenthetnek) (16)
- Ad-hoc, koordinálatlan forrásfelhasználás a jövőben is, egyéni érdekek, lobbi érvényesülése (13)
- Egymást gyengítő, összehangolatlan funkciók megjelenése(9)
- Forráshiány, forrásokért, befektetésért folyó verseny (6)
- Üzleti szempontok és fenntarthatóság közti egyensúly, arányeltolódás (6)
- Ágazati szempontok közötti koordináció hiánya (5)
- Tulajdonosi döntések elhúzódhatnak (4)
- Gazdasági válság elhúzódó hatása (2)

2.2.4. Korábbi fejlesztési tapasztalatok

A Duna Tematikus Fejlesztési Program kiindulópontjai között elengedhetetlen a korábbi fejlesztési tapasztalatok feldolgozása és összegzése. A tervezési folyamat során az alábbi, Európai Unió és hazai források terhére finanszírozott, mind a hosszútávú stratégiai alapoktól, mind az egymástól nagymértékben függetlenül megvalósított vagy tervezett projektekkel kapcsolatos észrevételek fogalmazódtak meg:

- A jelentősebb, infrastrukturális fejlesztésre irányuló projektek előkészítésének és kivitelezésének **teljes időigénye elérheti a 7-10 évet** is, e beruházások esetében szükségessé válik a projekt jól elkülöníthető, önmagában is értelmezhető **szakaszokra bontása**.
- A projektek elindításához és/vagy megvalósításához szükséges **tulajdonjogi kérdések rendezése**, az **engedélyezési eljárások** lezárása éveket is igénybe vehet, ezek felgyorsítása, az **erőteljesebb koordináció** előfeltétele a Duna TFP keretében indítandó beavatkozások sikeres véghezvitelének.
- A fejlesztések a Duna menti területek, kiemelten a **partszakasz természeti, esztétikai értékeivel és funkcióival való összhangja** kritikus jelentőségű, az ezek vonatkozásában példaértékű projektek (pl. Graphisoft a zöldfelületek, bejárési lehetőségek tekintetében) alapvetésként/öszöntőként szolgálhatnak a későbbi beavatkozások számára.
- A Duna menti területek használatával kapcsolatos igények vezethetnek bizonyos **érdekkonfliktusokhoz** (pl. barnamezős fejlesztések vs. rekreáció). Célszerű ebből a Duna TFP szempontjából kulcselemek, így az árvízvédelem és a partszakaszokhoz való hozzájutás célját kiemelni (és minimum feltételként kezelni).
- A fejlesztések sikerét nagymértékben befolyásolja, hogy mennyire sikerül azokat közel vinni, elfogadtatni az érintettekkel, **megfelelő figyelmet kell fordítani a lakosság illetve a civil szervezetek bevonására**, a partszakasz élettel és eseményekkel való megtöltésére.

A fenti tapasztalatok egyrészt a Duna Tematikus Fejlesztési Program középtávú célrendszerében, másrészt a projektek kiválasztási szempontrendszerében (kiemelten a stratégiai illeszkedés és megvalósíthatóság) kerültek érvényesítésre.

2.3. Középtávú fejlesztési irányelvek, avagy fejlesztési célok 2020-ig

A szűkös erőforrásokra való tekintettel kiemelt fontosságú elemét képezte a tervezési folyamatnak azon célok, illetve irányelvek meghatározása, amelyek prioritást élveznek a 2014-2020-as programidőszakban megvalósítandó projektek meghatározása, illetve kiválasztása során. A középtávú célrendszer kialakításának szerves részét alkotta a célok/irányelvek egymáshoz viszonyított fontosságának (súlyozásának és/vagy hierarchiájának), a célok teljesülését mérő mutatók definiálása is. A helyzetértékelésből kiindulva és a Budapest 2030-ban meghatározott hosszú távú célrendszerhez illeszkedve **az alábbi középtávú célrendszer került meghatározásra.**

2.3.1. Középtávú fejlesztési célok

1. Árvízvédelmi megújulás
2. Partszakaszok gyalogos elérésének biztosítása
3. Közlekedési kapcsolatok javítása
4. Rekreációs, turisztikai potenciál kiaknázása
5. Barnamezős területek fejlesztése
6. Hajózás fejlesztése
7. Kisvízfolyás-torkolatok revitalizációjának előkészítése
8. Vízhatszanosítás

Az egyes célok indokoltságát, az alcélok és a megvalósítás eszköztárának fő elemeit az alábbiak tartalmazzák:

1. középtávú cél: Árvízvédelmi megújulás

A cél kiemelt jelentőségét a klímaváltozás hatásaként jelentősen megnövekedett árvízi kockázat adja, melyhez képest az árvízvédelmi rendszer elemei leromlott állapotúak vagy hiányosak. A cél önmagában is fontos, elengedhetetlen a hosszú távú, a közigazgatási határokon túlmutató, innovatív megoldásokat is tartalmazó stratégia, ám szorosan kapcsolódik a program többi céljának megvalósításához. Az eszközöket illetően figyelemmel kell lenni a megfigyelt zöldterületek megőrzésének szükségességére. A cél megvalósítása magában foglalja **regionális együttműködés kialakítását, az elsőrendű védművek felújítását, állagmegóvását, a nem bevédett területeken a természetes, természetközeli víztéri/ártéri ökológiai funkcióval rendelkező területek megőrzése mellett a hiányzó védművek pótlását, az extrém vízingeredések tompítása érdekében a vízszint szabályozását.**

2. középtávú cél: Partszakaszok gyalogos elérésének biztosítása

A partszakaszok jelentős rekreációs potenciáljának kiaknázását helyenként nagymértékben gátolják a vízpart – kedvezőtlen városszerkezeti adottságokból adódó – megközelítésének nehézségei. Helyenként a közterületek hálózata hiányos, a közutak és kötöttpályás útvonalak elválasztó hatása érvényesül, vagy az infrastruktúra hiányosságai képeznek akadályt. A cél megvalósítása kiterjedhet **új városszerkezeti jelentőségű gyalogos kapcsolatok kialakítására**, a jelenleg bejárhatatlan **partszakaszok megnyitására**, a **rakpartokat túlterhelő gépkocsiforgalom csillapítására**, a partszakaszok **közlekedésbiztonságának növelésére**.

3. középtávú cél: Közlekedési kapcsolatok javítása

A rekreációs-turisztikai lehetőségek kihasználása alapvetően függ a partszakaszok és a szigetek közlekedési eszközökkel való megközelíthetőségétől. Kiemelt cél a Dunához kapcsolódó **közlekedési hálózatok integrált fejlesztése**. A személygépkocsi forgalom szándékolt csillapítása igényli – a Duna-partok természeti és épített környezetének értékének figyelembevételével – a **közlekedési módváltási helyek számának növelését**, akadálymentes, kényelmes közlekedési módváltó pontok kialakítását, **városszerkezeti jelentőségű Duna-hidak megépítését**. Kapcsolódó részcélt képez a **szigetek, a Kis-Duna partok kapcsolatainak javítása** (gyalogos hidakkal, kerékpárutakkal), **összefüggő kerékpáros hálózat megvalósítása**, az országos **kerékpáros turisztikai törzsűthálózat Duna menti szakaszainak** kiépítése, a **kerékpárszállítással kombinált közlekedés előmozdítása** (kerékpárszállításra alkalmas közösségi közlekedési járművek – beleértve hajók – elterjesztése). Érdemi előrelépés szükséges továbbá az intelligens közlekedési rendszerek széleskörű alkalmazása, **környezetbarát közlekedési technológiák támogatása**, meglévő **kötöttpályás hálózat korszerűsítése**, a kötöttpályás közlekedés fejlesztése, közvetlen összeköttetést nyújtó, fonódó vonalak építése, a közforgalmú járműveket előnyben részesítő megoldások bővítése és a városnéző járművek közlekedésének szabályozása terén is.

4. középtávú cél: Rekreációs, turisztikai potenciál kiaknázása

A településkép, a part menti védett értékek, az UNESCO Világörökség, a folyam látványa, helyi klímája és pszichés-mentális hatásai, illetve a szigetek és értékes zöldfelületek nyújtotta rekreációs lehetőségek kihasználását számos tényező gátolja. A cél ezért széleskörű beavatkozási eszközrendszerrel foglalhat magában: **az alulhasznosított területek hasznosításba vonását, új turisztikai, szabadidős funkciók telepítését, a zöldfelületi infrastrukturális hiányosságok pótlását** (játszóterek, kisebb parkok, közterek létesítése), zöldterület-rendezt, **az emberek és a Duna kapcsolatát erősítő (ún. „soft”) kezdeményezéseket** (a Duna civilek által történő belakása, családi programok, környezettudatos nevelés, stb.). Elengedhetetlen tovább a **vízisportok fejlesztése**, a kiemelten érintett partszakaszok védelme az egyéb zavaró hajóforgalomtól (Római-part, Csepel, Népsziget), a vízi turizmus (kikötők és infrastruktúra) fejlesztése, **mindkét Duna-ág vízminőségének javítása**. További részletemet alkot a **szigetszerű rekreációs**

területek kapcsolatainak megteremtése, **hálózatba rendezése**, fejlesztése, illetve **az építészeti örökség bemutatása**, megközelíthetőségük biztosítása. A vízparti környezet inspirálóan hat a **kreatív iparágakra**, amelyek betelepülésének ösztönzése, csakúgy, mint a **gyógyfürdők, gyógykutak felújítása, szolgáltatásaik fejlesztése** is fontos részcélokat képeznek.

5. középtávú cél: Barnamezős területek fejlesztése

A térségen belül szignifikáns nagyságrendű barnamezős terület található, amely színhelyül szolgálhat a tudás-gazdaság klaszterszerű megjelenésének és a köz- és magánszektor között, illetve várostárségi szinten mintaeértékű együttműködéseknek. Mivel a kihasználatlan barnamezős területek aránya azonban még igen jelentős, ezért a cél magában foglalja a **barnamezős területek funkcióváltásának** ösztönzését a Duna szakaszok megújuló víziójával összhangban, például attraktív új épületek létesítésével illetve a korábbi ipari tevékenységből adódó **talajszennyeződések megszüntetését, a területek rekultivációját, a környezeti terhelések csökkentését.**

6. középtávú cél: Hajózás fejlesztése

A személy és teherhajózásban rejlő lehetőségek egyelőre jelentős mértékben kihasználatlanok. A dunai hajózás fejlesztése a városfejlesztési koncepció hosszú távú célja és közvetlenül kapcsolódik több, a tematikus program részét képező cél megvalósításához is. Részceljai, legfontosabb eszközei az alábbiakra terjednek ki: **kikötők diverzifikált kijelölése és hasznosítása**, optimalizálása funkció és partszakasz szerint (szállodahajók, yachtok, turistahajók, hivatásforgalom), a hajózás **integrálása a városi és agglomerációs közösségi közlekedésbe**, a hajó közlekedés hálózatának bővítése és a **kiszolgáló infrastruktúra fejlesztése**, a vízi közlekedés járműparkjának és karbantartó háttérének korszerűsítése, valamint **új hajók** beszerzése. Beavatkozást, ösztönzést igényel a **haránt irányú vízi kapcsolatok fejlesztése**, a Dunán való **logisztikai funkciók rendezett kialakítása** (nemzetközi és belső viszonylatban), a logisztikához kapcsolódó kikötők gazdaságélénkítő potenciáljának kihasználása, illetve a **hajózással kapcsolatos gazdaságfejlesztés** (ipar, szolgáltatás).

7. középtávú cél: Kisvízfolyás-torkolatok revitalizációjának előkészítése

A patakok jelenlegi az ökológiai hálózatban és a zöldfelületben betöltött szerepe rossz, ezen helyzet a klímaváltozás hatásainak figyelembe vételével is feltétlen beavatkozást igényel. A középtávú fejlesztési cél kiterjed a **patakok revitalizációjának felmérésére, a revitalizáció előkészítésére, illetve a torkolati részek rendezésére.**

8. középtávú cél: Vízhatszósítás

A térség vonzerejének, a Duna és Duna-partok ökológiai hálózatban betöltött szerepének, a víz minőségének megőrzése, javítása kizárólag környezetileg fenntartható fejlesztések megvalósításával, környezetkímélő technológiák alkalmazásával biztosítható. A középtávú fejlesztési cél megvalósítása magában foglalja **a Duna vízének hasznosítását városi zöldterületek öntözése céljából, az ipari víz öntözés célú felhasználását, illetve a termásvizek újrahatszósítását** (hulladék hő hasznosítása).

2.3.2. Intézményrendszeri célok

A helyzetértékelés során nyilvánvalóvá vált, hogy a feltárt problémák megoldása és/vagy a lehetőségek kiaknázása az ágazati-területi beavatkozáson túl a fejlesztések intézményi kereteinek megerősítését is igénylik.

1. Fővárosi városfejlesztési intézményrendszer kialakítása, a Főváros kezdeményező szerepének növelése

A cél magában foglalja az Integrált Terület Beruházás (jelen program) **végrehajtási intézményrendszerének kialakítását, projektgenerálás, projekt előkészítés, projekt koordináció és projektmenedzsment, illetve befektetés ösztönző funkciók** kialakítását, valamint a **civil és magánszektornak** a megvalósításba és fenntartásba történő **bevonását szolgáló együttműködési rendszerek** bővítését. Részt képezi továbbá a Dunával kapcsolatos **vezető szerep megteremtése nemzetközi szinten, a fővárosi és kerületi projektek becsatornázása az EU Duna Régió Stratégiába** (a Duna Kontakt Pontokon keresztül), **a Főváros kezdeményező szerepének előmozdítása** mind területi (agglomerációs települések, kerületek) és ágazati (pl. természetvédelem, környezetvédelmi fenntarthatósági szempontok) koordinációban, mind a Duna programok szervezésében, koordinálásában („Duna fesztivál szervezése, koordinálása”). Fontos további alcél a Főváros részvétele a kormányzati kiemelt projektekből.

2. Finanszírozási eszközök bővítése

A fejlesztési igények, különösen a rendelkezésre álló támogatási forrásokhoz viszonyított nagyságrendje, a fejlesztési területek tulajdonviszonyainak jellege, kiemelten a magántulajdonban lévő ingatlanok fejlesztési szükségletei, valamint a megváltozó támogatási feltételek a finanszírozási eszközök bővítését teszik szükségessé. E téren kiemelt jelentőséggel bírhat a **városfejlesztési alap létrehozása** (uniós visszatérítendő források, banki finanszírozás stb. révén), illetve a **normatív fejlesztési hozzájárulás** rendszerének kialakítása.

3. Kiszámítható jogi környezet biztosítása

A cél kiterjed a már kidolgozás alatt álló **egységes szabályozás megteremtésére**, amely kijelöli a Duna és a Duna menti területek hasznosítási, használati lehetőségeit, melyhez szükséges a **közterület-használati, a vagyongazdálkodási és a mederhasználati jogok összehangolása**. Emellett fontos alcélt képez a **településrendezési eszközök összehangolása a városkép megőrzése és gazdagítása** érdekében.

2.3.3. Horizontális jellegű fejlesztési irányelvek bemutatása

A helyzetértékelés során erőteljesen fogalmazódott meg olyan horizontális jellegű fejlesztési irányelvek meghatározásának szükségessége, amelyek garanciális elemeit alkotják a fejlesztések társadalmi-környezeti fenntarthatóságának.

1. **A társadalmi partnerség erősítése**, amely átfogja a **civilek projektek előkészítésébe és megvalósításába történő bevonását**, konkrét projektek esetén átmeneti hasznosításban, próbaüzemben való részvételük előmozdítását, szélesebb körű pilot események, programok szervezését, valamint a kommunikációhoz szükséges szakmai metodikák kialakítását.
2. **A természeti értékek és az épített környezeti értékek biztosítása a fejlesztések során**: Budapesten a Duna mentén egyre kevesebb a természet-közeli terület, amely egyrészt a terület élővilágának elszegényedéséhez vezet, másrészt tájképi szempontból is kedvezőtlen hatású. E területeken védett állatvilág található, illetve az ártéri területek egy része ívóhelyként szolgál a halak számára. Ezekből eredően a program keretét képező fejlesztések során **kiemelt hangsúlyt kell helyezni a természetvédelmi érdekek érvényesítésére**. A térség vonzerejének növelése elképzelhetetlen az **épített környezeti értékek** – jelentőségüket az UNESCO Világörökség cím és a helyi védettség is jól mutatja – **megőrzése**, illetve az ezen építészeti létesítmények nyújtotta **karakter megtartása** nélkül. Ezen szempontok érvényesítésének a fejlesztések szerves részét kell képezniük.

2.4. A stratégia végrehajtásának keretei

A stratégia elkészítésének időpontjában Magyarország még nem nyújtotta be az operatív programokat az Európai Bizottsághoz, illetve a végrehajtási eljárásrend hazai jogszabályai sem kerültek kidolgozásra. Ennek tükrében egyelőre nem állapítható meg, hogy a stratégiát mekkora és milyen összetételű forrásokból és milyen végrehajtási szabályok mentén lehet majd megvalósítani.

Ez a bizonytalanság jelenti a stratégia végrehajtására a legnagyobb kockázatot, mivel a Főváros oldalán rendelkezésre állnak, vagy a jelenleg létező intézményi struktúra alapján gyorsan kiépíthetőek azok a kapacitások, amelyek a prudens végrehajtáshoz szükségesek. Erre vonatkozóan a Fővárosi Önkormányzat kész javaslatot tenni a vonatkozó szaktárcák felé.

Jelen stratégia végrehajtását a Fővárosi Önkormányzat integrált keretben kívánja megvalósítani, a stratégia alá tartozó projektek minél nagyobb szinergiájának kihasználása érdekében. Ez a következő uniós tervezési időszakban (2014-2020) az úgynevezett Integrált Területi Beruházásként (továbbiakban ITB) való végrehajtást feltételezi. AZ ITB végrehajtása alapvetően három funkciócsoportra osztható:

- stratégiai, irányítási feladatokra (tervezés, monitoring, értékelés, felülvizsgálat, partnerség),
- projektkiválasztási feladatokra (egyedi projektek bírálata, fejlesztése, konstrukció kiírások tervezése, projektek értékelése) és
- projektvégrehajtási feladatokra (szerződésmenedzsment, projektek nyomon követése és ellenőrzése, projektzárás, tájékoztatás, ügyfélszolgálat).

A stratégia jóváhagyását és a Fővárosi Önkormányzat ITB gazdaként történő nevesítését/kijelölését követően kerülhet sor az ITB megvalósításának jogi alapját képező keretszerződés megkötésére. A fenti feladatokat részben vagy egészben az ITB-t végrehajtó szervezetre ruházhatják az operatív programok irányító hatóságai, így a szerződés egyrészt rögzíti az OP források terhére történő kötelezettségvállalás tényét, a rendelkezésre bocsátott források mértékét, másrészt meghatározza az ITB megvalósításával kapcsolatos, kiemelten ITB gazda funkcióhoz kapcsolódó feladatokat. A keretszerződés az uniós jogszabályban foglaltakat figyelembe véve konkrét kötelezettségeket tartalmaz abszorpció és ITB szintű indikátorok, illetve az ezek teljesüléséhez szükséges feladatok (pl. ütemterv, jelentési kötelezettség, stb.) terén. Az ITB-hez kapcsolódó irányítási, stratégiai feladatok tehát szükségszerűen a Főváros hatáskörébe kerülnek, amennyiben az operatív programok ITB-ként befogadják a Duna menti területek összehangolt fejlesztése Tematikus Fejlesztési Programot. Míg a végrehajtási feladatok várhatóan az irányító hatóságok feladatkörében maradnak, a kiválasztási feladatok egy jelentős része várhatóan szintén a Fővárosi Önkormányzat feladatkörébe kerül.

Projektkiválasztási feladatok

Az ITB megvalósítását szolgáló projektek kiválasztása két eljárásrend szerint történik. A projektek egy része már az ITB keretében nevesítésre kerül, másik része esetében pedig – azokon a területeken, ahol a közvetlen kiválasztás indokoltsága kevésbé értelmezhető (pl. egyszerűbb, kisebb összegű, jellegükben hasonló projektek) – a támogatásra érdemes projektek kiválasztása konstrukció keretében, azaz felhívást követő versenyztetés alapján történik. A konstrukciók esetében a Főváros elképzelhető, hogy csak közreműködőként vesz részt a pályázati felhívás elkészítésében.

A nevesített projektek esetében várhatóan a Főváros feladata lesz a projektkiválasztási folyamat lefolytatása, és a támogatandó projektek körére vonatkozó javaslat összeállítása. A projektértékelés során a Fővárosnak biztosítania kell a projekteknek az előzetesen meghatározott kiválasztási szempontrendszer (formai és tartalmi értékelési szempontok) alapján történő részletes szakértői vizsgálatát, értékelésének elkészítését. A projektek bírálata érdekében bíráló bizottságot hív össze, amely tartalmazza a TFP megvalósításában érintett partnerszervezetek képviselőit és a szükséges szakértőket. A bírálat eredményéről a Főváros írásos előterjesztést készít a Közgyűlés számára a jóváhagyás érdekében. A Közgyűlés megtárgyalja és formális határozatot hoz a támogatásra javasolt projektekről, amelyet megküld az IH számára.

Az ITB keretében nevesített, az ITB szempontjából stratégiai jelentőségű, közvetlenül kiválasztott projektek esetében a Főváros szakmai segítséget nyújt a projekt elkészítéséhez, kiemelten információ, koordináció (pl. több projektet érintő kérdésekben), speciális szakértelem bevonása révén.

Stratégiai, irányítási feladatok

A stratégiai, irányítási feladatok a TFP megtervezésén túl magába foglalja a stratégia végrehajtásának nyomon követését, előrehaladásának értékelését és a kapcsolódó jelentések elkészítését, a szükséges módosítások előkészítését és végigtárgyalását, továbbá a nyilvánossághoz kapcsolódó partnerségi és kommunikációs feladatok biztosítását. E feladatok a TFP céljainak lényegét érintik, ezért e feladatcsoport esetében a tervezési lépésekhez hasonlóan a TFP-ben érintett partnerek bevonásával kell, hogy megtörténjen.

Az ITB szintű indikátorok teljesülése, ezáltal a stratégia megvalósítása kizárólag akkor lehet sikeres, ha az egyes projektek végrehajtása garantálja a tartalom, kiemelten a projekt szintű indikátorok teljesülését. A Főváros, mint ITB gazda folyamatosan kapcsolatot tart a kedvezményezettekkel, értékeli a projektszintű indikátorok teljesülésének helyzetét, segíti az esetlegesen felmerülő problémák megoldását. A kedvezményezettek szakmai támogatásának részeként a több projektet érintő kérdésekben megbeszéléseket, tájékoztatót/ képzést szervez és gondoskodik a jó gyakorlatok elterjedéséhez szükséges tudásmegosztásról.

A Főváros az ITB megvalósulásáról rendszeres jelentést készít a döntéshozók, Közgyűlés és KSZ/IH-k számára, kiemelve és értékelve a stratégia megvalósításának terén elért előrehaladást, az ITB szintű indikátorok teljesülését, eredményeket, esetleges problémákat és további teendőket. Eljár a hatáskörébe tartozó, a projektek megvalósításához szükséges problémák megoldása érdekében. A Főváros gondoskodik az ITB megvalósításához kapcsolódó kommunikációs feladatok elvégzéséről.

Projektvégrehajtási feladatok

Az ITB gazdai feladatok erősen kapcsolódnak a Tematikus Fejlesztési Programok tervezése során a Főváros által vállalt koordináló szerephez. A tervezés 4-5 hónapjának tapasztalatai alapján a szerepkör szükségszerűen a Fővárosra hárul, amennyiben egész Budapestet érintő és partnerségi módon kialakított fejlesztési projektek megvalósítása a cél. A Főváros koordinálása és a kerületek való, aktív részvétele mellett megvalósított fejlesztési programoknak több egyértelmű előnye is van:

- lehetőség nyílik az egész várost érintő stratégiai tervezésre;
- becsatornázhatóak a kerületeknél, illetve külső szereplőknél rendelkezésre álló információk;
- az ágazati szereplők bevonásával a szakági, államigazgatási kompetenciába tartozó, valamint a területi alapú fejlesztési elképzelések összekapcsolhatók;
- a budapesti területi szereplőknek közösen nagyobb a lobbijereje;
- átláthatóbbá válik a tervezés;
- egyszerre érvényesülhetnek a kerületek helyi programvégrehajtási kapacitásainak és tapasztalatainak, illetve a Főváros átfogóbb szemléletének előnyei.

A TFP-k tervezésének tapasztalatai alapján valamennyi területi szereplő részt tud venni egy ilyen típusú partnerségi folyamatban, és erre a tervezésen túl a végrehajtás fázisára vonatkozóan is határozott igény mutatkozik.

3. A Program bemutatása

3.1. Intézkedések bemutatása

A Duna Tematikus Fejlesztési Program középtávú célrendszere – a beérkezett projektjavaslatok tartalma alapján – az alábbi intézkedések segítségével kerül megvalósításra; egyrészt a TFP tervezési folyamat keretében közvetlenül azonosított **projektek**, másrészt **pályázati konstrukciók** révén.

Árvízvédelmi megújulás

Az árvízvédelmi megújulás intézkedés célja, hogy megteremtse a klímaváltozás hatásaként jelentősen megnövekedett árvízi kockázat csökkentéséhez szükséges feltételeket. **A megnövekedett kockázat, a rendelkezésre álló erőforrások okán szükséges szemléletváltás** jegyében készül az intézkedés keretében a főváros hosszútávú árvízvédelmi stratégiája, amelynek részét képezik a 2014-2020-as időszakban megvalósítandó fejlesztések is. Az intézkedés a stratégia kidolgozásához szükséges háttérelmezések, modellek elkészítéséhez, a stratégia megalkotásához nyújt támogatást. **A konkrét árvízvédelmi beruházások** (védművek felújítása, állagmegóvás, hiányzó védművek pótlása) esetében az intézkedés **a tervezési-előkészítési munkálatokhoz, illetve a kivitelezéshez** biztosít finanszírozást.

Partszakaszok gyalogos elérésének biztosítása

Az intézkedés célja, hogy előmozdítsa a partszakaszokra való lejutás akadályainak (közterület-hálózat hiányai, a közutak és kötőtpályás útvonalak elválasztó hatása) felszámolását, valamint az infrastrukturális feltételek javítását. Az intézkedés részeként támogatható **új városszerkezeti jelentőségű gyalogos kapcsolatok kialakítása** és a jelenleg bejárhatatlan **partszakaszok megnyitása** (pl. közterek kialakítása, zöldterület rendezése). Kiterjed továbbá a **rakpartokat terhelő gépkocsiforgalom csillapítására** (pl. közlekedési sávok átalakítása, parkolás rendezése, gyalogos/kerékpáros sáv kialakítása, fásítás, zöldterület létrehozása), illetve a **partszakaszok közlekedésbiztonságának növelésére** (pl. jelzőlámpák elhelyezése, új gyalogátkelőhelyek nyitása, védőkorlátok és figyelmeztető táblák elhelyezése, akadálymentesítés).

Közlekedési kapcsolatok javítása

Az intézkedés célja, hogy javítsa a partszakaszok és a szigetek közlekedési eszközökkel való megközelíthetőségét, **a közlekedési hálózatok integrált fejlesztése révén**. Az intézkedés keretében az alábbi típusú beavatkozások kaphatnak támogatást: **közlekedési módváltási helyek** számának és színvonalának növelése; meglévő **hidak rekonstrukciója**, városszerkezeti jelentőségű **új hidak előkészítése**; a part és a szigetek között **gyalogos-kerékpáros hidak**

megépítése (ehhez kapcsolódóan tanulmánytervek elkészítése, további tervezési előkészítése, engedélyeztetési munkálatok elvégzése, teljes körű kivitelezés, műemlékvédelmi felújítások).

Magában foglalja továbbá az **összefüggő kerékpárhálózat kialakítását**, amely elsősorban a Duna partszakaszára levezető, új kerékpárútszakasz megépítésére, illetve a már meglévő kerékpárút minőségi megújítására irányul. (Ehhez kapcsolódóan a tervezési-előkészítési, engedélyeztetési munkálatok elvégzése, kerékpárút építése és forgalomba helyezése, a már meglévő kerékpárutak korszerűsítése, a kapcsolódó infrastruktúra-létesítmények korszerűsítése, forgalombiztonsági és tájékoztató eszközök elhelyezése, kerékpártárolók, B+R tárolók kialakítása vagy korszerűsítése, a kerékpáros kultúra fejlődését támogató kampányok megvalósítása finanszírozható).

Az intézkedés közvetlenül kapcsolódik az – előreláthatólag az IKOP terhére finanszírozásra kerülő fejlesztésekhez, úgymint **intelligens közlekedési rendszerek** alkalmazása, **környezetbarát közlekedési technológiák** támogatása, meglévő **kötőtpályás hálózat korszerűsítése**, a kötőtpályás közlekedés fejlesztése, közvetlen összeköttetést nyújtó, **fonódó vonalak építése**, a **közforgalmú járműveket előnyben részesítő megoldások bővítése**. Az intézkedéssel szorosan összefüggő koordinációs feladatot jelent a városnéző járművek közlekedésének szabályozása.

Rekreációs, turisztikai potenciál kiaknázása

Az intézkedés célja a Duna menti térség adottságainak kihasználásához szükséges feltételek megteremtése, beleértve az akadályozó tényezők felszámolását. Az intézkedés széleskörű eszközrendszer alkalmazására nyújt lehetőséget. Magában foglalja a **zöldterületek fejlesztését** (zöldterületek rendezése, vízparti sétány kialakítása, parkosítás, játszóterek, sportpályák, futópályák, kiszolgáló helyiségek telepítése, közlekedésbiztonsági elemek); **új turisztikai, szabadidős funkciók** telepítését (építészeti és természeti örökség bemutatása, pl. látogatópont, kiállítóhely, tanösvény). Kiterjed továbbá a **vízisportok, víziturizmus fejlesztésére** (vízisport-bázisok, pl. csónakházak, kikötők és infrastruktúra fejlesztése, kiszolgáló létesítmények felújítása/kialakítása). Részt képezi továbbá a **gyógyfürdők, gyógykutak** felújítása, **szolgáltatásaik** fejlesztése (gépészeti és kiszolgáló helyiségek rekonstrukciója, műemlékvédelmi felújítás, energiahatékonysági és hasznosítási beruházások, új, korszerű fürdőelemek létrehozása, funkcióbővítés); valamint a **városlakók illetve a turisták és a Duna kapcsolatát** erősítő, szemléletformáló kezdeményezések (pl. attraktív stégek, úszóművek).

Barnamezős területek fejlesztése

Az intézkedés célja a Duna menti térségben jelentős mértékben megtalálható, kihasználatlan barnamezős területek funkcióváltásának előmozdítása. Az intézkedés egyrészt a **funkcióváltást előkészítő tevékenységeket**, kiemelten a környezeti tehercsökkentést, kármentesítést, rekultivációt, valamint a területek hasznosítását elősegítő koordinációs, menedzsment projektek megvalósítását támogatja; másrészt **ösztönzi** az átmeneti hasznosítást, közösségi terek

kialakítását, illetve az innovatív és kreatív iparágak betelepülését, telephely- és kutatóközpontok, inkubációs infrastruktúra létrehozását.

Hajózás fejlesztése

Az intézkedés célja a személy és teherhajózásban rejlő lehetőségek fokozottabb kihasználásához szükséges feltételek megteremtése. Ennek érdekében az intézkedés az alábbi eszközöket támogatja: a **hajózás integrálása Budapest közlekedési rendszerébe** (járműpark korszerűsítése, új járművek beszerzése, kikötők fejlesztése, új kikötők telepítése, hálózat meghosszabbítása, karbantartó létesítmények korszerűsítése); **köztulajdonú kikötői infrastruktúra kialakítása** (turistahajó-forgalom fogadási feltételeinek javítása, új úszóművek telepítése, hajók üzemén kívüli tárolására illetve üzemanyag-feltöltésére üzemi kikötők létesítése). Továbbá **logisztikai funkciók rendezett kialakítása** (infrastrukturális feltételek megteremtése, korszerűsítése), a logisztikához kapcsolódó kikötők gazdaságélénkítő potenciáljának kihasználása, illetve a hajózással kapcsolatos gazdaságfejlesztés (ipar, szolgáltatás).

Kisvízfolyás-torkolatok revitalizációjának előkészítése

Az intézkedés célja a kisvízfolyás-torkolatok az ökológiai hálózatban és a zöldfelületi rendszerben betöltött szerepének javítása. Az intézkedés **a patakok felmérésére, a revitalizáció előkészítésére, illetve a torkolati részek rendezésére** – természetes állapotok helyreállítása, gyalogos sétányok, pihenőrészek, higiénias helyiségek kialakítása, tájékoztató táblák elhelyezése, stb. – nyújt támogatást.

Vízhasznosítás

Az intézkedés célja, hogy javítsa a Duna menti térségben rendelkezésre álló vízkészlet hasznosításának hatékonyságát. Az intézkedés támogatást nyújt a **Duna vízének öntözési célú hasznosításához** (városi zöldterületek öntözése), a térségben keletkező **ipari víz öntözés célú felhasználásához**, illetve a **termálvizek újrahhasznosításához** (hulladék hő-hasznosítás).

3.2. Projektkiválasztási folyamat és szempontrendszer összefoglalása

A *Döntéshozói Munkacsoport 2014. március 13-án* elfogadta a Duna Tematikus Fejlesztési Program **középtávú célrendszerét**, melyek megvalósulását a benyújtásra kerülő projektek szolgálják, majd az *április 16-i ülésén* jóváhagyta a **projektek kiválasztási rendszerét**. A projekt-kiválasztási szempontrendszer – melyet részletesen a **4.2. melléklet** tartalmaz – egyelőre indikatívnak tekinthető. Az operatív programok véglegesítését követően szükséges a kiválasztási szempontrendszer felülvizsgálata, aktualizálása.

A projektek kiválasztására az alábbi szempontcsoport szolgál:

1. Stratégiai illeszkedés, eredményesség

A csoportba tartozó szempontok azt mutatják meg, hogy a projekt tartalma, tervezett megvalósítása hogyan és milyen mértékben illeszkedik a TFP és az OP-k stratégiai céljaihoz, illetve a várt eredmények milyen hatást gyakorolnak a támogatott területekre.

2. Megvalósíthatóság

Ebbe a csoportba a projektterv minőségét, kiemelten annak realitását, hatékonyságát mérő kritériumok tartoznak (költségvetés, ütemezés, tevékenységek célszerűsége), fontos vizsgálati kritérium továbbá az előkészítettség foka, valamint annak értékelése, hogy a felmerülő akadályok és kockázatok azonosításra kerültek-e, és kezelve vannak-e a tervben.

3. Fenntarthatóság

Ez a szempontcsoport már a projekt működtetési szakaszához kötődik, a szempontok a projekt hosszútávú környezeti, gazdasági, társadalmi fenntarthatóságának mérlegelését segítik, illetve a (civil) partnerek bevonásának hatékonyságát mutatják.

4. Értékteremtés

Az értékteremtés szempontjai a projekt városképbe való illeszkedését, a tervezett építmény építészeti értékét, a projekt a városrész funkciójához való illeszkedését és értékőrző képességét mutatja.

A kiválasztási folyamat több szakaszból épül, fel az első fázis alapvetően a projektjavaslatok fő koncepcionális elemeire összpontosít.

Az első körben – a finanszírozási kereteket biztosító Operatív Programok ismeretében – a benyújtott projektek a kiválasztási szempontrendszer ún. **első körös kiválasztási szempontjai alapján kerülnek értékelésre**. A kidolgozottság foka ekkor még nem teszi lehetővé az összes szempont érdemi kiértékelését, így a projektértékelés során az első körben elsősorban a TFP középtávú céljaihoz való stratégiai illeszkedés kerül vizsgálatra. A megvalósíthatóság,

fenntarthatóság, értékteremtés szempontcsoportok szempontjai közül ebben az időpontban csak néhány szempont kerül elemzésre, illetve jelentősége, az értékelési szempontokon belüli meghatározó súlya okán a projekt keretében vállalt teljesítménymutatókat erre a célra kijelölt szakértői bizottság bírálja el.

A második körben: az első körben kedvező helyre rangsorolt projekteket a projektgazdák részletesen kidolgozzák, megvalósíthatósági tanulmányt készítenek, és a második körös elbírálásra már **teljes projektdokumentáció kerül benyújtásra**. Ebben a körben az értékelés már az **összes szempont figyelembevételével** történik. Ezt a TFP végrehajtási intézményrendszerének kijelölt bíráló bizottsága végzi. A második körös kiválasztásra előreláthatólag a finanszírozási kereteket biztosító operatív programok elfogadását követően kerül sor, csökkentve ezzel a projektgazdák kockázatát.

A 2014. április 16-i Döntéshozói Munkacsoport felhatalmazása alapján formalizálhatóvá vált a projektgyűjtés, a projektgazdák 2014. április 29-ig nyújthatták be javaslataikat. A projektjavaslatok kidolgozásának szakmai támogatása érdekében az egységes projektsablon bemutatásra, az érintettekkel egyeztetésre került. A Főpolgármesteri Hivatal tájékoztatót szervezett a Duna menti térség fejlesztéséhez kapcsolódó aktuális kezdeményezésekről (a BME Urbanisztika Tanszék kapcsolódó munkái, a Kortárs Építészeti Központ kutatása, turisztikai trendek bemutatása), mely fórum keretében, valamint írásban is válaszolt a projektsablon összeállításával kapcsolatos kérdésekre. A kerületek kérésére egyes projektek tárgyában munkamegbeszélésekre is sor került.

2014. május elejére, a projektértékelési folyamat indításának időpontjára azonban még nem álltak rendelkezésre a véglegesnek tekinthető tartalommal bíró operatív programok. Emiatt nem ismert az ITB pontos finanszírozási háttere, azaz, hogy az ITB melyik OP melyik prioritása terhére, milyen nagyságrendű forrást kaphat. Kidolgozás alatt áll továbbá az ITB végrehajtási, szabályozói és intézményi háttere is, illetve nem jelent meg néhány állami támogatásra vonatkozó jogszabály sem. E helyzetben a projektjavaslatok teljes, első körös értékelésére nem nyílt reális lehetőség; így a Szakmai Munkacsoport a projektekkel kapcsolatos legfontosabb koncepcionális kérdésekre, kiemelten a TFP stratégiai céljaihoz való illeszkedés megvitatására, a más fejlesztésekkel való kapcsolódási pontok erősítésére, esetleges összevonási lehetőségekre, az egyeztetési szükségletek feltárására, a sürgős módosítási javaslatok megfogalmazására koncentrált. A munkacsoport-ülések után, a projektek megvitatását követően a Főpolgármesteri Hivatal írásban, összesített formában szakértői észrevételsort küldött a projektgazdák számára. Az átdolgozott projektadatlapok benyújtásának határideje május 22. illetve május 26. volt.

3.3. A projektek és konstrukciók összefoglalása

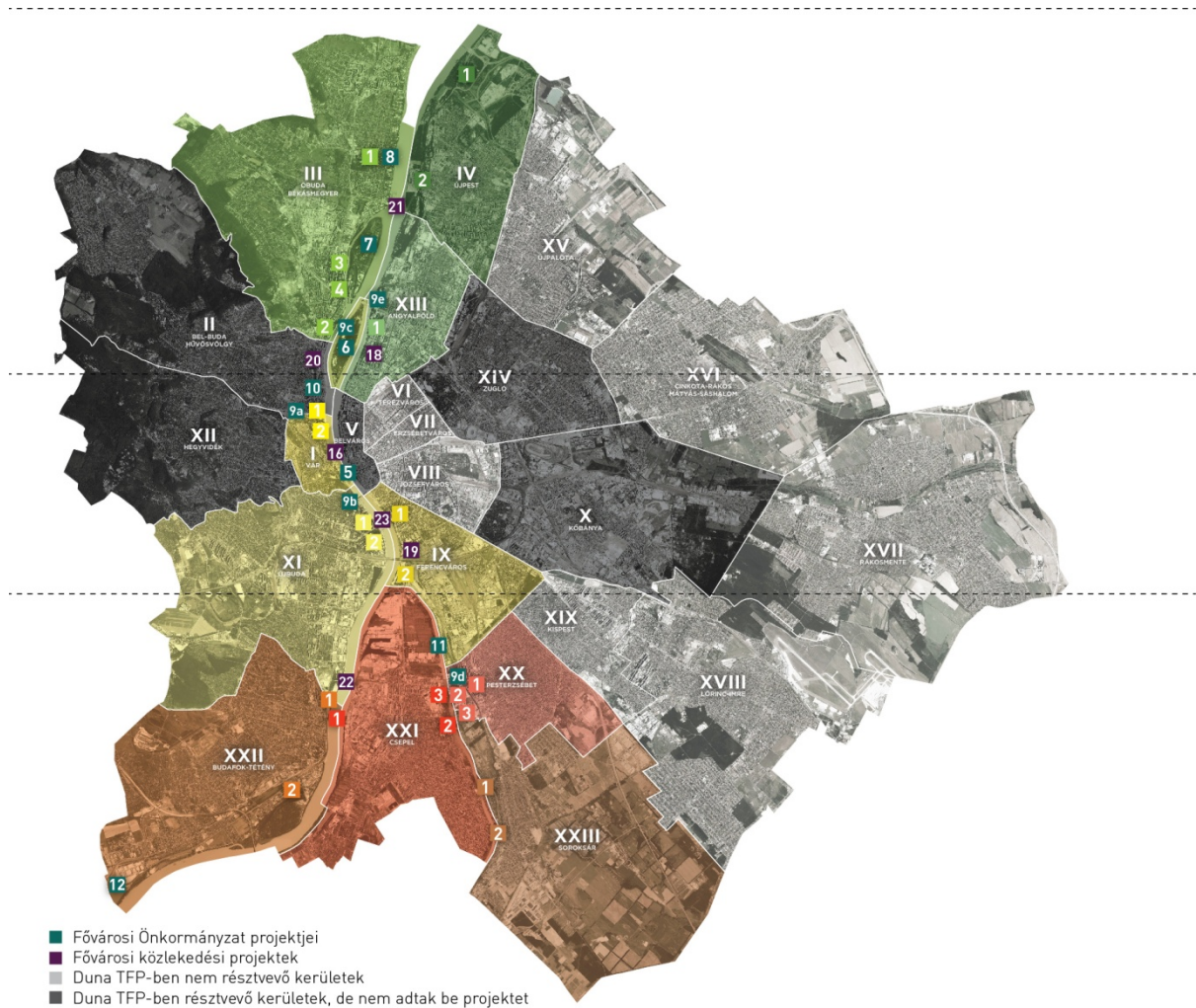
3.3.1. A benyújtott projektek tartalmi és térbeli összefüggései

A *Duna menti területek fejlesztési tanulmánytervében* meghatározott akcióterületekből kiindulva, az egyes partszakaszok jellemző adottságainak megfelelően a projektek három fejlesztési térség mentén tagozódnak.

A **XX. XXI. XXII. XXIII. kerületek alkotta déli fejlesztési térségben** az elővárosi zónához kapcsolódó, elsősorban a helyi igényeket kielégítő projektek érkeztek be, melyek a Duna főága mentén az extenzív jellegű partszakasz funkcióbővítését szolgálják; míg a Ráckeve-Soroksári Duna-ág mentén a kialakult természetközeli jellegre alapozó, pontszerű rekreációs fejlesztések, és az ezeket felfűző hálózatos (sétány és kerékpárút-fejlesztési) projektek. A déli fejlesztési térséghez tartozó átmeneti, barnamezős zóna – Újbuda déli, Észak-Csepel és Külső-Ferencváros partszakaszaira – partszakaszaira, sajnos, nem érkeztek projektek.

Az **I. II. V. kerületek, valamint a IX. és XI. kerületek belső zónához tartozó részei alkotta belvárosi fejlesztési térségben** a rakpartok elválasztó hatása, illetve a kiemelt turisztikai szerepből és a part mentén fekvő nagyvárosias lakóterületekből eredő intenzív használat jelentik a legtöbb konfliktust. Ennek megfelelően a beérkezett projektek is az alsó- és felső rakpartok közösségi térként való nagyobb arányú használatára, a parti gyalogos- és kerékpáros hálózat kialakítására, illetve a Duna vízfelületének rendezett, funkcióbővítő és közvetlen víz-élményt adó hasznosítására irányulnak.

A **III. IV. XIII. kerületek alkotta északi fejlesztési térségben** az előbbi két térség adottságai keverednek. Az északi térség a rakpartok révén hálózatosan is szorosan kapcsolódik a belvárosi térséghez, míg a külső városrészekben a barnamezős területek és a természetközeli partszakaszok a déli térséghez hasonló problémákat jelentenek. Önálló tematikus projektcsoporthoz tartoznak a Margitsziget, az Óbudai-sziget, a Népsziget és a Palotai-sziget fejlesztésére irányuló tervek, hiszen e térben is összekapcsolódó szigetek hatalmas rekreációs potenciált jelentenek, ugyanakkor a szolgáltatások és a használat intenzitása tekintetében szélsőséges állapotot mutatnak. Ennek megfelelően a projektek célja a kiegyensúlyozás és a kapcsolatok erősítése.

Átfogó projektek

- 1 Fővárosi Vízgazdálkodási Stratégia kidolgozása
- 2 Budapest árvízvédelmi műtárgyainak állapotfelmérése és beavatkozási terv kidolgozása
- 3 Budapest árvízvédelmi műtárgyainak fejlesztése
- 4 Duna menti Integrált Városfejlesztési Stratégia kidolgozása
- 6 Gyalogos és kerékpáros kapcsolatok megteremtése a Duna szigeteivel
- 12 A Duna integrálása Budapest közlekedési rendszerébe
- 16 Köztulajdonú kikötői infrastruktúra kialakítása
- 17 Budapesti és regionális kerékpáros útvonalak és szolgáltatások fejlesztése

Északi fejlesztési térség

- 1 Római-part, Kossuth Lajos üdülőpart fejlesztése
- 2 Slachta Margit rakpart megújítása
- 3 BUSZESZ terület fejlesztése
- 4 Zichy kastély üresen álló északi szárnyának fejlesztése
- 1 Vízmuvek vízparti területének közterületi funkcióváltása
- 2 Egykori Duna-meder sport- és rekreációs hasznosítása
- 1 Vízparti sétány az Árpád-híd és a Dráva utca között
- 6 Margitsziget integrált fejlesztése
- 7 Óbudai-sziget rekreációs fejlesztése
- 8 Római-part rekreációs fejlesztése
- 9c Palatinus Strandfürdő fejlesztése
- 9a Dagály Strandfürdő fejlesztése
- 18 2-es villamos rekonstrukciója és északi meghosszabbítása
- 20 M5 metró északi szakaszának üzemmodváltása – előkészítés
- 21 Aquincumi híd - előkészítés

Belvárosi fejlesztési térség

- 1 Batthyány tér rekonstrukciója
- 2 Felső rakparti kerékpáros és gyalogos sétány fejlesztése
- 1 Millenniumi futópálya - Nehru part, Gizella sétány
- 2 Kassay sétány
- 1 Gyalog a Dunán
- 2 Goldmann György tér
- 5 A belvárosi Duna-partok komplex közterületi rehabilitációja
- 9a Király Fürdő fejlesztése
- 9b Gellért Gyógyfürdő fejlesztése
- 10 Felhívás Fürdőnegyed program kidolgozása
- 12 Budapest Szíve program II. ütem - Széchenyi tér megújítása
- 22 Duna-hidak rekonstrukciója

Déli fejlesztési térség

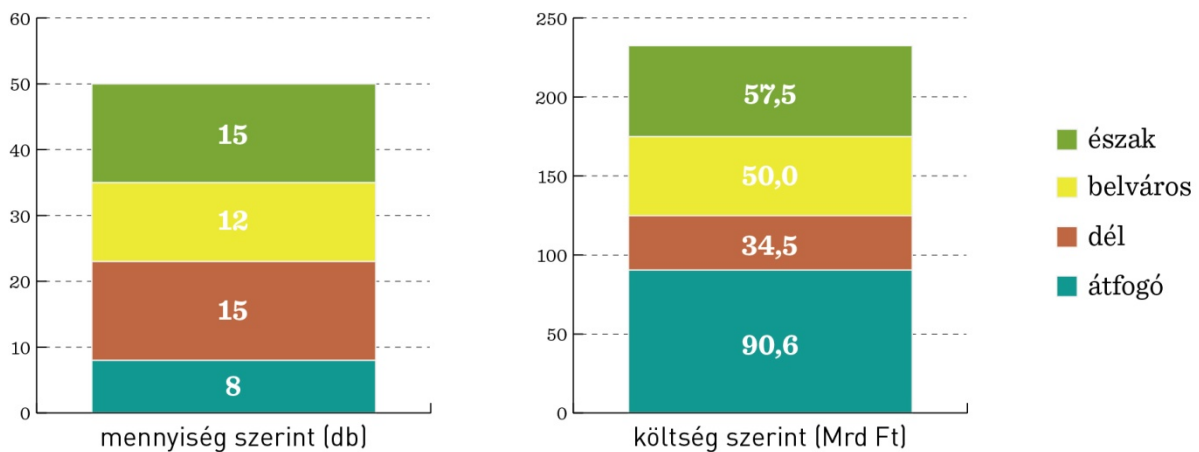
- 1 Gyalogos híd és találkozó tér
- 2 Hullám Csónakházak funkcióbővítő fejlesztése II. ütem
- 3 Duna-parton sétány kialakítása
- 1 Új személyforgalmú rév Csepel-Budafok városközpont között
- 2 Daru-domb fejlesztése
- 3 Ráckevei-Soroksári Duna-ág sportcélú fejlesztése
- 1 Új budafoki Duna-part, rekreációs és sport projekt
- 2 Tematikus út a Hosszúréti-pataktól az MO hídig
- 1 Molnár sziget: északi szigetcsúcs környezetrendezése
- 2 Molnár sziget: volt tábor és déli szigetcsúcs fejlesztése
- 9d Jódos-sós Fürdő fejlesztése
- 12 RSD integrált fejlesztési program kidolgozása
- 12 Duna Intermodális Logisztikai Központ - kikötőfejlesztés (DILK)
- 19 M5 metró déli szakaszának kiépítése - előkészítés
- 22 Körvasút menti körút és Albertfalvai híd - előkészítés

3.3.2. A benyújtott projektek összefoglalása

A Duna menti területek összehangolt fejlesztése TFP keretében tíz kerület (a Duna menti kerületek a II. és az V. kerület kivételével), a Fővárosi Önkormányzat, a Budapest Gyógyfürdői és Hévízei, a Budapesti Közlekedési Központ és öt civil szervezet adott be projektjavaslatot, melyek a középtávú célok teljes skáláját lefedik. (Két dunaujvárosi projekt is érkezett, melyek területi lehatárolás okán nem képezik jelen TFP részét.)

A projektek területi vonatkozását tekintve a benyújtott javaslatok darabszáma egyenletesen oszlik meg a fejlesztési térségek között, a belvárosi partszakaszokra valamelyest kevesebb, míg a külső Duna-szakaszokra valamivel több projektötlet érkezett.

Projektek területi megoszlása

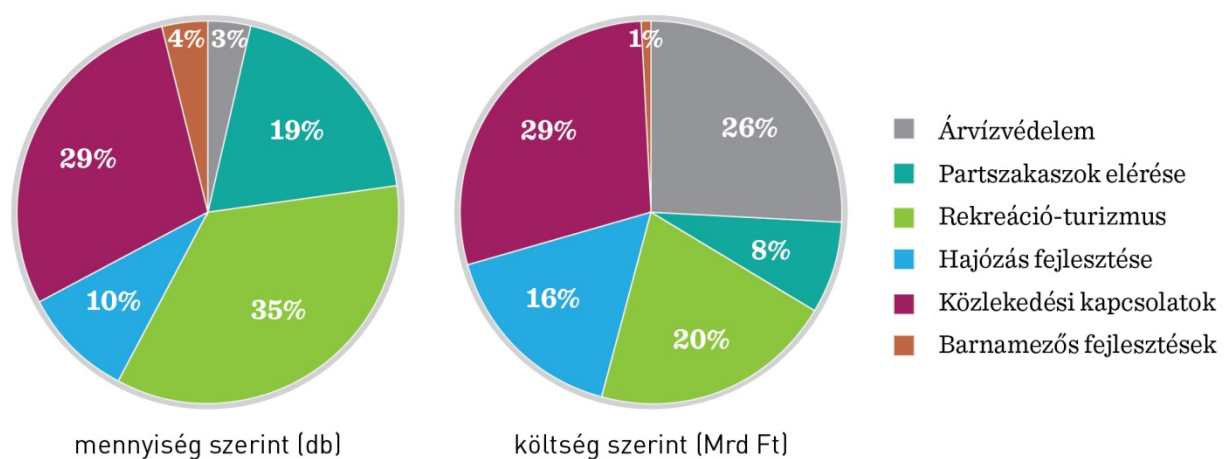
A benyújtott projektek volumene tekintetében az átfogó projektek dominanciája két projektből fakad. Egyrészt a Fővárosi Önkormányzat – egy átfogó beavatkozási stratégia megalkotását követően – 60 Mrd Ft értékben a *védművek fejlesztését* tervezi; másrészt a *hajózással kapcsolatos* projekt 19,3 Mrd Ft-tal a legnagyobb költségű projektek között szerepel. A Duna északi és belvárosi szakaszára vonatkozó projektek összege meghaladja a déli Duna-szakasz projektjeinek összegét. Ez északon egyrészt a *2-es villamos és meghosszabbításának*, 13,5 Mrd Ft értékben, másrészt a *Margitsziget integrált fejlesztésének* 15 Mrd Ft értékben köszönhető. A belvárosi szakaszon a tervezett projektek háromnegyedét az *átfogó rakpart-rehabilitáció*, a *2-es villamos rekonstrukciója* és a *hídrekonstrukciós program* adja. A déli területek projektstruktúrája igen koncentrált, a három legnagyobb projekt (*M5 metró*, *DILK* és *Albertfalvai-híd*) adja az összköltség 75%-át.

A projektek több mint fele a partszakasz megközelítését és a rekreációs és turisztikai potenciál kiaknázását szolgálja, sokszor nem feltétlenül szétválasztható projektelemként. A benyújtott projektek közel harmada a *közlekedési kapcsolatok fejlesztése*, ez egyrészt a nagyszámú

közlekedési projektjavaslatnak köszönhető; másrészt e célhoz kerültek besorolásra a kerékpárút-fejlesztések, melyek szinte valamennyi rekreációs fejlesztésben szerepelnek.

A **projektösszegek célonkénti megoszlása** a középtávú célként legfontosabbnak ítélt *árvízvédelmi megújulás*, és a *közlekedési kapcsolatok* dominanciáját tükrözi. A közlekedési kapcsolatok esetében ezt a nagyobb összegű beruházások és a tervezett nagyprojektek előkészítése, míg az árvízvédelem esetében egyetlen átfogó árvízi védműfejlesztési projekt jelenti. A *partszakaszok megközelítése* és *rekreációs és turisztikai potenciál kiaknázása* két összefüggő cél együttesen a projektek 28%-át teszik ki – itt sok hasonló volumenű projektötlet érkezett. A hangsúlyos célok közé sorolható a *hajózás fejlesztése* is, mely a tervezett beruházások 16%-át adja.

Projektek TFP célonkénti megoszlása

A **projektek nagyságrendje** jellemzően 1 és 5 milliárd forint között mozog, illetve ennél kisebb projektek is nagy számban érkeztek. A 7 legnagyobb projekt teszi ki az igényelt pénzüsszeg közel 70%-át.

A benyújtott projektek alapján, a **legnagyobb nyomás a projektgazdák részéről a pénzügyi források biztosítása** tekintetében a *partszakaszok megközelítése* és a *rekreációs-turisztikai potenciál* kihasználása célokhoz kapcsolódó területeken fog jelentkezni, hiszen itt jellemző a **projektgazdák közti intenzív verseny**. E mellett az *árvízvédelmi beruházások* és a *közlekedési kapcsolatok fejlesztése* terén lesznek kiemelkedő nagyságrendű projektek, melyek azonban a finanszírozási források tekintetében nem versengnek a kerületi projektekkel (mivel előreláthatólag az ágazati Operatív Programok keretében kerülnek finanszírozásra).

3.3.3. A konstrukciók összefoglalása

A középtávú célrendszer megvalósításában a kiválasztott projektek mellett jelentős szereppel bírnak a konstrukciók is. A konstrukciók az alábbi megfontolások mentén kerültek kialakításra:

- Az ITB-ben történő projektnevesítés azoknál a projekteknél értelmezhető, amelyek jellegüknél, nagyságrendjükénél fogva egyedileg is közvetlenül képesek hatni a TFP-ben meghatározott célok teljesülésére, az összvárosi érdekek megvalósítására. Kisebb volumenű, 50 millió forint nagyságrendet meg nem haladó projektek esetében a kiválasztási folyamatot célszerűbb konstrukciók keretei közé rendezni.
- A TFP keretében meghatározott célokat szolgálhatják olyan projektek is, amelyek a tervezési időszak későbbi szakaszaiban kerülnek kidolgozásra. A konstrukciók lehetőséget teremtenek és keretet határoznak meg a kisebb volumenű projektek későbbi befogadására.
- A TFP megvalósításának sikerét nagymértékben befolyásolja a civilek és vállalkozók bevonásának mértéke, esetükben a versenyeztetés szükségessége okán is, projektjeik befogadásához konstrukció elindítása szükséges.
- A civilek és a magánszféra bevonását megkönnyíti, ha ez együtt jár azzal a lehetőséggel, hogy aktívan részt vesznek a fejlesztési koncepció kialakításában, majd annak megvalósításában is. E vonatkozásban a közösség alapú helyi fejlesztés (CLLD) konstrukció komoly ösztönzőként működhet, forrása pedig kiegészíti a TFP pénzügyi kereteit.

A fentiek alapján a Duna TFP szakmai munkacsoportja az alábbi területeken javasolja konstrukciók meghirdetését:

- **A Duna menti és barnamezős területek hasznosítását elősegítő koordinációs, menedzsment projektek támogatása** konstrukció célja a Duna menti és a barnamezős területek hasznosítását célzó projektek kialakításának és kialakításukhoz, megvalósításukhoz szükséges szervezeti, menedzsment funkciók támogatása.
- **A Duna menti alulhasznosított, illetve barnamezős területek átmeneti hasznosítása** konstrukció célja, hogy a Duna mentén ideiglenesen állagmegóvást, környezeti állapot javítást segítsen még abban az esetben is, ha a tartós hasznosításra a források nem állnak rendelkezésre.
- **A Duna menti alulhasznosított, vagy újonnan kialakított partszakaszok benépesítésének és kezdeti fenntartásának támogatása** konstrukció alapja az, hogy a szabadidős szolgáltatások megjelenése elősegíti az adott partszakasz benépesítését, ugyanakkor színvonalas szabadidős szolgáltatásokat csupán egy kritikus látogatószám felett érdemes elindítani. A konstrukció a megvalósult fejlesztések minél hamarabbi fellendülésének, a szabadidős szolgáltatások korai megjelenésének elősegítésének érdekében nyújt támogatást.

- **Az innovatív és kreatív gazdaság ösztönzése a Duna menti fejlesztéseknél** konstrukció célja, hogy támogassa a Duna menti, elsősorban barnamezős területeken az innovatív és tudás központú gazdaság megerősödését.
- A **Duna menti CLLD konstrukció** kialakításának eredője, hogy Duna TFP legfontosabb céljai közt került meghatározásra a partszakaszok megközelíthetőségének javítása, illetve a turisztikai és rekreációs potenciál kihasználása. A CLLD konstrukció középpontjában azon kezdeményezések támogatása áll, amelyek a civilek és a magánszféra közreműködésével erősítik a lakosság és a Duna kapcsolatát, valamint a fejlesztések közötti szinergiát.
- A **Duna menti kerékpáros infrastruktúra fejlesztése** a BKK által koordinált EuroVelo kerékpárút-hálózat mellett a kiegészítő jellegű helyi fejlesztések megvalósítását szolgálja. A konstrukció elsősorban azon kerékpárút- szakaszok megépítésére irányul, melyek a vízpartra való közvetlen lejutást biztosítják, valamint a közlekedésbiztonsági feltételek és a kerékpárosok számára történő szolgáltatások javítását ösztönzi.
- A **Duna menti térség rekreációs és turisztikai feltételeinek javítása** konstrukció kisebb mértékű kínálatbővítő beruházásokat – pl. közterek, vízisport-bázisok fejlesztése – finanszíroz. A megváltozott életviteli, szabadidős és turisztikai tendenciákat szem előtt tartva, olyan típusú fejlesztések előmozdítása a cél, melyek a helyi adottságra és igényekre építenek, innovatív jellegűek; így egyrészt alkalmasak a szezonális csökkentésére, másrészt egyedi és aktív élményt nyújtva érdemben növelik a látogatók, illetve a visszatérő vendégek számát.
- A **vízhasznosítás és újrahasznosítás** konstrukció az ilyen irányú középtávú célhoz benyújtott projektek elenyésző száma miatt került megfogalmazásra. A konstrukció célja a Duna és a környező vizek alternatív hasznosításának ösztönzése öntözésre és energiatermelésre, illetve további innovatív és környezetbarát vízhasználati technológiák fejlesztését és implementálását célzó projektek támogatása.

A projektek és a konstrukciók együttesen biztosítják a TFP-ben felvázolt fejlesztési koncepció gyakorlatba történő átültetését, ezen túl kapcsolatukat az alábbiak jellemzik:

- a konstrukció közvetlenül segíti a projektek előkészítéséhez és véghezviteléhez szükséges feltételek megteremtését (menedzsment-támogatás);
- a konstrukció olyan kisebb mértékű intézkedéseket támogat, amelyek kiegészítik, ráerősítenek a TFP keretében megvalósuló projektekre (turizmus, Duna menti kerékpáros infrastruktúra fejlesztése, Duna-parti rendezvények);
- azokban a fejlesztési témákban, amelyekre kisszámú projektjavaslat érkezett be (lásd víz hasznosítása) konstrukció került kiírásra.

Meg kell jegyezni, hogy a projektek értékelése során további szempontot képez, hogy az adott projekt a megvalósuló projekt-hálózathoz kapcsolódik-e.

3.4. Indikatív projektlista

Az projektek részletes bemutatását a 4.3. [Projektleírások](#) melléklet tartalmazza.

Part-szakasz	Projektgazda (kerület) - sorszám	Projekt címe	Indikatív összköltség 2020-ig (MFt)
átfogó	FŐV-01	Fővárosi Vízgazdálkodási Stratégia kidolgozása	100
átfogó	FŐV-02	Budapest árvízvédelmi műtárgyainak állapotfelmérése és beavatkozási terv kidolgozása	150
átfogó	FŐV-03	Budapest árvízvédelmi műtárgyainak fejlesztése³	60 000
átfogó	FŐV-04	Duna menti Integrált Városfejlesztési Stratégia kidolgozása	120
átfogó	FŐV-13	Gyalogos és kerékpáros kapcsolatok megteremtése a Duna szigeteivel	5 000
átfogó	FŐV-14	A Duna integrálása Budapest közlekedési rendszerébe (hajózás fejlesztése)	19 300
átfogó	FŐV-15	Köztulajdonú kikötői infrastruktúra kialakítása	800
átfogó	FŐV-17	Budapesti és regionális kerékpáros közlekedés fejlesztése és kerékpáros szolgáltatás-fejlesztés	5 100
észak	FŐV-06	Margitsziget integrált fejlesztése	15 000
észak	FŐV-07	Óbudai-sziget rekreációs fejlesztése	2 000
észak	FŐV-08	Római-part rekreációs fejlesztése	1 500

³ A „Budapest árvízvédelmi műtárgyainak fejlesztése” projektbe kerültek integrálásra a kerületek részéről beadott árvízvédelmi projektek (ezért e projektek önállóan nem szerepelnek az indikatív projektlistában).

Part- szakasz	Projektgazda (kerület) - sorszám	Projekt címe	Indikatív összköltség 2020-ig (MFt)
észak	FŐV-9c	Palatinus Strandfürdő fejlesztése	2 000
észak	FŐV-9e	Dagály Strandfürdő fejlesztése	3 000
észak	FŐV-18	2-es villamos rekonstrukciója és északi meghosszabbítása	23 500
észak	FŐV-20	M5 metró északi szakaszának üzem módváltása - előkészítés	2 700
észak	FŐV-21	Körvasút menti körút és Aquincumi híd építése - előkészítés	4 000
észak	III-01	Római-part, Kossuth Lajos üdülőpart fejlesztése	2 000
észak	III-02	Slachta Margit rakpart megújítása	1 200
észak	III-03	BUSZESZ területének fejlesztése	900
észak	III-04	Zichy kastély üresen álló északi szárnyának fejlesztése	930
észak	IV-01	„Duna Park” létesítése, a Fővárosi Vízművek vízparti területének közterületi funkcióváltása	200
észak	IV-01	„Zöld Folyam”, az egykori Duna meder sport- és rekreációs célú hasznosítása	8 500
észak	XIII-01	Vízparti sétány az Árpád-híd és a Dráva utca között	95
belváros	FŐV-05	A belvárosi Duna-partok komplex közterületi rehabilitációja	14 500
belváros	FŐV-10	Felhévíz Fürdőnegyed program kidolgozása	300

Part- szakasz	Projektgazda (kerület) - sorszám	Projekt címe	Indikatív összköltség 2020-ig (Mft)
belváros	FŐV-9a	Király Fürdő fejlesztése	1 200
belváros	FŐV-9b	Gellért Gyógyfürdő fejlesztése	1 800
belváros	FŐV-16	Budapest Szíve program II ütem - Széchenyi tér megújítása	4 300
belváros	FŐV-23	Duna-hidak rekonstrukciója: Lánchíd és Váralagút felújítása; Petőfi-híd felújításának előkészítése	14 500
belváros	I-01	Batthyány tér rekonstrukciója	1 000
belváros	I-02	Felső rakparti kerékpáros és gyalogos sétány szétválasztása, elkülönítése, fejlesztése (Halász utcai közlekedési csomóponttal együtt)	200
belváros	IX-01	Millenniumi futópálya - Nehru part, Gizella sétány	650
belváros	IX-02	Kvassay sétány	1 532
belváros	XI-01	Gyalog a Dunán	498
belváros	XI-02	Goldmann György tér	350
dél	FŐV-9d	Jódos-sós Fürdő fejlesztése	1 500
dél	FŐV-11	RSD integrált fejlesztési program kidolgozása	50
dél	FŐV-12 CBS	Duna Intermodális Logisztikai Központ – kikötőfejlesztés (DILK)	18 500
dél	FŐV-19	M5 metró déli szakaszának kiépítése - előkészítés	5 000

Part-szakasz	Projektgazda (kerület) - sorszám	Projekt címe	Indikatív összköltség 2020-ig (MFt)
dél	FÓV-22	Körvasút menti körút és Albertfalvai híd építése – előkészítés	4 000
dél	XX-01	Gyalogos híd és találkozó tér	330
dél	XX-02	Hullám Csónakházak funkcióbővítő fejlesztése II. ütem, 1. csónakház	200
dél	XX-03	Duna-parton sétány kialakítása	360
dél	XXI-01	Új személyforgalmú rév beindítása Csepel- Budafok városközpont között	1 437
dél	XXI-02	Daru-domb fejlesztése	590
dél	XXI-03	Ráckeve-Soroksári Duna-ág sportcélú fejlesztése	770
dél	XXII-01	Új budafoki Duna-part, Hajó utca melletti rekreációs és sport projekt megvalósítása	600
dél	XXII-02	Tematikus út (kerékpáros / gyalogos / zarándok) Dél-Budán a Hosszúréti-pataktól az MO hídig, a városi kapcsolatok javítása	500
dél	XXIII-01	A Molnár szigeti volt napközis tábor, a déli szigetcsúcs és környező Duna part rekreációs fejlesztése	1 510
dél	XXIII-02	A Molnár sziget északi szigetcsúcs és a központi soroksári Duna part környezetrendezése	563

DUNA MENTI TERÜLETEK ÖSSZEHANGOLT FEJLESZTÉSE TEMATIKUS FEJLESZTÉSI PROGRAM

MELLÉKLETEK

4.1. melléklet: A TFP tervezés folyamatának bemutatása	51
4.1.1. A partnerségi tervezési folyamat	51
4.1.2. Nyilvánosság biztosítása	64
4.2. melléklet: Projektkiválasztási folyamat és szempontrendszer részletes bemutatása	72
4.2.1. Stratégiai illeszkedés szempontcsoport.....	74
4.2.2. Megvalósíthatóság szempontcsoport	78
4.2.3. Fenntarthatóság szempontcsoport.....	79
4.2.4. Értékteremtés szempontcsoport	80
4.2.5. Térképek	81
4.3. melléklet: Projektleírások	85
4.3.1. FŐVÁROSI PROJEKTLÉÍRÁSOK.....	87
4.3.2. FŐVÁROSI KÖZLEKEDÉSI PROJEKTLÉÍRÁSOK.....	105
4.3.3. KERÜLETI PROJEKTLÉÍRÁSOK.....	117
4.3.4. Az indikatív konstrukciók bemutatása	141

4.1. melléklet: A TFP tervezés folyamatának bemutatása

A 2014-2020-as Uniós költségvetési időszak jogszabálycsomagjában jelentősen megerősítésre került a fenntartható és integrált szemléletű városfejlesztés, továbbá új eszközként bevezetésre került az Integrált Területi Beruházás (ITB). A „2018/2013. (XII. 29.) Korm. határozat a gazdaságfejlesztési célokat szolgáló operatív programok esetében az integrált területi beruházás eszköz alkalmazásának módjáról, valamint az eszköz használatához szükséges feltételekről” megerősítette az ITB – a források hatékony és eredményes felhasználása érdekében történő – bevezetését. A jogszabály arról is rendelkezett, hogy az eszköz a gazdaságfejlesztési célokat szolgáló operatív programok keretében Budapest Főváros esetében is alkalmazásra kerüljön. A területfejlesztési törvény felhatalmazása alapján – területfejlesztési feladataiból adódóan – a Fővárosi Önkormányzat hangolja össze a budapesti önkormányzatok fejlesztési elképzeléseit.

A Regionális Operatív Programok Irányító Hatósága (ROP IH) felkérést intézett a Fővároshoz a 2014-2020 közötti időszak fejlesztési irányainak, irányelveinek és a megvalósítást szolgáló projektesomag meghatározásához. A tervezési folyamathoz az Irányító Hatóság a KMOP 5.1.1. pályázat keretében támogatást, mentori segítséget nyújt.

Jelen dokumentum célja a tervezési folyamat peremfeltételeinek és elért eredményeinek ismertetése.

4.1.1. A partnerségi tervezési folyamat

A Szakmai Munkacsoport működése

A ROP IH Integrált Területi Beruházás kidolgozására irányuló felkérését követően Budapest Főváros Főpolgármesteri Hivatala e stratégiai dokumentumok létrehozását szolgáló tervezési keretet hozott létre. A kiindulópontot az a szándék képezte, miszerint az összvárosi érdekeken nyugvó stratégia megalkotása széles körű, folyamatos együttműködést igényel, jól működő partnerséget feltételez a kerületi önkormányzatokkal, Pest megye Önkormányzatával, az érintett kormányzati szereplőkkel, illetve a gazdasági és civil szereplőkkel. Budapest Főváros Főpolgármesteri Hivatala ezért az ITB kidolgozására Szakmai Munkacsoportot hívott létre, melynek üléseire heti rendszerességgel került sor.

Az első, 2014. február 4-én megtartott ülésen a munkacsoport összetétele került bemutatásra. A Döntéshozói Munkacsoport 2014. március 13-i ülésén a tapasztalatok és beérkezett javaslatok alapján a Szakmai Munkacsoport összetétele kibővítésre került, így az ITB tervezését az alábbi tagsággal rendelkező Szakmai Munkacsoport végezte.

A Szakmai Munkacsoport tagjai:

<i>Delegáló szervezet⁴</i>	<i>Delegált tag neve</i>
<i>Szavazati joggal rendelkező tagok</i>	
Pest Megye	Szabóné Pányi Zsuzsanna
Budapest Főváros	Finta Sándor, Maczák Johanna
I. kerület	Holló Mariann, Szeleczy Szilvia
II. kerület	Beszédes Rita
III. kerület	Massányi Katalin
IV. kerület	Tahon Róbert
V. kerület	Kalászi Hajnalka
VI. kerület	<i>nem delegált tagot</i>
VII. kerület	<i>nem delegált tagot</i>
VIII. kerület	<i>nem delegált tagot</i>
IX. kerület	Szűcs Balázs, Németh Lilla
X. kerület	Herbai Csilla
XI. kerület	Takács Viktor, Büki László
XII. kerület	Hapszné Tarcsafalvi Eszter
XIII. kerület	Arató György
XIV. kerület	Barta Ferenc, Balázné Donáth Aranka
XV. kerület	<i>nem delegált tagot</i>
XVI. kerület	<i>nem delegált tagot</i>
XVII. kerület	<i>nem delegált tagot</i>
XVIII. kerület	<i>nem delegált tagot</i>
XIX. kerület	<i>nem delegált tagot</i>
XX. kerület	Trummer Tamás
XXI. kerület	Dr. Polinszky Tibor, Majoros Ágnes
XXII. kerület	Szesztai György
XXIII. kerület	Tóth András
MNV	Gungl Beáta, Spányik Gábor
VM	Portik Ágnes
BM TÉÖHÁT	Krakler Judit, Gyarmati Edit Amália
<i>Tanácskozási joggal rendelkező tagok</i>	
Miniszterelnökség	Dr. Schneller Domonkos
Duna Régió Stratégia Kormánybiztosi Iroda	Hörcher Dániel
Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság	Garamszeginé Németh Mónika, Baranyai Zsolt
Országos Vízügyi Főigazgatóság - KDVIZIG	Kormanik Gábor
Ingtatlanfejlesztői Kerekasztal Egyesület	Gresó György, Schőmer Norbert
MAHOSZ	Varga Zsolt
VALYO Város és Folyó	Tömör Miklós
BKK	Dományi Bálint, Hajnal Tünde
BFVK	Kiss Máté, Blahó Edit
FCSM	Mező Ferenc, Rác Tibor
FŐKERT	Nagy Dénes
Fővárosi Vízművek	Pálfy Gábor, Pöhl Tamás
Dunaújváros	Szabó Imre, Botyánszki Tamás

⁴ Szürkével szedvea Duna-parttal nem rendelkező kerületek.

A koordinációs munkacsoport tagjai:

<i>Szakértők</i>	
Balás Gábor	közgazdász, fejlesztéspolitikai szakértő
Borbás Gabriella	közgazdász, fejlesztéspolitikai szakértő
Bedőcs Bernadett	okl. geográfus
András István	vezető településtervező, okl. építészmérnök
Kondor Zsuzsanna	bölcész, fejlesztéspolitikai szakértő
Verebes-Szász Edit	közgazdász
Magyari Donát	közgazdász
Puczkó László	közgazdász, turisztikai szakértő
Ungvári Gábor	közgazdász, árvízvédelmi szakértő
Kovács Gábor Tamás	okl. településmérnök
Pető Zoltán	okl. építőmérnök, közlekedéstervező
Román Péter	okl. építőmérnök
Tatai Zsombor	okl. tájépítészmérnök
<i>Budapest Főváros Főpolgármesteri Hivatal – szakmai koordináció</i>	
Maczák Johanna	Városépítési Főosztály
Pósfai Zsuzsanna	Városépítési Főosztály
Timár Benedek	Városépítési Főosztály
Havassy Enikő	Városépítési Főosztály
Szécsi Zsolt	Városfejlesztési Főpolgármester-helyettesi Iroda
<i>Budapest Főváros Főpolgármesteri Hivatal – projektmenedzsment és -lebonyolítás</i>	
Mátrai Réka	Városépítési Főosztály
Bayer Orsolya	Projektmenedzsment Főosztály
Dr. Bencze Anna	Városépítési Főosztály
Bogáti Beáta	Városépítési Főosztály
Bucsek Mária	Városépítési Főosztály
Turán Evelin	Projektmenedzsment Főosztály

A Szakmai Munkacsoport-ülések bemutatása

<i>SzMCs ülés dátuma</i>	<i>SzMCs-ülés témájának rövid összefoglalása</i>
<i>I. szakasz</i>	
<i>Helyzetértékelés és középtávú célrendszer meghatározása</i>	
2014. február 4.	Az ülésen a tagok áttekintették a TFP és a tervezési folyamat kulcskérdéseit. Prezentáció keretében tájékoztatás hangzott el a Duna menti területekkel kapcsolatos hosszútávú célokról és helyzetértékelésről, melyet a helyzetértékelés pontosításával, kiegészítésével kapcsolatos hozzászólások követtek. Ezzel összefüggésben megvitatásra került a Tematikus Fejlesztési Programok egymáshoz való viszonya is.
2014. február 11.	Az ülés célja a helyzetértékelés lezárása volt. Az előző ülésen elhangzottak alapján kiegészült a helyzetértékelés és a SWOT elemzés, illetve elkészült a hosszútávú célrendszer, a helyzetértékelés és a SWOT-elemzés összefüggéseinek bemutatása is. A tervezési folyamat segítése érdekében bemutatásra kerültek a korábbi fejlesztési tapasztalatok is (a XIII. kerület, a VALYO, illetve a Graphisoft Park részéről).
2014. február 18.	Az ülés célja a középtávú célok és irányelv-javaslatok, illetve a kapcsolódó érvrendszer összegyűjtése volt. A középtávú célok meghatározása kiscsoportos munka keretei között történt, négy témakör mentén: vízfelület, víz és város kapcsolata, vízpart, intézményi--végrehajtási kérdések. A magántulajdonban lévő ingatlanok a programhoz kapcsolódó fejlesztésének finanszírozása, támogathatósága, valamint ezek legfontosabb szempontjai prezentáció keretében kerültek ismertetésre.
2014. február 25.	Az ülés célját a középtávú célokra vonatkozó javaslatok szintetizálása és rangsorolása képezte.
<i>II. szakasz</i>	
<i>Projekt kiválasztási szempontrendszer kidolgozása</i>	
2014. március 18.	A tagok tájékoztatást kaptak a Döntéshozó Munkacsoport 2014. március 13-i üléséről, kiemelten a középtávú célrendszer elfogadásáról, illetve a munkacsoport tagságának kibővítéséről. Az új tagok bemutatásra kerültek. Az ülés fókuszában a projekt kiválasztási szempontrendszer állt. A szempontrendszerre vonatkozó javaslat prezentáció formájában került ismertetésre, ezt a szempontrendszer szellemiségére, szempontcsoportjainak jellegére és tartalmára irányuló szakmai vita követte. Módosító, kiegészítő javaslatok fogalmazódtak meg.
2014. március 25.	A tagok részletes tájékoztatást kaptak a Főpolgármesteri Hivatal által, a szakmai szervezetek képviselői számára szervezett nyilvános fórum eredményéről. Folytatódott a kiválasztási szempontrendszer vitája, az <i>árvízvédelmi megújulás, partszakaszok gyalogos elérhetőségének javítása, közlekedési kapcsolatok javítása, rekreációs és turisztikai potenciál kihasználása</i> középtávú célokhoz kapcsolódó szempontok módosító javaslatokkal elfogadást nyertek. Az ülésen áttekintésre került a TFP keretében történő, előzetes jellegű projektgyűjtés célja és folyamata is.
2014. április 1.	Az ülés célja a kiválasztási szempontrendszer véglegesítése volt. Bemutatásra kerültek az előző ülésen megfogalmazott módosítások, majd a részletes vita a <i>barnamezős területek fejlesztésével</i> folytatódott. Ezt követte a <i>hajózás fejlesztése, kisérvíz-folyás-torkolatok revitalizációja, vízhasznosítás</i> középtávú célokhoz, illetve

	a <i>megvalósíthatósághoz, fenntarthatósághoz és értékteremtéshez</i> átfogó szempontok áttekintése, módosítási igények felvetése, majd szavazás formájában történő elfogadása. Megállapodás született az árvízvédelmi megújulás témakörének későbbi, ismételt napirendre tűzéséről, illetve a kiválasztási szempontrendszer Döntéshozói Munkacsoport számára történő beterjesztéséről.
2014. április 22.	A három TFP Szakmai Munkacsoport számára közösen megrendezett ülés célja egyrészt a három téma néhány specifikus kérdésének felvetése volt (szakértői előadások formájában), másrészt a TFP tervezési folyamatának szervezői konzultációs lehetőséget biztosítottak a munkacsoport-tagoknak a benyújtandó projektsablonokkal kapcsolatban.
2014. április 29.	A Duna menti, illetve barnamezős TFP Szakmai Munkacsoport-tagjai számára közösen szervezett megbeszélés a Programok megvalósítását közvetlenül befolyásoló szabályozói kérdések, felmerült problémák megvitatását szolgálta. Az átmeneti hasznosítás és településrendezési szerződések tárgyában elhangzott számos észrevétel és javaslat a későbbiekben inputként szolgálhat a TFP megvalósításához szükséges szabályozói feladatok pontos definiálásához.
<i>III. szakasz</i>	<i>A projektek és indikatív konstrukciók egyeztetése</i>
2014. május 6.	A tervezési folyamat harmadik fázisa a TFP céljait megvalósító projektjavaslatok kiválasztására összpontosított. A munkacsoport áttekintette a benyújtott javaslatok teljes körének jellemzőit (pl. területiség, célokhoz való kapcsolódás, finanszírozási igények, stb.), illetve megvitatta a Duna déli fejlesztési térségéből benyújtott javaslatokat, illetve a Főváros kapcsolódó projektjeit. A konzultáció elsősorban a nyitott, koncepcionális kérdésekre és a koordinációs teendők meghatározására irányult.
2014. május 13.	A munkacsoport megvitatta a Duna belvárosi fejlesztési térségéből benyújtott javaslatokat, illetve a Főváros kapcsolódó projektjeit. A konzultáció elsősorban a – nyitott - koncepcionális kérdésekre és a koordinációs teendők meghatározására irányult. Ezen kívül a munkacsoport megvitatta az indikatív konstrukciókat.
2014. május 20.	A munkacsoport megvitatta a Duna északi fejlesztési térségéből benyújtott javaslatokat, illetve a Főváros kapcsolódó projektjeit. A konzultáció elsősorban a nyitott, koncepcionális kérdésekre és a koordinációs teendők meghatározására irányult.

Kommunikáció a Szakmai Munkacsoport-tagokkal

Az ülések háttéranyagai

Az ülések háttéranyagát egyrészt az ülésekre való felkészülést segítő, az ülések tárgyát képező témákat bemutató anyagok – így kiemelten a napirend és a prezentációk – másrészt az üléseket lezáró, az elhangzottakat rögzítő anyagok – kiemelten az emlékeztető és jegyzőkönyv – képezte.

Az ülések keddi időpontjára való tekintettel a soron következő ülésre felkészítő anyagokat a Főpolgármesteri Hivatal munkatársa a megelőző hét péntekén, de – kivételesen – legkésőbb az ülést megelőző napon e-mail formájában megküldte a Munkacsoport tagjai számára. Ezzel párhuzamosan az ülések anyagai a belső honlapra is feltöltésre kerültek, illetve a munkacsoport-tagok az ülésen nyomtatva is kézhez kapták.

Az üléseket követően a hangfelvételen alapuló szó szerinti jegyzőkönyv és emlékeztető készült. Az emlékeztetőt a munkacsoport-ülésen esetlegesen felmerült egyéb, kiosztásra nem került háttéranyaggal (pl. tanulmányok, térképek) együtt a Főpolgármesteri Hivatal munkatársa megküldte e-mailben a munkacsoport résztvevői számára. A háttéranyagokat rendszerint a következő ülés meghívójával együtt küldte el a munkacsoport tagoknak, és ezek a belső honlapra is felkerültek. A szó szerinti jegyzőkönyv technikai okokból később készült el, ezt a tagok a belső honlapon keresztül tekinthették meg.

A felmerülő kérdések megválaszolása

A munkacsoport-üléseken és az ülések közötti időszakban is a tagok részéről számos kérdés, felvetés megfogalmazódott. Ezek megválaszolása, a kérdés és a válasz megfelelő rögzítése egyrészt a hatékonyság miatt fontos, másrészt a tagoknak a folyamat átláthatóságába, hitelességébe vetett bizalmát is befolyásolja.

A technikai kérdéseket (pl. ülés logisztikájával kapcsolatos részletek) a Főpolgármesteri Hivatal közvetlenül és azonnal válaszolta meg.

Az ülésen felmerült tartalmi kérdések név szerint és a felvetés pontos hivatkozásával kerültek rögzítésre az emlékeztetőben, amennyiben a válasz is elhangzott az ülésen, értelemszerűen annak összefoglalásával együtt. Amennyiben a megválaszoláshoz több idő volt szükséges, úgy a következő ülésen került napirendre. Írásbeli, ülések közötti, tartalmi megkeresés esetén a választ a Főpolgármesteri Hivatal valamennyi tag számára megküldte. A kérdés – jellegétől függően – a következő ülés napirendjére is felkerülhetett.

A belső honlap működtetése

A belső honlapot a Főpolgármesteri Hivatal működteti azzal a céllal, hogy biztosítsa a tagok számára az információk gyors elérhetőségét és kereshetőségét. A tagok a Hivatal által végzett felhasználói regisztrációt követően válnak jogosulttá a honlaphoz való hozzáférésre.

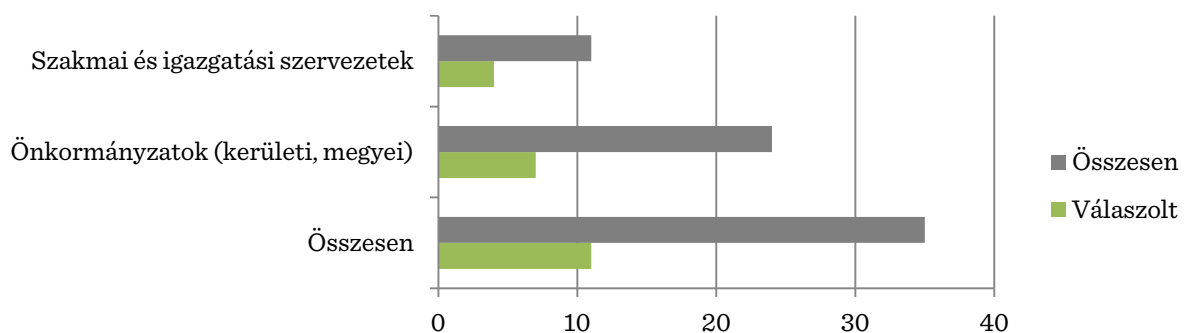
A honlapon találhatóak meg a Duna Tematikus Fejlesztési Programmal kapcsolatos háttéranyagok (tanulmányok, jogszabályok), valamint a munkacsoportok működésével és üléseivel kapcsolatos dokumentumok. A projektjavaslatok bemutatása érdekében önálló oldal is készült, amely térkép segítségével mutatja be a projekteket. A felület interaktív, lehetőséget nyújt a projektek térképen történő keresésére, továbbá letölthetőek a projektsablonok tartalmi kivonatai is.

Visszajelzések a Szakmai Munkacsoport-ülésekről

2014. márciusában a Szakmai Munkacsoport-tagok körében kérdőíves felmérés zajlott. A kérdőívezés célja az volt, hogy kiderüljön:

- egyértelmű-e a tagok számára a TFP tervezési folyamata,
- milyen elvárásaik vannak TFP tervezési folyamattal kapcsolatban,
- eddigi tapasztalatok alapján a Szakmai Munkacsoportok szervezésében, a háttéranyagok mennyiségében, minőségében, az ülések levezetésében milyen változtatásokat javasolnának a tagok.

A Szakmai Munkacsoportok tervezési munkájába bevont 11 szakmai szervezet, 4 igazgatási szerv és 24 kerületi (illetve megyei) önkormányzat, azaz összesen 35 delegáló szervezet közül 11 kérdőív érkezett vissza: 4 szakmai szervezet, vagy igazgatási szerv, valamint 7 önkormányzat. Néhány helyről több résztvevő is visszajelzett, így összességében 15 darab kitöltött kérdőív állt készen a feldolgozásra. Lényeges kiemelni, hogy a felmérés a három TFP három Szakmai Munkacsoportjának eredményeit összesítve tartalmazza, így abban nem csak Duna TFP Szakmai Munkacsoportjának résztvevői véleménye tükröződik.

A Szakmai Munkacsoportokban résztvevő szervezetek száma, illetve a válaszolók száma (db).

A tervezési folyamat és a kitűzött célok egyértelműsége

A kérdőív első kérdésére (*Ön számára egyértelmű-e a TFP tervezés folyamata, illetve kitűzött céljai? Amennyiben kérdései vannak, kérjük, itt jelezze.*) egy esetben nem érkezett válasz, így 14 értékelhető visszajelzés született. Ezek elsősorban többsége (13 db) egyértelműnek és érthetőnek nevezi a folyamatot, illetve a célokat egyaránt.

Az egy darab markáns ellenvélemény szerint az ütemezésből nem derül ki, mi a tervezés pontos menete. Ugyanezen vélemény szerint a kitűzött célok sem értelmezhetőek egy területi program projektjeinek kidolgozásaként (aminek a munka valódi céljának kellene lennie).

A folyamat és a cél egyértelműségét megfogalmazó válaszokban is szerepelnek természetesen kapcsolódó észrevételek, kérdések. Ezek meglehetősen sokszínűnek bizonyultak, mindössze két téma került több értékelő által is említésre (egyaránt kétszer):

- kérdéses, hogy a programozás célkitűzései összhangban állnak-e a többi, kész vagy készülő budapesti stratégiai dokumentummal (Budapest 2030, TFK, ITS);
- kérdéses, hogy a Döntéshozói Munkacsoportok nem írják-e utólag felül teljesen a Szakmai Munkacsoporton kimunkált javaslatokat.

A fennmaradó, egy-egy hozzászóló által érintett, a folyamatra és a célokra vonatkozó általános kérdések, észrevételek az alábbiak:

- kérdéses a célok számszerűsíthetősége;
- kérdéses, hogy a súlyozott szempontrendszer mikor tekinthető véglegesnek;
- kérdéses, hogy a túlzottan differenciált tervezési folyamat során nem vesznek-e el szem elől a célok;
- kérdéses, hogyan lesz mód a kerületek érdekeinek érvényesítésére a konkrét projektek kiválasztásában;
- kérdéses, hogy a tervezési logika megfelel-e az EU tervezési nomenklatúrájának (ITI, CLLD);
- nem teljesen egyértelműek a rövidtávú célok (a fejlesztési ütemek összehangolása, egységes logika szerinti kezelése).

Ezeket a felmerülő kérdéseket a tervezési folyamat további ülései során tisztázták a folyamat koordinátorai.

A tervezés folyamatával kapcsolatos elvárások

A kérdőív második kérdése kapcsán (*Milyen elvárásai vannak a TFP tervezés folyamatával kapcsolatban?*) a 15 válaszból csupán 10 fogalmazott meg valamilyen elvárást, a maradék 5 válaszadó elégedett a fennálló működési keretekkel. A válaszok általában nem rendezhetőek tematikus blokkokba, ugyanakkor találni olyan észrevételeket, amelyek ugyanazon kérdést különböző irányokból közelítik meg. Így például érkeztek egymással ellentmondó álláspontok a munka során alkalmazandó rugalmasság optimumáról:

- nagyobb tervezési rugalmasság szükséges a valós bevonáshoz, a munka közös jellegének átéléséhez;
- egyértelműbb tervezésirányítás szükséges.

A későbbiekben, ahogy a tervezési folyamat a konkrétumok felé haladt, ezek a kritikák már nem merültek fel.

Három észrevétel is vonatkozik a résztvevő küldött munkaszervezésének megkönnyítésére:

- jó lenne, ha a tervezési folyamat nem fedne át más olyan tervezési folyamatokkal, amelyekben a munkacsoport-tag kerületek szintén részt vesznek (Budapesti Területfejlesztési Program, ITS);
- a kiszámítható munkaszervezéshez lazább határidők szükségesek.
- markánsabb visszacsatolás szükséges az elhangzott véleményekről, javaslatokról.

Az általános határidőkre és más tervezési folyamatokra sajnos a TFP tervezésének kevés ráhatása tudott lenni; a munkacsoport-tagok felé való visszacsatolások – különösen a harmadik, projektlista-összeállítási fázisban – intenzívebbé váltak.

A legtöbb általános észrevétel mindazonáltal a tervezési folyamat különböző tartalmi elemeire vonatkozik:

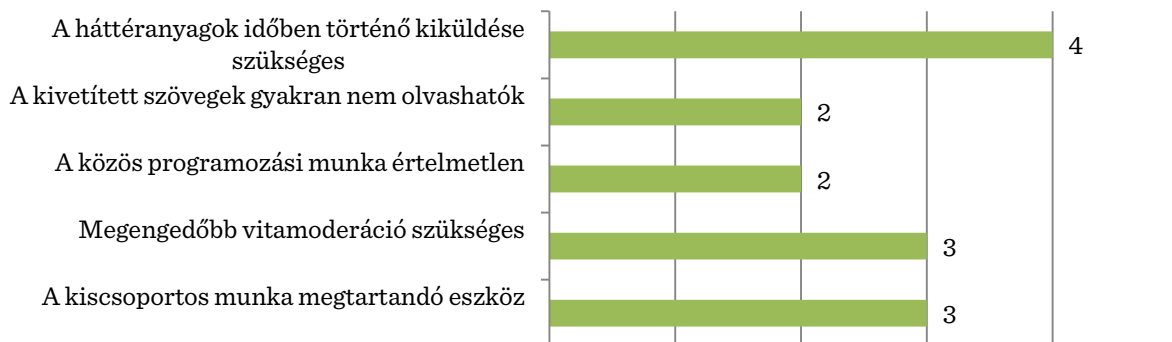
- átlátható döntéssel kellett volna kijelölni a vétójoggal rendelkező kerületek körét (*nem jelentkezett végül olyan helyzet, ahol ennek különösebb jelentősége lett volna*);
- nagyobb forráskeret szükséges (*ez megegyezik a Főváros szándékaival, és az országos ágazati tervezőkkel való folyamatos egyeztetések céljával*);
- a tervezés eredményeit be kell építeni a majdani pályázati konstrukciókba (*ez beépült a végső TFP dokumentumokba*);
- olyan programok szülessenek, amelyek érzékenyek a különböző adottságú városrészek fejlesztésére, rehabilitációjára (*ez a szempont érvényesült a tervezés során*);
- a pályázati kritériumok sehol ne kényszerítsék a kerületeket értelmetlen, öncélú fejlesztésekre (*ez a szempont érvényesült a tervezés során*);
- szükséges a fogalom meghatározások egyértelműsítése (*ez a szempont érvényesült a tervezés során*).

A háttéranyagok mennyiségére, minőségére, az ülések levezetésére vonatkozó elvárások

A harmadik – egyben utolsó – kérdés *(Az eddigi tapasztalatai alapján a Szakmai Munkacsoportok szervezésében, a háttéranyagok mennyiségében, minőségében, az ülések levezetésében milyen változtatásokat javasolna? Mik azok a pontok, amiket jelen formájában megtartandónak érez, mert segítik a munkába való hatékony bekapcsolódást?)* válaszai közül négy téma több említés erejéig is kidomborodott.

A legtöbbször (4 alkalommal) a háttéranyagok időben történő kiküldését kérték, míg a kiscsoportos munka, a World Café módszertan három említés erejéig jelent meg kívánatos, a további munka során is alkalmazandó eszközként. Szintén 3 észrevétel vonatkozott türelmesebb, megengedőbb vitamoderációra, egyrészt az egyes felszólalások kezelését illetően, másrészt általában is több időt delegálandó a lényegi konfliktusok feloldására. Két kérdőívben jelent meg a közös programozási munka jelen formában való értelmetlenségének jelzése, a túl könnyű céltévesztés veszélyével. Két megjegyzés fogalmazta meg a kivetítéssel kapcsolatos problémákat is: a kis feliratok és a Díszterem kis vászna nehezíti a kivetített információk befogadását.

Ezek közül bizonyos technikai paramétereken nem volt lehetőség módosítani az észrevételek ellenére, viszont az ülések levezetésére és módszertanára vonatkozó megjegyzéseket beépítették a szervezők.

Több említésben is megjelenő, a háttéranyagokra és az ülésvezetésre érkező észrevételek (db).

Öt további általános technikai észrevétel érkezett egy-egy említéssel:

- kívánatos lenne a BFVT-s szakértők aktívabb részvétele;
- kívánatos lenne, ha a Döntéshozói Munkacsoportok előzetes összefoglalóit a Szakmai Munkacsoport tagjai még a döntéshozói ülés előtt megkapnák;
- kívánatos lenne, ha a vitás kérdések rendezésében az online felület nagyobb szerepet kapna;

- kívánatos lenne, ha tömörebb, kevésbé részletező, irányelvszerű háttéranyagok kerülnének a munkacsoport-tagokhoz, amelyek kevésbé szülnék nyitottságukból fakadóan bizonytalanságot;
- a hangosítás és az akusztika kívánnivalókat hagy maga után.

Ezek közül bizonyos technikai paramétereken nem volt lehetőség módosítani az észrevételek ellenére, viszont a BFVT-s szakértők részvételére vonatkozó megjegyzések alapján e szakértők intenzívebben részt vettek a további tervezési folyamatban.

Egy témaspecifikus észrevétel érkezett, amely a Duna TFP-re és a barnamezős TFP-re egyaránt relevanciával bír:

- hasznos lenne egy-egy ülést dunai hajókirándulással, illetve barnamezős területek felkeresésével egybekötni, az érintett területek megtekintését célozva.

Ezt a javaslatot sajnos nem volt lehetőség a tervezési folyamat keretében teljesíteni.

Az észrevételeken kívül számos hozzászóló kiemelte a közös munka bizonyos aspektusait, amelyeket hasznosnak, példaértékűnek tartanak:

- kiemelten sikeresnek bizonyult a kiscsoportos munka, a World Café módszertan;
- a moderátorok a lehető legtöbbet hozzák ki az ülések résztvevőiből;
- sokat segít az élőben követhető javítások megjelenítése;
- hasznos az ülések elején tartott összefoglaló a folyamat állásáról;
- hasznos az ülések végén a következő ülés tervének ismertetése;
- sokat segít a napirend kiküldése.

A Döntéshozói Munkacsoport működése

A Duna TFP Döntéshozói Munkacsoportjának alapvető funkciója a tervezési folyamat irányítása, a Program kidolgozása során felmerülő kérdésekben álláspont megfogalmazása, a részanyagok és a Program egészének elfogadása. A Munkacsoport nyomon követi a Szakmai Munkacsoport működését, a tervezési folyamat előrehaladását. Ennek részeként első ülésén döntést hozott a Szakmai Munkacsoport tagságának kiegészítéséről. Megtárgyalja, szükség szerint kiegészítési, módosítási javaslatokkal élve jóváhagyja a Szakmai Munkacsoport által előkészített tervezési dokumentumokat.

A Döntéshozói Munkacsoport tagjai:

<i>Delegáló szervezet</i>	<i>Delegált tag neve</i>
<i>Szavazati joggal rendelkező tagok</i>	
Pest Megye Közgyűlése	Szűcs Lajos, Szabó István, Dr. Popovics Gábor
Budapest Főváros	Dr. Szeneczey Balázs
I. kerület	Dr. Nagy Gábor Tamás, Dr. Lukácsné Gulai Anna, Dr. Szabó Linda Zsófia
II. kerület	Dankó Virág
III. kerület	Bús Balázs, Puskás Péter, Massányi Katalin, Virág Benedek
IV. kerület	Wintermantel Zsolt, Nagy István
V. kerület	Puskás András
IX. kerület	Dr. Bácskai János
X. kerület	Dr. Pap Sándor, Radványi Gábor
XI. kerület	Dr. Hoffmann Tamás, Büki László
XII. kerület	Dr. Váczi János
XIII. kerület	Borszéki Gyula, Arató György
XIV. kerület	Rozgonyi Zoltán
XX. kerület	Szabados Ákos, Dr. Vas Imre
XXI. kerület	Dr. Scheuer Gyula
XXII. kerület	Szabolcs Attila, Zugmann Péter
XXIII. kerület	Orbán Gyöngyi, Tóth András
Belügyminisztérium	Dr. Szaló Péter, Krakler Judit
Vidékfejlesztési Minisztérium	Dr. Szabó Teréz Krisztina
Miniszterelnökség	Dr. Schneller Domonkos
MNV Zrt.	Pál Ákos, Dr. Szondy Szilvia

Döntéshozói Munkacsoport-ülések bemutatása:

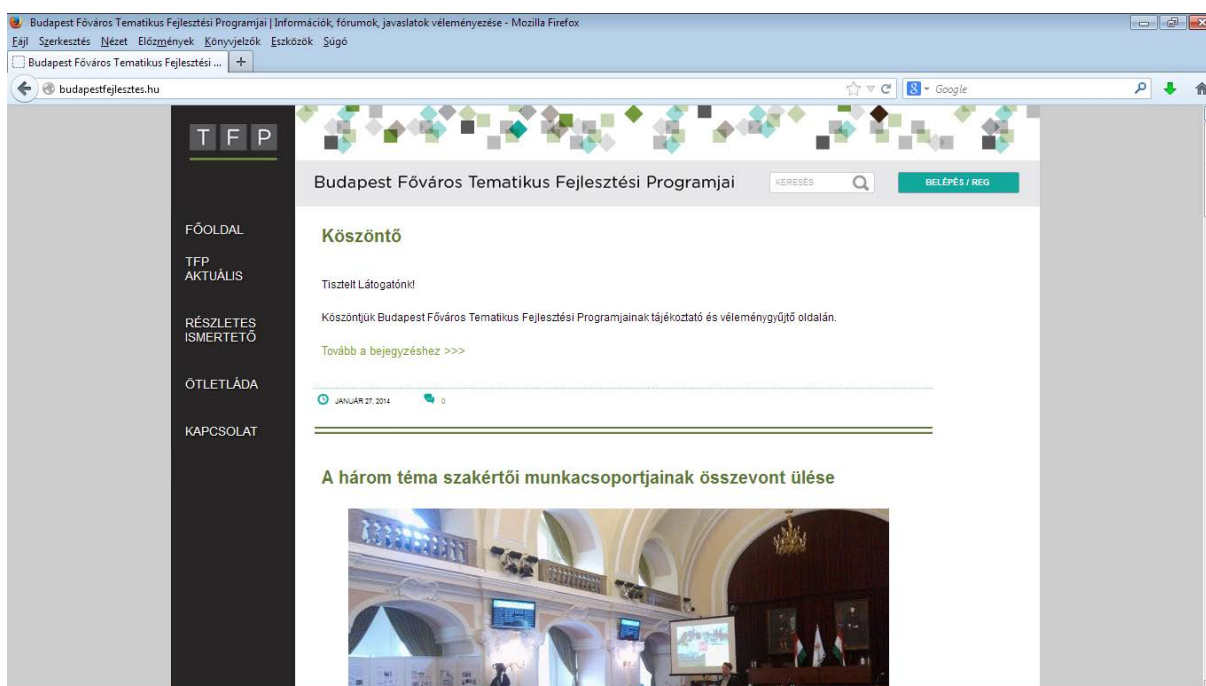
<i>DMCs ülés dátuma</i>	<i>DMCs-ülés témájának rövid összefoglalása</i>
2014. március 13.	Az ülés célja a Duna TFP középtávú célrendszerének megvitatása és jóváhagyása volt. Prezentáció hangzott el a tervezés keretéről és folyamatáról, a középtávú célrendszerről. A középtávú célrendszer részletes bemutatását követően a Munkacsoport korlátozott számú módosítással élt, és e módosításokkal a középtávú célrendszert egyhangúan elfogadta.
2014. április 16.	Az ülés célja a Duna TFP megvalósítását szolgáló projektek kiválasztási szempontrendszerének jóváhagyása volt. Bevezetésként összegzésre került az operatív programok várható elfogadási folyamata, ezzel összefüggésben a TFP tervezési folyamatának állása, a projektgyűjtés menete. Részletesen ismertetésre került a tervezési folyamat második szakasza, és az eredményét képező döntési javaslat. Az előterjesztést a Döntéshozói Munkacsoport nagy többséggel (3 tartózkodás mellett) elfogadta.
2014. május 29.	Az ülés célja Duna TFP keretében benyújtott projektjavaslatok és indikatív konstrukciólista jóváhagyása volt. Bevezetésként elhangzott a TFP-k tervezési folyamatának összefoglalása, illetve bemutatásra került a döntési javaslat. A javaslatot a Döntéshozói Munkacsoport 1 tartózkodás mellett elfogadta. A három Döntéshozói Munkacsoport-ülés döntései alapján elkészíthetővé vált a végleges Duna TFP, melyről előreláthatóan 2014. június 18-án dönt a Fővárosi Közgyűlés.

4.1.2. Nyilvánosság biztosítása

A nyilvános honlap működésének bemutatása

A programozási folyamat átláthatóságának és nyilvánosságának érdekében, a 2014. február 13-án indított *budapestfejleszt.es.hu* weboldalon keresztül volt biztosított az egyes munkacsoport-ülések, háttéranyagok megismerhetősége. Az oldal négy fő funkcióval rendelkezik:

- ismertető és háttéranyagok közzététele (a *Részletes ismertető* aloldalon);
- szakértői és Döntéshozói Munkacsoportok üléseiről készült emlékeztetők, illetve az ülésekre készült prezentációk közzététele (a *TFP Aktuális* aloldalon);
- az egyes tematikus fejlesztési programok szempontjából releváns sajtóhírek gyűjtése (a *TFP Aktuális* aloldalon);
- hozzászólások, ötletek becsatornázása (az *Ötletláda* aloldalon, illetve a *TFP Aktuális* aloldal kommentelhető bejegyzései alatt).

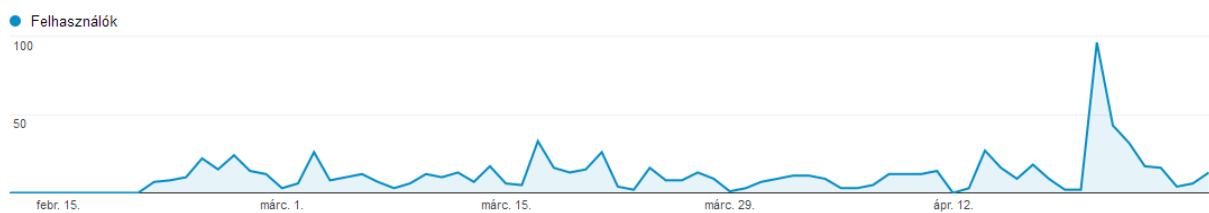

A budapestfejleszt.es.hu nyitóoldala.

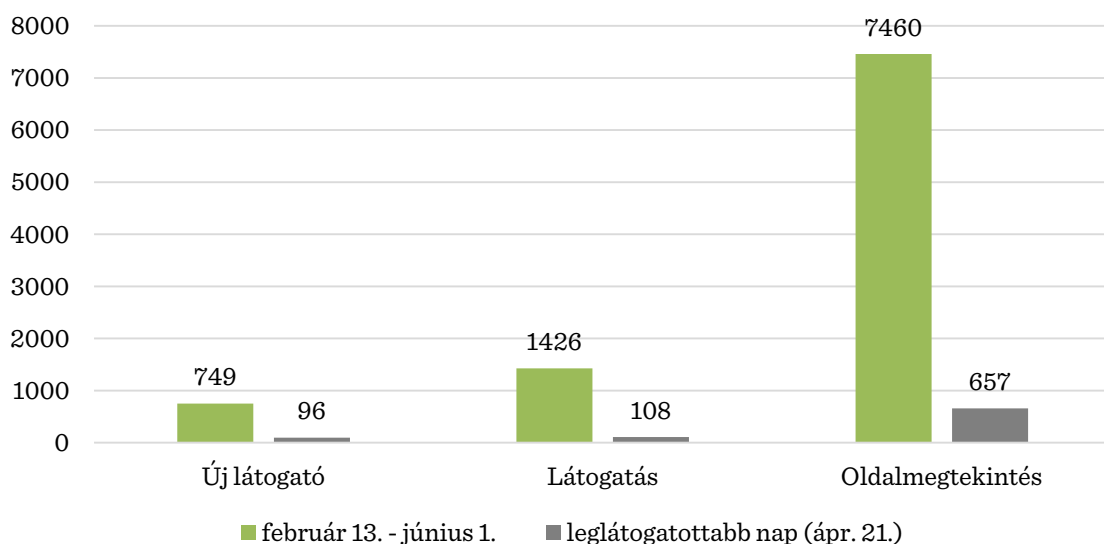
Az említett aloldalakat is beszámítva a honlap összesen öt fő részre tagolódik, a három Tematikus Fejlesztési Programnak megfelelően továbbosztva, ahol az releváns. Míg a **főoldal** a mindhárom téma szempontjából releváns események, hírek közzétételét szolgálja, a **TFP Aktuális** aloldal az egyes Tematikus Fejlesztési Programok specifikus történéseit, híreit jeleníti meg. Ez elsősorban a Szakmai és a Döntéshozói Munkacsoportok üléseit jelenti, melyekről minden alkalommal összefoglaló készül, ami mellé felkerülnek az üléseken előadott prezentációk is. Az aloldalon

szereplő tartalmak fennmaradó részét elsősorban a heti rendszerességgel szemlézett szaksajtóhírek alkotják. Az ülés-összefoglalóknál és a híreknél egyaránt lehetőség nyílik hozzászólások írására is, ez a felület biztosított a moderálható vita helyszínéül. A **Részletes ismertető** oldal az egyes TFP-k ismertetőit és háttérdokumentumait tartalmazza, az **Ötletláda** aloldalon pedig a hozzászólások terjedelmén túlmutató fejlesztési javaslatok írására nyílik mód. Az ide érkezett javaslatok az aloldal egy másik fülén tekinthetők meg, a bejegyzések alatt elhelyezett „Támogatom” illetve „Nem támogatom” gombokkal a honlap felhasználói szavazhatnak is azokról. Az oldalon történő regisztráció csupán a hozzászólások írásához szükséges, a javaslatírás és értékelés az anonim látogatók előtt is nyitott.

A február 13. és június 1. közötti időszakra álló adatok alapján a honlap a **látogatások** tekintetében kielégítően teljesíti a nyilvánosság biztosításának feladatát, ugyanakkor az interaktív funkciók kevésbé bizonyultak népszerűnek. Utóbbi kimerül tizenkét regisztrált felhasználóban, egy hozzászólásban és öt beérkezett javaslatban.

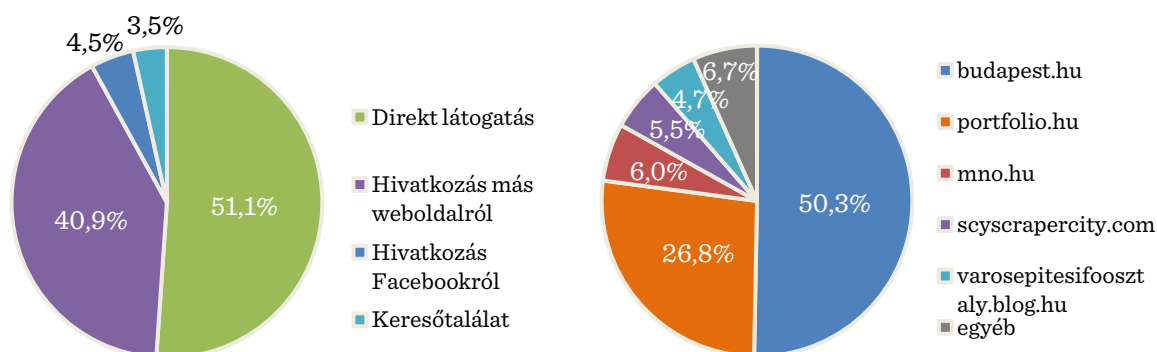

Új látogatók napi száma a budapestfejlesztés.hu oldalon. (forrás: Google Analytics)

A budapestfejlesztés.hu látogatottsága a teljes vizsgált időszak alatt, illetve április 21-én. (forrás: Google Analytics; saját szerkesztés)

A vizsgált időszak alatt összesen 749 felhasználó látogatta meg a budapestfejleszt.es.hu-t vagy annak valamely aloldalát, összesen 1426 alkalommal. Egy látogatás során egy felhasználó átlagosan 5,23 oldalt nyitott meg, így a honlap eddigi működése során összesen 7460 oldalmegtekintésre került sor. A leglátogatottabb nap április 21-e volt, amikor a portfolio.hu cikket közölte⁵ a TFP-tervezés folyamatáról. Ezen az egy napon 96 új látogató tekintette meg az oldalt, 108 látogatás és 657 oldalmegtekintés mellett.

A budapestfejleszt.es.hu látogatóinak forrása, illetve a más weboldaltól érkezett látogatások eredete.
(forrás: Google Analytics; saját szerkesztés)

Összességében hatékonyan tekinthető a honlap hírének terjedése az online médiában. A látogatók 40,9%-a más oldalról átkattintva érkezett a budapestfejleszt.es.hu-ra – elsősorban a budapest.hu szolgált forrásként, de számos látogatással szolgált a portfolio.hu, illetve kisebb részben az mno.hu, a scyscrapercity.com és a varosepitesifoosztaly.blog.hu is.

A rezponzív weblapstruktúrának köszönhetően az oldal jól használható különféle mobil eszközökön is, ez tükröződik a telefonok és tabletek együttes 9,1%-os elérési arányában a számítógépekről történő látogatások (90,9%) mellett.

Az Ötletláda felületére érkezett öt civil projektjavaslatból egy vonatkozott a Duna-menti területek fejlesztésére. Ez a javaslat a Duna-menti gyógyfürdők rekreációs-turisztikai potenciáljának kiaknázására hívja fel a figyelmet.

⁵ http://www.portfolio.hu/ingatlan/varoskep/brutalis_budapesti_fejlesztések_keszulodnek.4.198032.html
(Utolsó megtekintés: 2014. április 29.)

Véleményező szervezetek

A Duna TFP munkacsoport-ülésein résztvevő önkormányzatokon és szervezeteken túl a tervezési folyamatba véleményezőként bekapcsolódtak akövetkező szervezetek és önkormányzatok képviselői is: *Esztergom, Szentendre, Ráckeve, Szeretem Budapestet Mozgalom, Corvinus Egyetem Tájépítész Kar, Magyar Kajak-Kenu Szövetség, Magyar Evezős Szövetség, Kerékpáros Magyarország Szövetség, Budapest Gyógyfürdői és Hévízei Zrt., Országos Vízügyi Főigazgatóság, Közép-Duna-völgyi Vízügyi Igazgatóság, Dunaújváros.*

A véleményezési jog lehetőségét a felsoroltaknál szélesebb kör kapta meg (összesen 65 címzett, melyek között szerepeltek agglomerációs települések, szakmai szervezetek, egyetemek, sportszövetségek, országos hatóságok, illetve civil szervezetek).

A véleményezési joggal részt vevő szervezetek képviselői a következő módokon tudtak a tervezési folyamathoz kapcsolódni:

- honlapon véleményezés és projektjavaslatok beküldése
- e-mailben javaslatok küldése;
- részvétel a nyilvános eseményeken
- részvétel a Szakmai Munkacsoport-ülések hallgatóságban
- a nyilvános eseményeken elhangzott, illetve e-mailben elküldött javaslataikra a visszacsatolást a mindenkori SZMCS háttéranyagban és emlékeztetőben láthatják (felkerül a nyilvános honlapra)

Írásos vélemény és projektjavaslat egyedül a Magyar Evezős Szövetség részéről érkezett, viszont a megrendezésre kerülő nyilvános eseményeken a véleményező szervezetek tagjai magas arányban képviseltették magukat.

Ezenkívül, a tervezési folyamathoz a legszorosabban kapcsolódni tudó önkormányzat (Dunaújváros), illetve két országos vízügyi szervezet (Országos Vízügyi Főigazgatóság és Közép-Duna-völgyi Vízügyi Igazgatóság) a második Döntéshozói Munkacsoport ülése után tanácskozó taggá váltak; ezzel jogosulttá váltak arra, hogy a Szakmai Munkacsoport-üléseken részt vegyenek.

Nyilvános események

A tervezési folyamat során két nyilvános esemény került megrendezésre: 2014. március 18-án és április 17-én. Júniusban egy harmadik nyilvános eseményen fogják a Főpolgármesteri Hivatal munkatársai ismertetni a három Tematikus Fejlesztési Program végső tartalmát.

A 2014. március 18-án a *Rögtön Jövők! Projekt Galériában* megrendezett **első nyilvános fórumra** elsősorban a három TFP témájához (Duna menti területek, szociális városrehabilitáció,

barnamezős területek) kapcsolódó szakmai szervezetek kaptak meghívást, és a szélesebb nyilvánosság számára is nyitott volt.

A fórumon megjelentek agglomerációs önkormányzatok, gazdasági ernyőszervezetek, egyetemek, civil szervezetek, sportszövetségek, szakmai szervezetek, blogok és szakmai oldalak képviselői.

Az eseményt Budapest főépítésze nyitotta meg, majd a Városépítési Főosztály munkatársai ismertették a Tematikus Fejlesztési Programok tervezésének kereteit és ütemezését, illetve a véleményező szakmai szervezetek és a nyilvánosság részvételének lehetőségeit. Tájékoztatták továbbá a megjelenteket arról, hogy az egyes témák egyeztetései hol tartanak, illetve hogy az előző héten összeülő kerületi és fővárosi döntéshozók milyen középtávú célokat határoztak meg.

Ezt követően a fórum résztvevői a TFP-k témáinak megfelelő kisebb csoportokban az egyes középtávú célokhoz kapcsolódóan projektkiválasztási szempontokat javasolhattak, illetve észrevételeket tehettek a már felsorolt szempontokhoz. Élénk beszélgetések alakultak ki a kiemelő szempontokról, és sok hozzászólás érkezett a kifüggesztett posztterekre.

A Duna-menti területek fejlesztését tárgyaló csoportban az alábbi észrevételek érkeztek az egyes középtávú célokhoz kapcsolódóan:

Árvízvédelmi megújulás

- Regionális együttműködés: árterek megőrzése
- Regionális együttműködés: vízszint-szabályozás
- Helyi szint: védművek felújítása, pótlása
- Természetvédelmi és műemlékvédelmi szempontok hatékony érvényesítése
- Meg kell őrizni a Római part Duna-kapcsolatát – ezzel kapcsolatban kritikák hangzottak el a mobilgáttal kapcsolatban

Partszakaszok gyalogos elérésének biztosítása

- Érintett part menti lakosság (regionális szinten) bevonása a célok, hasznosítás meghatározásához
- A városi élet szempontjából központi partszakaszokon (lakófunkció, jó közlekedés stb.) elsősorban rekreációs funkció kialakítása
- A megvalósítás során a tulajdonjog (jelentős partszakasz magántulajdonban, széttagoltan) jelentős veszélyforrás lehet

Közlekedési kapcsolatok javítása

- Gazdasági célú hajózás, logisztikai és átrakodási központok - elsősorban a déli térségben
- Eurovelo kerékpárút infrastruktúra (pl. tájékoztatórendszer) fejlesztése
- Gyűrű irányú közlekedésfejlesztési elemek pótlása - a városközpont és a Duna-hidak (környezetének) tehermentesítése érdekében

- Új közúti Duna-híd kijelölése hatásvizsgálat alapján történjen - a logisztikai szempontok alapján elsősorban délen szükséges
- Az átkelési pontokhoz kapcsolódó funkciók (hídfőtérsek) hosszú távon is korlátozó tényezők a parthasználatban
- Meglévő infrastruktúra-kapacitás figyelembe vétele / kihasználása az új funkciók meghatározásakor
- Gépjárműforgalom megállítása a városhatárban / előtt, az intenzív lakóterületeken kívül
- Behajtási díj következtében a forgalom a külső városrészekre szorul:
 - új hidak szükségesek
 - lehetővé válik a belvárosi rakpartok forgalomcsillapítása

Rekreációs, turisztikai potenciál

- Építészeti értékvédelem, látványvédelem
- Ösztönzés az aktív szabadidő-eltöltésre (társadalmi kampány)
- Kerékpársport-infrastruktúra fejlesztése
- Meg kell állapítani a Duna hajózási terhelhetőségét, figyelembe véve az evezési igényeket, a kikötői kapacitás túlfejlesztésének megelőzése érdekében
- Észak-Csepel, RSD: evezős és kajak-kenu központ kialakítása
- Hivatásforgalmi hajózásra nincs szükség

Barnamezős területek fejlesztése

- Funkciók, meglévő infrastruktúra, épületek újrahasznosítása új épületek, kapacitások kiépítése helyett; a tartalékok kihasználása
- Ingatlanfejlesztés során: potenciális funkció + közlekedési kapacitás összehangolása
- RSD part: jelentős területi tartalék

Hajózás fejlesztése

- Logisztikai funkciók, kikötők kijelölése és fejlesztése
- Kapcsolódó gazdaságfejlesztés, szolgáltatások
- Teherszállítás szabályozásánál természetvédelmi és vízisportolási szempontok érvényesítése
- A partok víz felőli megközelíthetőségének biztosítása
- Teherszállítás kiszolgáló infrastruktúra fejlesztése, kapacitás bővítése
- Jogszabályi rendezés szükséges
- Kishajózás, evezés feltételeinek javítása: part megközelítése (víz és szárazföld felől egyaránt), kikötés szabályozása → Duna Régió Stratégia: +20% célkitűzéséhez igazodva
- Funkcionális modellek kidolgozása, specifikált parthasználat meghatározása
- Hajótípusok közötti konfliktusok kezelése, elhárítása (nagy-kishajó)

Kisvízfolyás-torkolatok revitalizációjának előkészítése

Víz újrahasznosítása

- Háztartásokba szürkevíz / kevésbé tisztított Duna-víz bevezetése
- Elválasztott csatornarendszer kiépítése

Általános javaslatok

- Szélesebb civil összefogás a vízisportok fejlesztése, természetvédelmi célok érvényesítése érdekében
- Komplex megközelítés a projektkiválasztás során, kevésbé éles elválasztás a középtávú célok között
- Partszakaszok funkciójának meghatározása - projektkiválasztás ez alapján
- Minden projektet előzzön meg régészeti feltárás

Projektkiválasztási szempont-javaslat: felkészülés az éghajlatváltozásra:

- A projekt növeli az aktív zöldfelületek területét
- A projekt csökkenti a városi hőszigetek kialakulásának esélyeit
- A projekt csökkenti a zajnak kitett elemek számát

A nyilvános esemény eredményeit a soron következő Szakmai Munkacsoport-ülésen a Főpolgármesteri Hivatal témafelelős munkatársai összefoglalták; bizonyos javaslatok pedig közvetlenül beépültek a későbbi szakmai anyagokba.

2014. április 17-én került megrendezésre a **második nyilvános fórum**. Erre ismét elsősorban a három TFP témájához kapcsolódó szakmai és civil szervezetek, ingatlanfejlesztők, valamint az első fórum résztvevői kaptak meghívást, de az említett szervezeteken kívül – az előző alkalomhoz hasonlóan – a TFP-k iránt érdeklődő fővárosi lakosok is megjelentek. A második nyilvános fórum különösen fontos szereppel bírt, hiszen **a lakosság, valamint a különböző szervezetek tapasztalatai és javaslatai leginkább a projektek kidolgozása során gyűjthetők be, hasznosíthatók.**

Az eseményt a Fővárosi Önkormányzat részéről a Tematikus Fejlesztési Programok projektvezetője nyitotta meg. Tájékoztatta a megjelenteket arról, hogy az előző nap lezajlott Döntéshozói Munkacsoport-ülésen a résztvevők elfogadták a TFP-k tervezésének irányát, a projektkiválasztási szempontokat, így a tervezés új fázisba lépett; már konkrét projektjavaslatokat várnak a kerületektől.

Ezután a Városfejlesztési Csoport munkatársa ismertette a TFP-k tervezésének aktuális állását, és a következő fázis ütemezését. A kerületi projektek begyűjtése, valamint a Fővárosi projektek meghatározása során a szakmai és civil szervezetek, lakosok projektjavaslatainak becsatornázására is lehetőség van. Projektötletek leadására április 30-áig van lehetőség, ezt követően megkezdődik azok projektcsomaggá alakítása.

Ezt követően a TFP-k témafelelősei a megjelenteket ismét témánkénti beszélgetésre, közös gondolkozásra invitálták. A résztvevők a csoportokban elmondhatták a középtávú célokhoz kapcsolódó projektjavaslataikat. A felmerülő kérdésekre a témafelelősök válaszoltak.

A kiscsoportos beszélgetés keretében elsőként az előző fórumon elhangzott javaslatok utóéletéről esett szó, amivel kapcsolatban a témafelelős tájékoztatást adott.

A második nyilvános eseményen ismét felvetődött az árvízvédelmi problémák megelőzésének kiemelt fontossága, így a védművek felmérése, a partfalak megerősítése, valamint a parti sáv karbantartása.

Mindezek mellett számos olyan projektjavaslat hangzott el – mint például a Duna-menti intermodalitás növelése a belváros tehermentesítése érdekében; az agglomerációs hajózás feltételeinek kialakítása; nemzetközi hajóállomás kialakítása a Bálnánál – melyek a Főváros terveiben és városfejlesztési dokumentumaiban is szerepelnek. Ezek várhatóan jól tudnak kapcsolódni a tervezés harmadik szakaszában benyújtásra kerülő fővárosi projektekhez.

Főként a civil szervezetek részéről több olyan javaslat körvonalazódott, melyek a nagyobb infrastrukturális beruházások mellett a soft-elemekből építkező projektekre összpontosítanak. Ezek szintén kapcsolódhatnak a harmadik szakaszban kidolgozásra kerülő konstrukciókhoz. Ilyen például a Magyar Evezős Szövetség javaslata a műemléki csónakházak megőrzésére, felújítására; vagy épp a rakpartok időszakos lezárása rendezvények, fesztiválok céljából, a lakosság víz-élményének erősítése, családi- és sportesemények népszerűsítése érdekében.

4.2. melléklet: Projektkiválasztási folyamat és szempontrendszer részletes bemutatása

A Döntéshozói Munkacsoport a rendelkezésre álló szűk források hatékony elosztása érdekében, 2014. április 6-án elfogadta a Duna Tematikus Fejlesztési Program projekt kiválasztási rendszerét.

A projektek kiválasztása két körben zajlik:

Első körben: A benyújtott projektek – az Operatív Programok forrásainak ismeretében – a kiválasztási szempontrendszer első körös kiválasztási szempontjai alapján kerülnek értékelésre. A kidolgozottság foka ekkor még nem teszi lehetővé az összes szempont érdemi kiértékelését, így a projektértékelés során az első körben elsősorban a TFP középtávú céljaihoz való stratégiai illeszkedést vizsgáljuk. A megvalósíthatóság, fenntarthatóság, értékteremtés szempontcsoportok szempontjai közül csupán néhányat értékelünk, ezekre plusz pont nem kapható. A projekt által vállalt mutatókat erre a célra kijelölt szakértői bizottság bírálja majd el.

Második körben: Az első körben kedvező helyre rangsorolt projekteket a projektgazdák részletesen kidolgozzák, megvalósíthatósági tanulmányt készítenek, és a második körös elbírálásra már teljes projektdokumentáció kerül benyújtásra. Ebben a körben az értékelés már az összes szempont figyelembevételével történik. Ezt a TFP végrehajtási intézményrendszerének kijelölt bíráló bizottsága végzi. A második körös kiválasztásra előreláthatólag a finanszírozási kereteket biztosító operatív programok elfogadását követően kerül sor, csökkentve ezzel a projektgazdák kockázatát. A második körben az első körös szempontok ismét pontozásra kerülnek, ezen felül a további szempontokra a projekt az alábbiak szerint pluszpontokat kaphat. A plusz pontok súlya, esetleg további szempontok integrálása a végrehajtási intézményrendszer támasztotta követelményekkel összhangban a későbbiekben kerülnek meghatározásra.

Az ITB összetettsége és integráltsága megengedi, hogy a program finanszírozását több operatív program különböző prioritásai biztosítsák, amennyiben a prioritástengely és a program adott középtávú célja összhangban van. Az integrált programon belül az egyes projekteket a végrehajtási rendszer azonban csak egy-egy prioritáson belül tudja kezelni, a prioritásokon átnyúló projekteket nem, ezért a projekteket minél egyszerűbb, minél lineárisabb szerkezetben érdemes tervezni. Minden projektet középtávú célhoz kell rendelni, egy projekt alapesetben csak egy célhoz kapcsolódhat. Amennyiben összetettsége miatt mégis több célhoz köthető, a projektet alprojektekre / projektrészekre kell bontani. Ezek az alprojektek önállóan versenyeznek a forrásokért, de az egész projekt csak akkor finanszírozható, ha minden a megvalósításhoz kritikusan kötődő alprojekt finanszírozást nyer.

A kiválasztási szempontrendszer az alábbi, átfogó szempontcsoportra tagozódik:

1. **Stratégiai illeszkedés, eredményesség:** Az ide tartozó szempontok azt nézik, hogy a projekt megvalósítása hogyan és milyen mértékben illeszkedik a TFP és az OP-k stratégiai céljai közé, illetve a várt eredmények milyen hatással lesznek a támogatott területekre.
2. **Megvalósíthatóság:** Ebbe a csoportba a projektterv realitását, hatékonyságát mérő kritériumok tartoznak (költségvetés, ütemezés, tevékenységek célszerűsége), az előkészítettség foka, valamint annak értékelése, hogy a felmerülő akadályok és kockázatok azonosításra kerültek-e, és kezelve vannak-e a tervben.
3. **Fenntarthatóság:** Ez a szempontcsoport a projekt működési szakaszához köthető; annak hosszútávú környezeti, gazdasági, társadalmi fenntarthatóságát mérlegeli, illetve a civilek bevonásának hatékonyságát mutatja.
4. **Értékteremtés:** Az értékteremtés szempontjai a projekt városképbe való illeszkedését, a tervezett építmény építészeti értékét, a projekt a városrész funkciójához való illeszkedését, építészeti és természeti értékmegőrző képességét mutatja.

Tekintettel arra, hogy az *árvízvédelmi megújulás középtávú célhoz* kapcsolódó feladatok megoldása a Fővárosi Önkormányzat hatásköre, illetve a probléma igencsak összetett, és az összes projektet érintheti; ezért a Szakmai Munkacsoport úgy döntött, hogy a kiválasztási szempontrendszer ezt a célt nem tartalmazza. Az árvízvédelemmel kapcsolatos projekteket a stratégia és beavatkozási terv határozza meg; a projektgyűjtés során beérkezett kerületi projektjavaslatok így a Fővárosi Önkormányzat árvízi védekezéssel kapcsolatos megvalósítási projektjébe kerültek integrálásra.

A javaslat a továbbiakban az egyes szempontcsoportok részletezését, és a szempontok mérésére javasolt mutatószámokat, azok mértékegységét, mérési módját, minimum követelményeit és a plusz pontot érő szempontokat részletezi. Tartalmazza emellett azt, hogy melyik kritérium járul hozzá már az első körös elbíráláshoz is, és melyek azok, amelyek csak a második körben kerülnek kiértékelésre. A *stratégiai illeszkedés szempontcsoport* esetén az utolsó oszlop mutatja, hogy a középtávú célon belül maximálisan mennyi pontot kaphat a projekt az adott szempontra.

4.2.1. Stratégiai illeszkedés szempontcsoport

STRATÉGIAI ILLESZKEDÉS					
Középtávú cél	Projekt kiválasztási szempont megnevezése	Mértékegysége	Mérés módja	Kiválasztási kör	Középtávú célon belül elérhető max. pontszám
Partszakaszok gyalogos elérésének biztosítása	A főváros stratégiai dokumentumaiban megjelölt hálózati rendszerhez illeszkedő preferált helyen tervezett projekt	igen/nem	A 4.2.5. mellékletben szereplő térkép alapján a projekt a karakterének megfelelő preferált helyen valósul meg.	1. kör	10
	Megközelíthetővé váló partszakasz hossza	km / mill FT	Projekt elején a pályázó vállalat teszt, melyet szakértői bizottság bírál.	1. kör	8
	A fejlesztés által létrejött partszakaszt igénybe vevő személyek száma	fő / mill FT	1. körben a 4.2.5. mellékelt alapján számított módszertannal a vonzaskörzetében élők száma (objektív). 2. körben kérdőíves lekérdése a partszakasz iránti keresletre.	1. kör	7
Közlekedési kapcsolatok javítása (folytatás a következő oldalon)	Belvároson belül a Duna menti közúti közlekedés intenzitásának csökkenése	egységjármű/nap /irány	Forgalomszámlálás	1. kör	6
	Kerékpáros főhálózati elemek hosszának növekedése	Km	Projekt elején a pályázó vállalat teszt, melyet szakértői bizottság bírál.	1. kör	4
	Gyalogos sétányok hosszának növekedése	Km	Projekt elején a pályázó vállalat teszt, melyet szakértői bizottság bírál.	1. kör	7

STRATÉGIAI ILLESZKEDÉS					
Középtávú cél	Projekt kiválasztási szempont elnevezése	Mértékegysége	Mérés módja	Kiválasztási kör	Középtávú célon belül elérhető max. pontszám
	Eszközváltást végrehajtó utasok számának növekedése	fő/év	Projekt elején a pályázó vállalást tesz, melyet szakértői bizottság bírál.	1. kör	3
	Duna mentén közösségi közlekedési eszközt használó utasok számának növekedése	utaskm/év	Projekt elején a pályázó vállalást tesz, melyet szakértői bizottság bírál.	1. kör	5
Rekreációs, turisztikai potenciál kiaknázása	A területet látogatók számának növekedése	fő / mill FT	1. kör – a projektgazda vállalást tesz a projekt tervek alapján, melynek validitását szakértői testület bírálja. 2. kör – összetett mérőszám (részletes javaslat később kerül előterjesztésre) az életminőség javítása, a területen eltöltött idő, és a látogatás gyakorisága.	1. kör	8
	Belvároson kívüli fővárosi és Duna menti turisztikai és rekreációs területet látogatók számának növekedése <i>(Belváros: itt a Margit híd - Petőfi híd közötti Duna-szakaszt értjük)</i>	fő / mill FT	Egyezik az előző adattal, pontot azonban csak belvároson kívüli projekt kaphat.	1. kör	7
	Duna-partot sportcélból használók számának növekedése	fő / mill FT	Projekt elején a pályázó vállalást tesz, melyet szakértői bizottság bírál.	1. kör	5
	Alulhasznosított területen megvalósított projekt	igen/nem	A 4.2.5. mellékletben szereplő térkép alapján a projekt a karakterének megfelelő preferált helyen valósul meg.	1. kör	5

STRATÉGIAI ILLESZKEDÉS					
Középtávú cél	Projekt kiválasztási szempont megnevezése	Mértékegysége	Mérés módja	Kiválasztási kör	Középtávú célon belül elérhető max. pontszám
Barnamezős területek fejlesztése	A Duna menti barnamezős területek átalakulása környezetterhelés növekedése nélkül, a partszakaszok közcélú hozzáféréseinek biztosításával	m ² / mill FT	Projekt elején a pályázó vállalást tesz, melyet szakértői bizottság bírál.	1. kör	18
	A társadalmi - gazdasági együttműködésen, klaszterek részeként, vagy egyéb hálózatok elemeként hasznosított területek	m ² / mill FT	Projekt elején a pályázó vállalást tesz, melyet szakértői bizottság bírál.	1. kör	7
Hajózás fejlesztése	Szigetek megközelíthetőségének javulása	3 fokozatú skála	0 pont: nem javítja 3 pont: A sziget megközelítésének javítása alkalmi kapcsolatokkal (pl. turista hajókkal) 6 pont: A sziget megközelítésének javítása állandó eszközökkel (pl. menetrend szerinti hajó/kompjárt)	1. kör	6
	Hivatásforgalmi és agglomerációs hajóforgalom utasszámának növekedése	utas/év/mill Ft	Forgalomszámlálás	1. kör	8
	Budapesten töltött vendégéjszakák számának növekedése	vendégéjszaka/ mill FT	KSH statisztika; Budapest területén beszedett idegenforgalmi adó	1. kör	5
	Turisztikai hajózás utasszámának növekedése	utas/év/mill Ft	Forgalomszámlálás	1. kör	6

STRATÉGIAI ILLESZKEDÉS					
Középtávú cél	Projekt kiválasztási szempont egnevezése	Mértékegysége	Mérés módja	Kiválasztási kör	Középtávú célon belül elérhető max. pontszám
<i>Kisvízfolyás-torkolatok revitalizációjának előkészítése</i>	Rekreációs funkció iránti kereslet növekedése	fő / mill FT	1. kör – a projektgazda vállalat tesz a projekt tervek alapján, melynek validitását szakértői testület bírálja. 2. kör – összetett mérőszám (részletes javaslat később kerül előterjesztésre) az életminőség javítása, a területen eltöltött idő, és a látogatás gyakorisága alapján.	1. kör	18
	Környezetvédelmi szempontok értékelése	-	Szakértői értékelés a projekt leírása alapján.	1. kör	7
<i>Vízhasznosítás</i>	Hasznosított víz mennyisége	m ³ / év / mill FT	Szakértői bizottság bírálja a pályázó által megbecsült értéket.	1. kör	7,5
	Nem megújuló erőforrásokra alapított tevékenységek kiváltása a vízhasznosításra épülő ezért megújuló megoldással	igen/nem	Projekt leírása alapján.	1. kör	10
	Megtakarítás	FT / év / mill FT	Szakértői bizottság bírálja a pályázó által megbecsült értéket.	1. kör	7,5

4.2.2. Megvalósíthatóság szempontcsoport

MEGVALÓSÍTHATÓSÁG			
Projektkiválasztási szempont	Minimum elvárt szint leírása	Pozitív elbírálás szempontrendszere	Kiválasztási kör
Költségvetés	<ul style="list-style-type: none"> - projekt tartalmának és költségvetésének összhangja - a "soft" és "hard" költségek reális aránya - a finanszírozási források reális tervezése, likviditás rendelkezésre állása - megvalósítási kockázatok kezelésére rendelkezésre álló tartalék 	nincs pluszpont, csak költségmódosítás	2. kör
Időtáv - ütemezés	<ul style="list-style-type: none"> - a projekt, vagy előterjesztésre kerülő projektszakasz 2020-ig megvalósulhasson - az ütemezésben tervezett részfeladatok időigénye reálisan kerül meghatározásra, részletes ütemterv mérföldkövekkel, van B terv 	nincs pluszpont, csak módosítási felkérés	1. kör
Célszerűség	Célok tevékenységek szintjére történő lebontása, tevékenységek céljának, tartalmának, elvárt eredményének, a projekt megvalósításának nyomon követése és értékelése, vezetői visszacsatolás.	nincs	2. kör
Kockázatok feltérképezése és kezelése	<p>Kockázatok feltárásra kerültek, a kockázatok kezelésének meghatározásra került -e.</p> <p>Kockázatok alatt többek közt a következőkre ki kell térni:</p> <ul style="list-style-type: none"> - időzítéssel kapcsolatos kockázatok, - előkészítettség foka (megvalósíthatósági tanulmány, költség- haszon elemzés, környezetvédelmi engedélyek, építési / létesítési engedély, kiviteli tervek, stb) - költségvetéssel kapcsolatos kockázatok - építéssel kapcsolatos kockázatok - üzemeltetéssel kapcsolatos kockázatok - szervezeti feltételek, a projekt megvalósíthatóságáért felelős szervezeti egység, annak tapasztalatai, informatikai háttér, stb - árvízi kockázat és annak kezelése 	<p>1. kör: nincs</p> <p>2. Kör: Tartalékok képzése a felmerülő kockázatokra tervezéstámogató és projekt menedzsment módszerek alkalmazása, minőségbiztosítási rendszer</p>	1. kör

4.2.3. Fenntarthatóság szempontcsoport

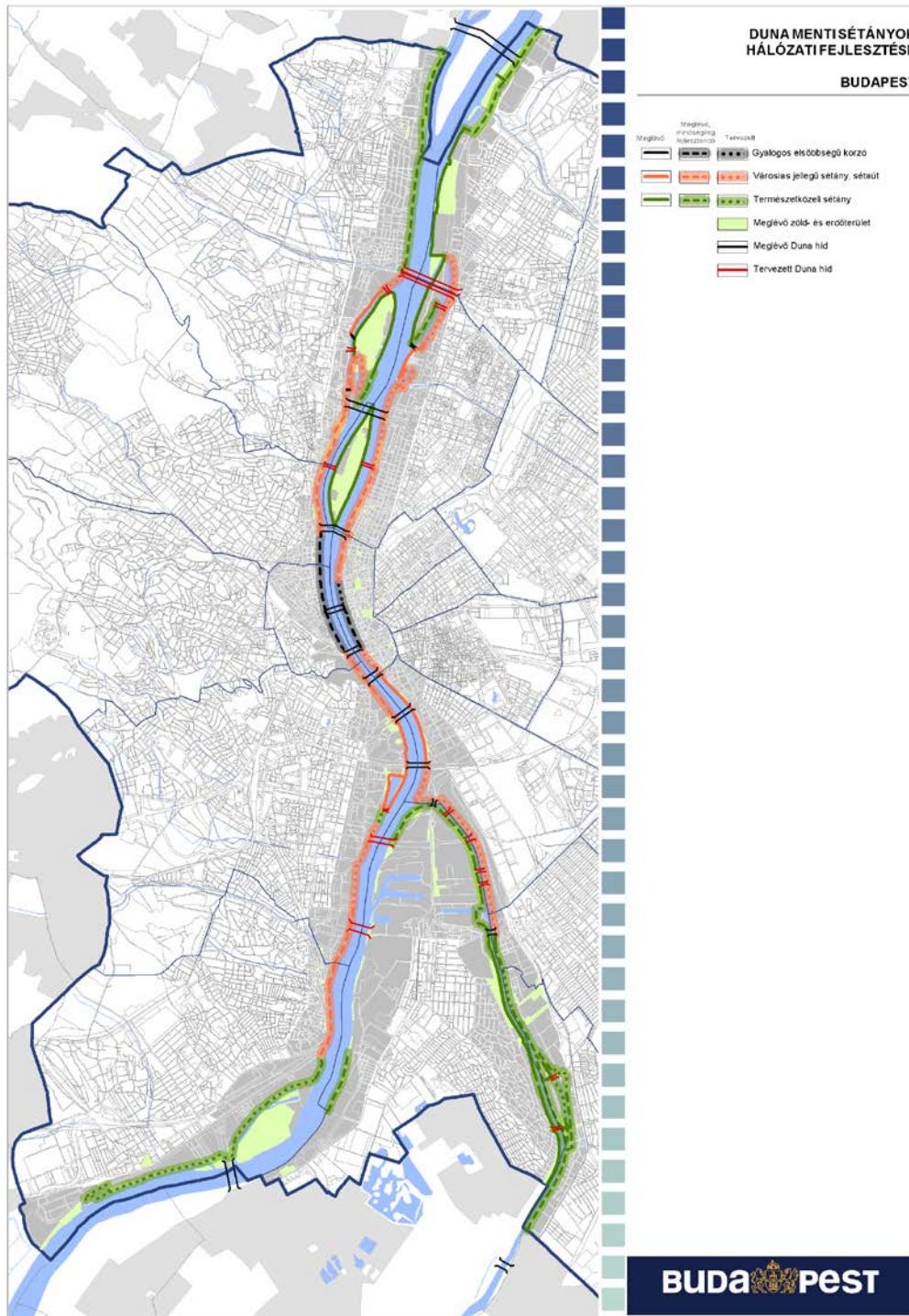
FENNTARTHATÓSÁG			
Projektkiválasztási szempont	Minimum elvárt szint leírása	Pozitív elbírálás szempontrendszere	Kiválasztási kör
<i>Környezeti fenntarthatóság</i>	A természeti értékek megóvása, az egészséges és biztonságos környezet kialakításához való hozzájárulás, környezettudatosság növeléséhez.	éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás elősegítése, szemléletformáláshoz való hozzájárulás	2. kör
<i>Gazdasági fenntarthatóság</i>	<ul style="list-style-type: none"> - működési időszakra tervezett költségvetés alap-paraméterei reálisak - a számítás minden potenciálisan várható direkt és indirekt költséget tartalmaz - megképzzi a szükséges tartalékokat (karbantartás, stb) - jól meghatározott üzemeltetésért/fenntartásért felelős egység - tiszta üzleti modell - a projekt megvalósításához, továbbviteléhez szükséges menedzsment kapacitás megléte 	<ul style="list-style-type: none"> - tartalékok képzése - management kapacitás folyamatos továbbfejlesztése 	2. kör
<i>Társadalmi fenntarthatóság</i>	A fogyatékossgal élő személyek, hátrányos helyzetű személyek épített környezethez, információhoz és kommunikációhoz, a fejlesztésekkel érintett szolgáltatásokhoz való hozzáférése.	további vállalások +1 - 1pont	2. kör
<i>Civilek bevonása</i>	Civilek bevonása a projektek előkészítésébe és megvalósításába.	1. körben nincs, 2. körben: a bevonás hozzáadott értékteremtő mechanizmusai, civil szervezetek erősségei együttesen, összetétel diverzitása és kiegyensúlyozottsága	1. kör

4.2.4. Értékteremtés szempontcsoport

ÉRTÉKTEREMTÉS			
Projekt kiválasztási szempont	Minimum elvárt szint leírása	Pozitív elbírálás szempontrendszere	Kiválasztási kör
<i>Funkcionális fejlesztési vízióhoz való illeszkedés</i>	A terület funkcionális leírásához illeszkedő, funkcionális felosztásnak megfelelő koncepciót fejlesztő projekt.	Nincs	2. kör
<i>A fejlesztés akadályozza-e az árvízvédelmi megújulás, illetve a partszakasz gyalogos elérését 6 m-es sávban biztosító középtávú cél valamelyikét</i>	igen/nem	Nincs	1. kör
<i>Városképi illeszkedés, építészeti minőség</i>	500 millió ft alatt a kerületi Tervtanács, vagy ahol ilyen nincs, ott a Budapesti Városépítészeti és Építészeti Tervtanács jóváhagyó döntése 500 millió ft - 1 mrd ft közötti projekt esetén kötelező meghívásos tervpályázat 1 mrd ft feletti projekt esetén kötelező nyilvános tervpályázat (az összegek a projekt összköltségére vonatkoznak)	Nincs	2. kör
<i>Épített értékek megőrzése, fejlesztése</i>	Örökségvédelmi előírásoknak való megfelelés.	épített értékek hasznosítása bemutatásának, használatának, megközelíthetőségének növelése	2. kör
<i>Környezeti értékek megőrzése/fejlesztése</i>	Védett természeti értékek megőrzése.	környezeti értékek fenntarthatóságának javítása	2. kör

4.2.5. Térképek

A partszakaszok gyalogos elérésének biztosítása középtávú cél sétányhálózat-fejlesztési szempontjának mérésére szolgáló térkép.

A partszakaszok gyalogos elérésének biztosítása középtávú célhoz tartozó módszertani leírás.

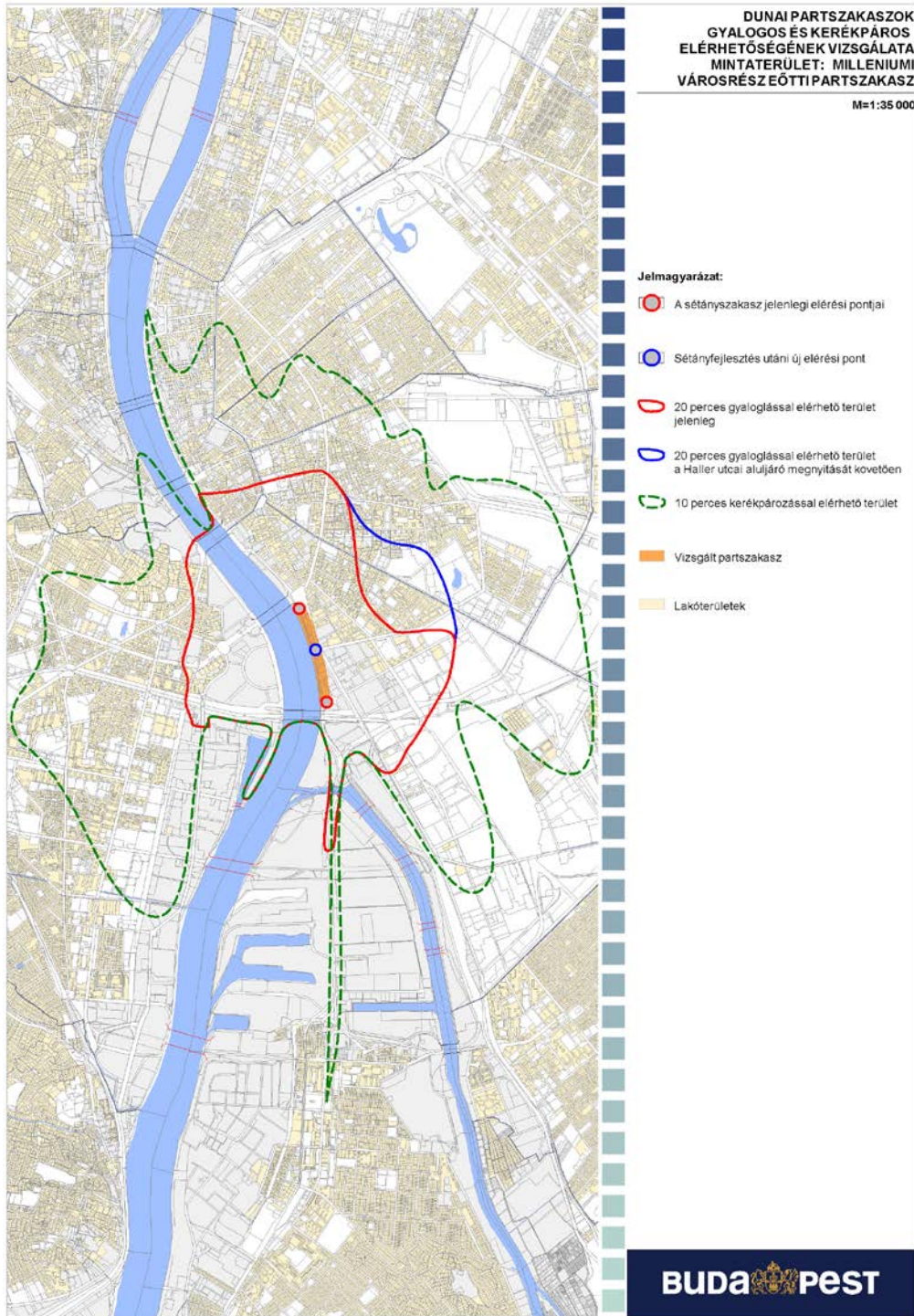
A fejlesztés által érintett partszakaszt igénybe vevők számának becslése az alábbi mérhető adatok összehasonlítása alapján történik:

Az adott partszakasz egymástól 500m-re elhelyezkedő pontjaitól mért, 20 percnyi gyaloglási és 10 percnyi kerékpározási, távolságon belül elhelyezkedő lakóterületek (érintett tömbök) lakónépessége kerül kiszámításra.

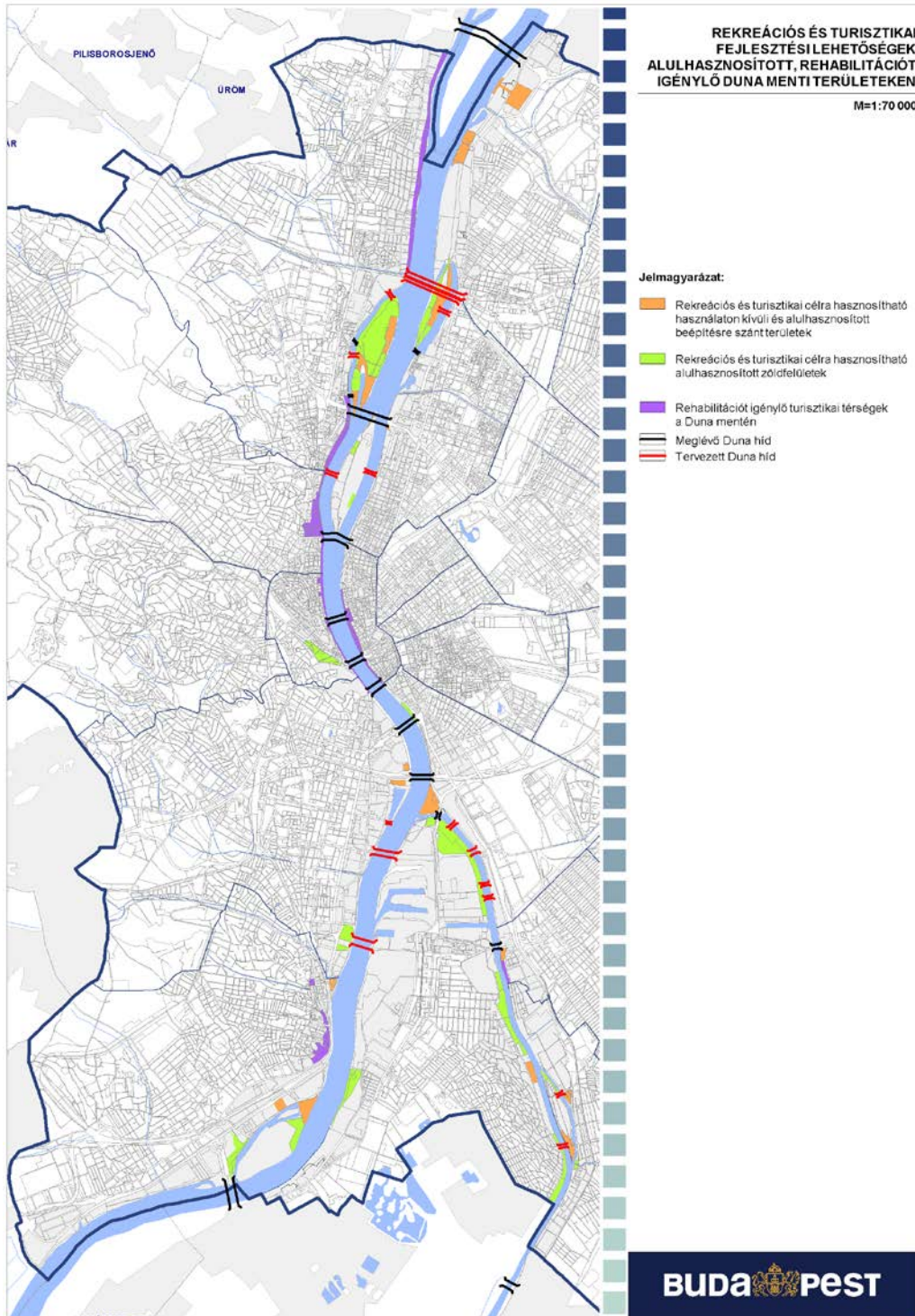
Gyaloglási távolságként - 5 km/h haladási sebességet számolva - 1600 m, kerékpározási távolságként - 24 km/h haladási sebességet számolva - 4 km, a közterületek mentén mért távolságok kerülnek meghatározásra.

Az eredményt az érintett lakosok számának a fejlesztés költségeire vetített fajlagos értékek összehasonlítása adja.

A módszertan alkalmazásáról lásd az alábbi térképen a mintaterületi bemutatást a Millenniumi Városcsopont előtti partszakaszra.

A rekreációs, turisztikai potenciál kiaknázása középtávú cél kiválasztási szempontjához tartozó, alulhasznosított területeket bemutató térkép.

TEMATIKUS FEJLESZTÉSI PROGRAMOK

4.3. melléklet: Projektleírások

TEMATIKUS FEJLESZTÉSI PROGRAMOK

4.3.1. FŐVÁROSI PROJEKTLÉÍRÁSOK

FŐV-01: Fővárosi Vízgazdálkodási Stratégia kidolgozása

Projektet benyújtó szervezet (projektgazda): **Budapest Főváros Önkormányzata**
Projekt helyszíne: **Budapest közigazgatási területe és Pest megye**
Kapcsolódó középtávú cél(ok): **Árvízvédelmi megújulás**
Projekt indikatív összköltsége 2020-ig: **100 millió Ft**

Projekt tartalmának összefoglalása:

Kapcsolódó projektek a TFP-n belül:

FŐV-02: Budapest árvízvédelmi műtárgyainak állapotfelmérése és beavatkozási terv kidolgozása

FŐV-03: Budapest árvízvédelmi műtárgyainak fejlesztése

A klímaváltozás hatásaihoz való eredményes alkalmazkodás, a vízhasználatok körének bővítése, a vízkészletek értékteremtő folyamatokba való nagyobb fokú hasznosítása integrált stratégia kialakítását igényli Budapesten az árvízvédelem, a kisvízfolyások, a felszín alatti vizek, a termálvizek, a csapadékvízzel való gazdálkodás, a vízbázisok védelme és a városi hőhullámok átfogó, hosszú távú kezelésére. A több ágazatot átfogó stratégia az alkalmazkodási intézkedések optimális kialakítását területi szempontból is értékeli, s ez a területi vizsgálat kiterjed Budapest közigazgatási határain túlra is (pl. árvízvédelmi, vízminőségi kérdések esetén).

A területi szempontú vizsgálat kiterjed Budapest közigazgatási határain túlra is (pl. árvízvédelmi, vízminőségi kérdések esetén). A projekt tevékenysége a döntés előkészítésre irányul: problématerkép, előzetes megoldási javaslatok, előzetes műszaki megoldási javaslatok tervezése, az ágazati egyeztetések lefolytatása.

A koncepcióalkotás első körben a Fővárosi Önkormányzat tulajdonosi, felelősségi körébe tartozó intézményekre terjed ki egy egységes fővárosi álláspont kialakítása érdekében. Második lépésben az érintett országos szervezetekkel és a Budapest határain kívül, a stratégia egyes elemeivel érintett települések képviselőivel történik egyeztetés.

A stratégia kialakítása párhuzamosan zajlik a város árvízvédelmi műtárgyainak állapotfelmérése és beavatkozási terv készítésére vonatkozó projektjével. A projekt főváros számára a fenntartható árvízvédelem feltételeinek megteremtését jelenti.

FŐV-02: Budapest árvízvédelmi műtárgyainak állapotfelmérése és beavatkozási terv kidolgozása

Projektet benyújtó szervezet (projektgazda): **Budapest Főváros Önkormányzata**
Projekt helyszíne: **Budapest közigazgatási területe**
Kapcsolódó középtávú cél(ok): **Árvízvédelmi megújulás**
Projekt indikatív összköltsége 2020-ig: **150 millió Ft**

Projekt tartalmának összefoglalása:

Kapcsolódó projektek a TFP-n belül:

FŐV-01: Fővárosi Vízgazdálkodási Stratégia kidolgozása

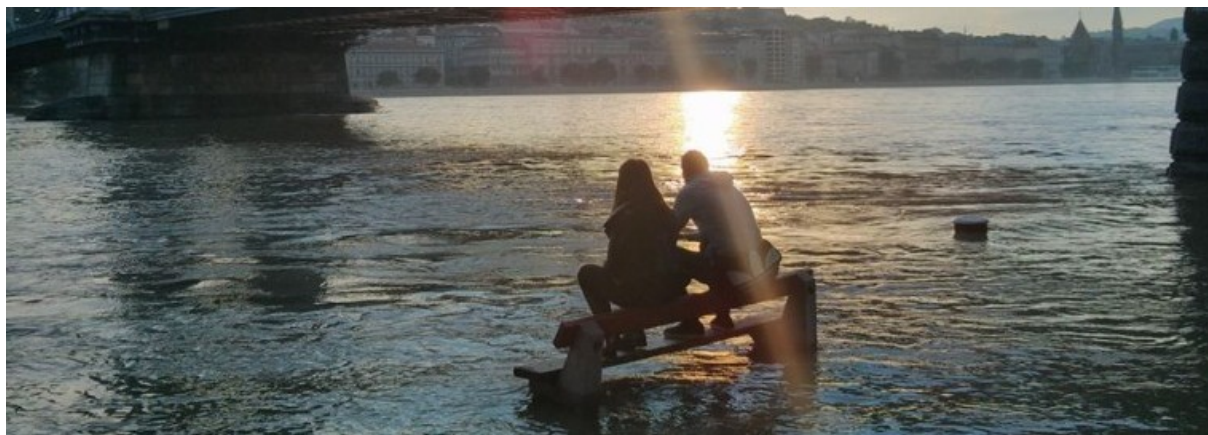
FŐV-03: Budapest árvízvédelmi műtárgyainak fejlesztése

FŐV-04: Integrált Duna-part Stratégia és Karakterterv kidolgozása

A projekt célja rövid- és középtávú beavatkozási alternatívák kialakítása Budapest árvízvédelmi műveinek felújítására, amely lehetővé teszi a szükséges felújítási munkálatok megkezdését, ütemezését és illeszkedését a város párhuzamosan elindított, hosszú távú víz-stratégiájának kialakításából fakadó igényekhez (szükséges a védművek megújítása, a védekezési kapacitások növelése). A projekt tartalma: az állapotfelmérés elvégzése és egységes rendszerbe foglalása, a felújítási program műszaki és pénzügyi foratókönyveinek a kidolgozása – a Fővárosi Vízgazdálkodási Stratégia számára kapcsolódási pontok feltárása (beleértve a felújítás sorrendjének, a fejlesztési költségek és árvíz kockázat csökkenésének meghatározása az árhullámok sikeres csillapítása, megosztása esetén). A projekt ezen szakasza a Fővárosi Vízgazdálkodási Stratégia kialakítására irányuló projekttel való együttműködésre épül. Az ott folyó párhuzamos tervezési folyamat során (a problématerkép és az előzetes megoldási javaslatok megfogalmazása alapján) állnak elő azok a kiinduló szempontok, amelyek alapul szolgálnak a vizsgálandó foratókönyvek kialakításához. A tervezés során választ kell adni arra, hogy mit milyen sorrendben érdemes felújítani, valamint hogy milyen fejlesztési költségek kerülhetnek el, és az árvíz kockázat milyen mértékben csökkenthető, ha Budapestnek sikerül megoldásokat kialakítania a területét elérő árhullámok csillapítására, megosztására.

A projekt az érintett lakosság számára az élet- és vagyonbiztonság hosszú távú, megnyugtató rendezését, a főváros számára az ütemezett megvalósítás alapját képező beavatkozási terv kialakítását jelenti.

FŐV-03: Budapest árvízvédelmi műtárgyainak fejlesztése

Projektet benyújtó szervezet (projektgazda): **Budapest Főváros Önkormányzata**
Projekt helyszíne: **Budapest közigazgatási területe**
Kapcsolódó középtávú cél(ok): **Árvízvédelmi megújulás**
Projekt indikatív összköltsége 2020-ig: **60 000 millió Ft**

Projekt tartalmának összefoglalása:

Kapcsolódó projektek a TFP-n belül:

FŐV-01: Fővárosi Vízgazdálkodási Stratégia kidolgozása

FŐV-02: Budapest árvízvédelmi műtárgyainak állapotfelmérése és beavatkozási terv kidolgozása

FŐV-04: Integrált Duna-part Stratégia és Karakterterv kidolgozása

A Fővárosi Vízgazdálkodási Stratégia és az árvízvédelmi műtárgyak állapotfelmérése, illetve az árvízvédelmi beavatkozási terv alapján meghatározott védmű-felújítások elvégzése és a hiányzó szakaszokon a védművek kiépítése.

A megvalósítás a Stratégiában és a beavatkozási tervben meghatározott finanszírozás és ütemezés szerint kell történjen, elsősorban a legnagyobb veszélyt, illetve legnagyobb társadalmi-gazdasági hasznosságot jelentő szakaszokra fókuszálva. Ezek tekintetében meghatározó külső szempont a mértékadó árvízszint várható jogszabályi növeléséből eredő feladatok megoldása, figyelembe véve a védművek városképi és városszerkezeti illeszkedésének elvárásait.

A projekt az érintett lakosság számára az élet- és vagyonbiztonság hosszú távú, megnyugtató rendezését, a főváros számára a fenntartható árvízvédelem feltételeinek megteremtését jelenti.

A város árvízvédelmi műtárgyainak állapotfelmérése és beavatkozási terv kidolgozása párhuzamosan zajlik a stratégia kialakításával. A stratégiában ütemezett problématerkép kialakításának és előzetes megoldási javaslatok megfogalmazásának egybe kell esnie a védművek állapotfelmérésének befejezésével.

A műszaki megvalósítás során figyelembe kell venni a Duna menti területek fejlesztésével kapcsolatos stratégiai dokumentumokban (különösen az IDS keretében kidolgozásra kerülő Duna menti Karaktertervben) megfogalmazott célokat és követelményeket.

FŐV-04: Duna menti Integrált Városfejlesztési Stratégia kidolgozása

Projektet benyújtó szervezet (projektgazda): **Budapest Főváros Önkormányzata**

Projekt helyszíne: **Duna menti zóna**

Kapcsolódó középtávú cél(ok): **Valamennyi**

Projekt indikatív összköltsége 2020-ig: **120 millió Ft**

Projekt tartalmának összefoglalása:

Kapcsolódó projektek a TFP-n belül: Valamennyi projekt

A program célja a Duna menti területek fejlesztési tanulmányterve és a Duna TFP megállapításaira alapozva, a Duna menti zónában tervezett rövid- és középtávú fejlesztési projektek városszerkezeti integrálásával és megvalósításával kapcsolatos stratégia, koordináló mesterterv kidolgozása.

A Stratégia kidolgozása különösen fontos abban a tekintetben is, hogy megalapozza a jogszabályi változások következtében a Fővárosi Önkormányzat vagyonkezelésébe került Duna-parti területekre illetve a Margit-szigetre kidolgozásra kerülő Duna-parti Építési Szabályzatot.

A program része Karakterterv kidolgozása, mely célja, hogy a Duna mentén tervezett fejlesztések egységes és magas építészeti, tájépítészeti minőségben valósuljanak meg. A Karakterterv kiemelt az árvízvédelmi védművek fejlesztéséhez kapcsolódva a védművek és a csatlakozó városszövet (háttérterületek) funkcionális és városképi illeszkedésének felmérése, ez alapján a partszakaszok városszerkezetben betöltött szerepének tipizálása, ami biztosítja az Árvízvédelmi Stratégiában megfogalmazott forgatókönyvek közül a városkép szempontjából is kedvező változatok kiválasztásához.

A program további fontos célja, hogy megalapozza a Duna menti fejlesztésekbe bekapcsolható kisebb volumenű civil, közösségi, magán, illetve ezek együttműködésével meginduló kezdeményezéseket, melyek célja a Dunához kapcsolható gazdasági funkciók, turisztikai, szabadidős kínálat bővítése, a Duna menti tér közösségi térként való megerősítése, arculati megjelenésének fejlesztése. A stratégia elkészítés feladata a támogatható területek meghatározása és a feltételrendszer kialakítása.

FŐV-05: A belvárosi Duna-partok komplex közterületi rehabilitációja

Projektet benyújtó szervezet (projektgazda): **Budapest Főváros Önkormányzata**

Projekt helyszíne: **I. II. V. XIII. (3 ütemben)**

Kapcsolódó középtávú cél(ok): **Partszakaszok gyalogos elérésének biztosítása, Rekreációs-turisztikai potenciál biztosítása, Közlekedési kapcsolatok javítása**

Projekt indikatív összköltsége 2020-ig: **14 500 millió Ft**

Projekt tartalmának összefoglalása:

Kapcsolódó projektek a TFP-n belül:

FŐV-16: Budapest Szíve program II ütem - Széchenyi tér megújítása

IX-01: Batthyány tér közterület-rendezése

IX-02: Felső rakparti kerékpáros és gyalogos sétány szétválasztása, elkülönítése, fejlesztése

XII-01: Vízparti sétány az Árpád-híd és a Dráva utca között

A projekt célja a folyópart intenzívebb rekreációs használatának és akadálytalan gyalogos megközelítésének megteremtése, a kerékpáros infrastruktúra fejlesztése, a pesti alsó rakpart megosztott használata, mindeközben a zöldfelületek és a közösségi tér funkciók bővítése.

Az I. ütem fókuszja az alsó rakpart Fővám tér – Kossuth Lajos tér közötti területe, amelyre 2014 nyarán nyílt tervpályázat jelenik meg. Cél az alsó rakpartok forgalomcsillapítása, gyalogos sétány, a hiányzó pesti észak-déli kerékpáros főútvonal kialakítása, az alsó és felső rakpart között új gyalogos kapcsolatok, új zöldfelületek és fasor kiépítése. A közcélú területeket növelik a parthoz csatlakozó, a vízszint ingadozását követő úszóművek, melyek a kikötők kialakítását is megalapozzák. A projekt tartalma összhangban áll a VALYO által benyújtott javaslattal is.

A II. ütem fókuszja a Kossuth Lajos tér – Rákospatak szakasz (XIII. kerület), a fejlesztés a 2017/21. évi vizes világbajnokságra időzítve a partszakasz rendezését foglalja magában.

A III. ütem fókuszja a budai oldal (I. II. kerület) fejlesztése, a felső rakpart forgalomcsillapítása, felhajtók újragondolása történik meg. Cél a közterületek megújítása, a kerékpárút szeparált kialakítása, a Batthyány tér rekonstrukciója a Fonódó projektet követően.

FŐV-06: Margitsziget integrált fejlesztése

Projektet benyújtó szervezet (projektgazda): **Budapest Főváros Önkormányzata**

Projekt helyszíne: **Margitsziget**

Kapcsolódó középtávú cél(ok): **Rekreációs turisztikai potenciál kiaknázása, Hajózás fejlesztése**

Projekt indikatív összköltsége 2020-ig: **15 000 millió Ft**

Projekt tartalmának összefoglalása:

Kapcsolódó projektek a TFP-n belül:

FŐV-9d: Palatinus Strandfürdő fejlesztése.

FŐV-15: Köztulajdonú kikötői infrastruktúra kiépítése

A Margitsziget a Főváros arculatát alapvetően meghatározó, országos jelentőségű természeti-építészeti érték, mely egyúttal Budapest legnépszerűbb városi közparkja, így igen jelentős használati terhelésnek van kitéve.

A projekt célja, hogy értékeire alapozva mintakert, a kultúra, rekreáció színtere legyen, továbbá cél az önfenntartóbb városi park modelljének kialakítása, a terhelés és regenerálódó képesség harmonizálása. A koncepció az alábbi fejlesztési irányokat tartalmazza:

- infrastrukturális fejlesztések (csatornázás, elektromos buszok, lóvasút, parkolóbővítés, közvilágítás),
- rekreációs, sport és kulturális fejlesztések (Sportpályák, vízitelep felújítása korszerűsítés), Szabadtéri Színpad és környezete komplex fejlesztése,
- informatikai fejlesztések (Információs hálózat, Wi-Fi, interaktív honlap)
- zöldterületi és minőségjavító fejlesztések (lehajtó és környezetének rendezése, játszótér, „játéksziget”), úthálózat megújítása, kereskedelmi egységek fejlesztése, Sziklakert-Japánkert rekonstrukciója.
- funkció nélküli épületek hasznosítása (Kisállatkert, ivóutak fejlesztése, szobrok és környezetének rendezése, automata és saját kutas öntözőhálózat), zöldkataszter készítése. Közbiztonság javítása (teljes körű dísz- és közvilágítás), térfigyelő kamerarendszer kiépítése.

FŐV-07: Óbudai-sziget rekreációs fejlesztése

Projektet benyújtó szervezet (projektgazda): **Budapest Főváros Önkormányzata**

Projekt helyszíne: **Óbudai-sziget**

Kapcsolódó középtávú cél(ok): **Rekreációs-turisztikai potenciál kihasználása**

Projekt indikatív összköltsége 2020-ig: **2 000 millió Ft**

Projekt tartalmának összefoglalása:

Kapcsolódó projektek a TFP-n belül:

FŐV-13: Gyalogos és kerékpáros kapcsolatok megteremtése a Duna szigeteivel (Óbudai, Molnár sziget-Csepel)

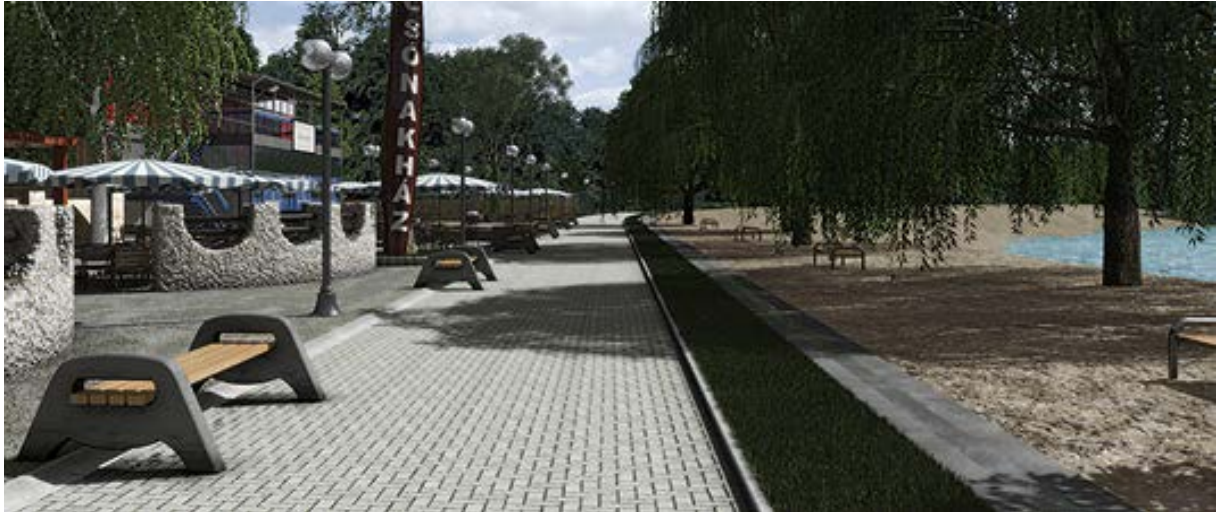
Ahhoz, hogy az Óbudai-sziget (más néven Hajógyári-sziget) természetközeli és sport jellegű pihenőhelyként egész évben tudja szolgálni a fővárosi, s elsősorban a kapcsolódó harmadik kerületi lakosságot, a zöldterületek, a különböző célcsoportok igényeit kiszolgáló sportolási és szabadidős funkciók gazdagítására van szükség.

A projekt fő elemei:

- Fejlesztési koncepció kialakítása
- Gyalogos, kerékpáros hálózat fejlesztése: a sétányok és kerékpáros útvonalak kialakítása az újonnan létesülő gyalogos-kerékpáros kishidak figyelembe vételével.
- zöld területek fejlesztése és rendezése
- pihenőhelyek és sportolásra alkalmas helyszínek kialakítása: (tömegsportra alkalmas helyszínek, fitnessz park, játszóterek, vízisportolásra alkalmas helyszínek és infrastruktúra kialakítása)
- kiszolgáló infrastruktúrák fejlesztése

A projekt a belvárostól északra húzódó Margitsziget – Óbudai-sziget – Római part zöldterületi hálózat fontos eleme, melyet a területek közötti kapcsolatokat biztosító kishidak megépítése tesz teljessé.

FŐV-08: Római part rekreációs fejlesztése

Projektet benyújtó szervezet (projektgazda): **Budapest Főváros Önkormányzata**

Projekt helyszíne: **Duna-parti közterületi sáv Pók utca és Pünkösdfürdő utca közötti szakasza**

Kapcsolódó középtávú cél(ok): **Rekreációs-turisztikai potenciál kihasználása**

Projekt indikatív összköltsége 2020-ig: **1 500 millió Ft**

Projekt tartalmának összefoglalása:

Kapcsolódó projektek a TFP-n belül:

FŐV-01: Fővárosi Vízgazdálkodási Stratégia kidolgozása

FŐV-02: Budapest árvízvédelmi műtárgyainak állapotfelmérése és beavatkozási terv kidolgozása

FŐV-03: Budapest árvízvédelmi műtárgyainak fejlesztése

FŐV-04: Integrált Duna-part Stratégia és Karakterterv kidolgozása

III-01: Római-part, Kossuth Lajos üdülőpart fejlesztése

A Római part a kerület lakossága és a fővárosiak jelentős része számára a szabadidő eltöltésének kiemelkedő jelentőségű színtere. A projekt célja a Római part funkcionális továbbfejlesztése a minőségi feltételek javítása, kínálatbővítés érdekében. A projekt a parti sétány megújítására, a kerékpárút, biztonságos, gyalogosforgalmat nem zavaró kialakítására, a vízisport funkciók erősítésére összpontosít. A projekt előzményét jelenti a Római part árvízvédelmének megoldása, ezzel összhangban kell a közterületek megújításának programját részletesen is megtervezni.

A fejlesztés legfontosabb elemei:

- Közművesítés
- Kerékpárút és sétány megújítása
- Zöldterületek megújítása
- Sport- és szabadidős funkciók kialakítása (játsszóterek, vízisportolásra alkalmas kikötőhelyek létesítése, megújítása)

FŐV-9a: Király Fürdő fejlesztése

Projektet benyújtó szervezet (projektgazda): **Budapest Főváros Önkormányzata**

Projekt helyszíne: **II. kerület**

Kapcsolódó középtávú cél(ok): **Rekreációs-turisztikai potenciál kiaknázása**

Projekt indikatív összköltsége 2020-ig: **1 200 millió Ft**

Projekt tartalmának összefoglalása:

Kapcsolódó projektek a TFP-n belül:

FŐV-09: Fürdőrekonstrukciós program

Budapest fürdői mind egészség-turisztikai, mind az egészséges életmód szempontjából jelentősek, a projekt célja a potenciál kiaknázásához szükséges feltételek megteremtése. A fejlesztés főbb tartalmi elemeit a fürdők gépészeti megújítása, hatékonyabb energiafelhasználás, termál hőenergia hasznosítása, a kor igényei szerinti funkcióbővítés és szolgáltatásfejlesztés, az integrált márkafejlesztés és marketingkommunikáció képezik.

A Király Gyógyfürdő felújítása az alábbi fő elemeket tartalmazza:

- a Király fürdő kapacitás és szolgáltatás bővítése,
- az energiatakarékos üzemeltetés lehetőségének kialakítása,
- a törökfürdő műemléki rekonstrukciója.

A lakosság számára a fejlesztés az egészségmegőrzést segítő szolgáltatások bővülését hozza. Összvárosi szinten, a turisztika meghatározó gazdasági ág a főváros számára, a projekt a turisztikai kínálat erősítésével járul hozzá a szektor prosperitásának növeléséhez.

FŐV-9b: Gellért Gyógyfürdő fejlesztése

Projektet benyújtó szervezet (projektgazda): **Budapest Főváros Önkormányzata**

Projekt helyszíne: **XI. kerület Szt. Gellért tér**

Kapcsolódó középtávú cél(ok): **Rekreációs-turisztikai potenciál kiaknázása**

Projekt indikatív összköltsége 2020-ig: **1 800 millió Ft**

Projekt tartalmának összefoglalása:

Kapcsolódó projektek a TFP-n belül:

FŐV-09: Fürdőrekonstrukciós program

Budapest fürdői mind egészség-turisztikai, mind az egészséges életmód szempontjából jelentősek, a projekt célja a potenciál kiaknázásához szükséges feltételek megteremtése. A fejlesztés főbb tartalmi elemeit a fürdők gépészeti megújítása, hatékonyabb energiafelhasználás, termál hőenergia hasznosítása, a kor igényei szerinti funkcióbővítés és szolgáltatásfejlesztés, az integrált márkafejlesztés és marketingkommunikáció képezik.

A Gellért Gyógyfürdő fejlesztése a fürdő komplex gépészeti rekonstrukciójára irányul, minél nagyobb energia megtakarítás elérése mellett, a megújuló energia, és a termálvíz minél nagyobb arányú felhasználásával, a fürdő biztonságos üzemeltetésének megteremtése, a jelenlegi, veszélyeztetett körülményeknek kitett üzemvitel megszüntetése.

További fejlesztési elemet jelent az uszodai kabinos öltözőrész átépítése, új medencék építése, a fürdőzéshez kapcsolódó egyéb szolgáltatások bővítésével.

FŐV-9c: Dagály Strandfürdő fejlesztése

Projektet benyújtó szervezet (projektgazda): **Budapest Főváros Önkormányzata**

Projekt helyszíne: **XIII. kerület**

Kapcsolódó középtávú cél(ok): **Rekreációs-turisztikai potenciál fejlesztése**

Projekt indikatív összköltsége 2020-ig: **3 000 millió Ft**

Projekt tartalmának összefoglalása:

Kapcsolódó projektek a TFP-n belül:

FŐV-09: Fürdőrekonstrukciós program

Budapest fürdői mind egészség-turisztikai, mind az egészséges életmód szempontjából jelentősek, a projekt célja a potenciál kiaknázásához szükséges feltételek megteremtése. A fejlesztés főbb tartalmi elemeit a fürdők gépészeti megújítása, hatékonyabb energiafelhasználás, termál hőenergia hasznosítása, a kor igényei szerinti funkcióbővítés és szolgáltatásfejlesztés, az integrált márkafejlesztés és marketingkommunikáció képezik.

A Dagály Strandfürdő bővítése az alábbi elemeket tartalmazza:

- Főépület felújítása, bővítése.
- A főépülethez kapcsolódó új 33 méteres medence, szaunavilág és gyermekparadicsom kiépítése.
- Főépület tetejéről induló csúszdarendszer kialakítása.
- Új nyári épület megépítése a felújított iroda és főépület összekötésével.
- Medencék felújítása, korszerűsítése.
- Multifunkcionális épület, játszótér, nyári sportpályák, napozódomb megépítése.

A lakosság számára a fejlesztés az egészségmegőrzést segítő szolgáltatások bővülését hozza. Összvárosi szinten, a turisztika meghatározó gazdasági ág a főváros számára, a projekt kínálati elemekkel járul hozzá a potenciál kihasználásához.

FŐV-9d: Jódos-sós Fürdő fejlesztése

Projektet benyújtó szervezet (projektgazda): **Budapest Főváros Önkormányzata**

Projekt helyszíne: **XX. kerület**

Kapcsolódó középtávú cél(ok): **Rekreációs-turisztikai potenciál fejlesztése**

Projekt indikatív összköltsége 2020-ig: **1 500 millió Ft**

Projekt tartalmának összefoglalása:

Kapcsolódó projektek a TFP-n belül:

FŐV-09: Fürdőrekonstrukciós program

XX. kerület részéről beérkezett projektjavaslat

Budapest fürdői mind egészség-turisztikai, mind az egészséges életmód szempontjából jelentősek, a projekt célja a potenciál kiaknázásához szükséges feltételek megteremtése. A fejlesztés főbb tartalmi elemeit a fürdők gépészeti megújítása, hatékonyabb energiafelhasználás, termál hőenergia hasznosítása, a kor igényei szerinti funkcióbővítés és szolgáltatásfejlesztés, az integrált márkafejlesztés és marketingkommunikáció képezik.

Az egyedülálló Jódos-sós gyógyfürdő a bezárását megelőzően mind strandfürdőként, mind gyógyfürdőként üzemelt. A rekonstrukciót követően – medencék felújítása, új medencék építése, épületek teljes körű átépítése, új szolgáltató blokkok létesítése – egy egész évben üzemelő fürdő komplexum megvalósítása a cél Pesterzsébeten.

A gyógyfürdő és a strand felújítását, megújítását bár fővárosi tulajdon, a XX. kerület is javasolta, minthogy fontos része a Duna-parti sétánynak, a területen már megindult és tervezett fejlesztésekkel együtt növeli a térség vonzerejét.

A lakosság számára a fejlesztés az egészségmegőrzést segítő szolgáltatások bővülését hozza. Összvárosi szinten, a turisztika meghatározó gazdasági ág a főváros számára, a projekt kínálati elemekkel járul hozzá a potenciál kihasználásához.

FŐV-9e: Palatinus strandfürdő fejlesztése

Projektet benyújtó szervezet (projektgazda): **Budapest Főváros Önkormányzata**

Projekt helyszíne: **Margitsziget**

Kapcsolódó középtávú cél(ok): **Rekreációs-turisztikai cél kiaknázása**

Projekt indikatív összköltsége 2020-ig: **2 000 millió Ft**

Projekt tartalmának összefoglalása:

Kapcsolódó projektek a TFP-n belül:

FŐV-09: Fürdőrekonstrukciós program

Budapest fürdői mind egészség-turisztikai, mind az egészséges életmód szempontjából jelentősek, a projekt célja a potenciál kiaknázásához szükséges feltételek megteremtése. A fejlesztés főbb tartalmi elemeit a fürdők gépészeti megújítása, hatékonyabb energiafelhasználás, termál hőenergia hasznosítása, a kor igényei szerinti funkcióbővítés és szolgáltatásfejlesztés, az integrált márkafejlesztés és marketingkommunikáció képezik.

A projekt keretében az alábbi elemek kerülnek megvalósításra: a jelenlegi leromlott műszaki és esztétikai állapotú épület (bauxitbetonos szerkezetek) műemléki rekonstrukciója és korszerűsítése, az eredeti, 1938-as építészeti állapot helyreállításával. A Palatinus Strand szezonális jellegét megszüntetve az év 12 hónapjában lehetőség nyílna a termálvizes fürdőzésre. A főépület alagsorában medencék kerülnének kialakításra az egyéb kiegészítő szolgáltatásokkal együtt, a meglévő Margaréta medence téli üzemeltetési feltételeinek megteremtése mellett. Központi vendéglátó egység átépítése, komplett felújítása.

Az építési engedélyeztetési eljárás folyamatban van, jogerős építési engedély megszerzésének várható időpontja 2014. július.

A lakosság számára a fejlesztés az egészségmegőrzést segítő szolgáltatások bővülését hozza. Összvárosi szinten, a turisztika meghatározó gazdasági ág a főváros számára, a projekt kínálati elemekkel járul hozzá a potenciál kihasználásához.

FŐV-10: Felhévíz fürdőnegyed program kidolgozása

Projektet benyújtó szervezet (projektgazda): **Budapest Főváros Önkormányzata**

Projekt helyszíne: **Felhévíz városrész, Kavics utca - Duna folyam - Margit körút - Török utca - Gül Baba utca - Vérhalom utca által határolt terület (ITS 2. akcióterület részeként)**

Kapcsolódó középtávú cél(ok): **Rekreációs-turisztikai potenciál kihasználása**

Projekt indikatív összköltsége 2020-ig: **300 millió Ft**

Projekt tartalmának összefoglalása:

Kapcsolódó projektek a TFP-n belül:

FŐV-09: Fürdőrekonstrukciós program

A projekt célja, hogy stratégiaileg megalapozzon egy a köz-, magán- és civil szféra együttműködésével megvalósítható területi programot annak érdekében, hogy Felhévíz a városrész adottságaira építve egészségturisztikai célterületté, „fürdőnegyeddé” váljon. A lakosság számára a fejlesztés az egészségmegőrzést segítő szolgáltatások bővülését hozza. Összvárosi szinten, a turisztika meghatározó gazdasági ág a főváros számára, a projekt kínálati elemekkel járul hozzá a potenciál kihasználásához.

A program az alábbi fejlesztési területekre fókuszál – minden esetben a térségben érintett intézmények, vállalkozások, civil szervezetek és a közszféra együttműködésében/finanszírozásával (EU-s forrásokból, kormányzati beruházás keretében, banki hitelből, magánbefektetésként) megvalósuló projektekkkel.

- Gyógyászat, gyógyturizmus és balneoterápiához kapcsolódó kutatás-fejlesztés
- Szálláshely és vendéglátás fejlesztése,
- Kulturális lehetőségek fejlesztése (Gül baba türbe, Semmelweis Orvostörténeti Könyvtár, Szent István kápolna, Malom-tó környezete),
- Sportolási lehetőségek fejlesztése (Császár-Komjádi uszoda fejlesztése, budai barlangrendszer extrém sport-lehetőségei).
- Közterületek rendezése.

FŐV-11: RSD integrált fejlesztési program kidolgozása

Projektet benyújtó szervezet (projektgazda): **Budapest Főváros**
Projekt helyszíne: **Ráckeve-Soroksári Duna, IX., XX., XXI., XXIII.**
Kapcsolódó középtávú cél(ok): **Rekreációs turisztikai potenciál kiaknázása**
Projekt indikatív összköltsége 2020-ig: **50 millió Ft**

Projekt tartalmának összefoglalása:

Kapcsolódó projektek a TFP-n belül:
FŐV-04: Integrált Duna-part Stratégia és Karakterterv kidolgozása
RSD mentén tervezett IX. XX. XXI. XXII. XXIII. kerületi projektek

Az RSD térségének gazdasági fejlődéséhez, a turizmus, az üdülési és szabadidős területhasználat fejlesztéséhez az egyik legfontosabb előfeltétel a megfelelő vízminőség és vízmennyiség biztosítása. Az RSD vízminőség-javítás kiemelt cél a Kormánnyal való szoros együttműködésben (rekreációs, sport, turisztikai, fürdőzés célú hasznosítás érdekében). A projekt célja, hogy stratégiaileg megalapozzon egy olyan integrált programot, mely a köz-, a magán- és a civil szféra együttműködésével valósítható meg. A területi stratégia keretében a Ráckevei-Soroksári Duna-ág menti területeken egy integrált, egymással összehangolt, a közösségi igényeket kiszolgáló rekreációs fejlesztési program kialakítása a cél. A szabadidő-eltöltés infrastruktúrájának fejlesztése sokrétű, a pontszerű beavatkozások mellett azok összekapcsolását biztosító hálózati elemek megvalósítására - kerékpárút, gyalogos sétány - is kiterjed. A fizikai, infrastrukturális fejlesztések mellett fontos, hogy a terület ismertsége erősödjön, ezért a stratégiának ki kell terjednie egy marketing koncepció elkészítésére is, amely több elemében kapcsolódik a soft programokat támogató konstrukciókkal. Az RSD menti rekreációs tengely lényegében egy hálózatos közösségi tér, mely a kerületek lakosságát szolgálja elsődlegesen. A projekt összekapcsolódik az RSD agglomerációs szakaszainak fejlesztéseivel, így az egész Csepel-sziget és RSD szakasz rekreációs, turisztikai vonzerejének növelését támogatja.

FŐV-12: Duna Intermodális Logisztikai Központ – kikötőfejlesztés (DILK)

illusztráció

Projektet benyújtó szervezet (projektgazda): **Budapest Főváros Önkormányzata, CBS Property Zrt.**

Projekt helyszíne: **6. számú főút**

Kapcsolódó középtávú cél(ok): **Hajózás fejlesztése**

Projekt indikatív összköltsége 2020-ig: **18 500 millió Ft (további 100 millió Ft előkészítés)**

Projekt tartalmának összefoglalása:

Kapcsolódó projektek a TFP-n belül:

XXII-02: Tematikus út (kerékpáros / gyalogos / zárándok) Dél-Budán a Hosszúréti-pataktól az M0 hídig, a városi kapcsolatok javítása.

XXII. kerület részéről beérkezett projektjavaslat

A logisztikai központ számára ideális elhelyezkedéssel bír a M0 autópálya közelében lévő, az M6, 6-os út és Duna határolta terület. Multimodális szállítási csomópont (közúti, vasúti, vízi szállítás), az Európai Unió Duna Stratégiájában megfogalmazott környezettudatos céllal összhangban, cél, hogy 2020-ra 20%-kal növekedjék a folyami szállítás aránya. A DILK projekt teljes kiépítésében 3 hajóállásos, nyíltvízi folyami kikötőt, vasúti rakodó terminált és ehhez kapcsolódóan mintegy 150 ezer négyzetméter első osztályú logisztikai és könnyűipari telephelyet foglal magába. A teljes várható beruházási költség eléri a 120 millió EUR értéket, ebből a kikötői és vasúti kiszolgáló alap-infrastruktúra beruházási költsége mintegy 60 millió EUR-ra becsülhető, amelyhez a területen kialakítandó raktárak, szállítmányozási és termelő telephelyek vállalásai beruházásként kapcsolódnak, szintén kb. 60 millió EUR értékben. A projekt tartalmazza a szabályozási, engedélyezési és kiviteli tervek, hatásvizsgálatok elkészítésének feladatait is. A komplex projekt országos jelentőségű, gazdasági-logisztikai szempontból, illetve közlekedési rendszereket is érintően is.

TEMATIKUS FEJLESZTÉSI PROGRAMOK

4.3.2. FŐVÁROSI KÖZLEKEDÉSI PROJEKTLÉÍRÁSOK

FŐV-13: Gyalogos és kerékpáros kapcsolatok megteremtése

Projektet benyújtó szervezet (projektgazda): **Budapest Főváros Önkormányzata**
Projekt helyszíne: **III. ker. (Óbudai-sziget), XIII. ker. (Dráva utca – Margitsziget), XXI. és XXIII. kerület (Molnár-sziget)**

Kapcsolódó középtávú cél(ok): **Partszakaszok elérhetősége, Rekreációs, turisztikai potenciál kiaknázása,**

Projekt indikatív összköltsége 2020-ig: **5 000 millió Ft**

Projekt tartalmának összefoglalása:

Kapcsolódó projektek a TFP-n belül:
Barnamező TFP-FŐV-02: Gázgyár Kulturális Negyed

A szigetek és természetközeli állapotú parti sávok gyengén kapcsolódnak a beépített területekhez, zöldfelületi potenciáljuk alulhasznosított, ugyanakkor néhány pontszerű beavatkozással átjárható rendszerré szervezhetőek. A kisebb, viszonylag költséghatékony gyalogos-kerékpáros hidak településszerkezetileg fontos kapcsolatokat hoznak létre.

A projekt négy gyalogos-kerékpáros híd előkészítését illetve tervezését, engedélyezését, kivitelezését jelenti:

- a Soroksári Duna-ágban levő Molnár-sziget és a Csepel-sziget között, jelenleg a BKK Zrt. üzemeltetésében levő hajójáráttal kiszolgált átkelőnél gyalogos-kerékpáros híd,
- az Óbudai-sziget északi szigetcsúcsának közvetlen közelében, a Gázgyár tömbje felé megvalósítandó gyalogos-kerékpáros híd,
- illetve a sziget déli végén az Árpád-hídi csatlakozást biztosító feljáró,
- valamint Dráva utca vonalában a Margitszigetre vezető gyalogos híd előkészítése.

Az új hidak a kerületek lakossága számára javítják a közlekedési kapcsolatokat, illetve összvárosi szinten alulhasznosított területek a rekreációs hálózatba történő bevonását teszik lehetővé.

FŐV-14: A Duna integrálása Budapest közlekedési rendszerébe (hajózás fejlesztése)

Projektet benyújtó szervezet (projektgazda): **Budapest Főváros Önkormányzata**
Projekt helyszíne: **Közép-magyarországi Duna-szakasz (Nagymaros – Százhalombatta), Bp. I., II., III., IV., V., IX., XI., XXI., XXII. kerület**
Kapcsolódó középtávú cél(ok): **Hajózás fejlesztése, Partszakaszok elérhetősége**
Projekt indikatív összköltsége 2020-ig: **19 300 millió Ft**

Projekt tartalmának összefoglalása:

Kapcsolódó projektek a TFP-n belül:

XXI-01: Új személyforgalmú rév beindítása Csepel- Budafok városközpont között

A Duna-menti térség közlekedési kiszolgálása több relációban alatta marad az elégséges színvonalnak. A projekt révén a személyhajózás képes lesz a közforgalmú közlekedési hálózat integráns, egész évben megbízható szolgáltatást nyújtó elemeként működni.

A projekt fő elemei:

- Járműpark: környezetkímélő, jól manőverezhető, gyors kikötésre alkalmas katamaránok beszerzése.
- Kikötők: komplex módváltási pontként kialakított, kényelmesen, gyorsan elérhető részben fedett úszóművek.
- Vízi út: több kikötő környezetében mederrendezés szükséges a folyamatos hajózhatóság érdekében.
- Díjszabás: teljes tarifaközösség
- Hálózat: Budapest külső és belső városrészeire, illetve az agglomerációs Duna-szakaszokra kiterjedő hálózat több, jobban pozícionált kikötővel.

A partszakaszok eléréséhez kapcsolódó alprojekt célja a gyalogos kapcsolatok biztosítása a kikötőkhöz. A projekt a főváros lakossága számára javítja a napi életvitel feltételeit, kiemelten munkahely, közszolgáltatások megközelítését, rekreációs lehetőségek kihasználását, illetve összvárosi szempontból kedvező hatással jár a turisztikai látogatóhelyekhez való eljutásra is.

FŐV-15: Köztulajdonú kikötői infrastruktúra kialakítása

Projektet benyújtó szervezet (projektgazda): **Budapest Főváros Önkormányzata**

Projekt helyszíne: **n.a.**

Kapcsolódó középtávú cél(ok): **Rekreációs, turisztikai potenciál kiaknázása, Hajózás fejlesztése**

Projekt indikatív összköltsége 2020-ig: **800 millió Ft**

Projekt tartalmának összefoglalása:

Kapcsolódó projektek a TFP-n belül:

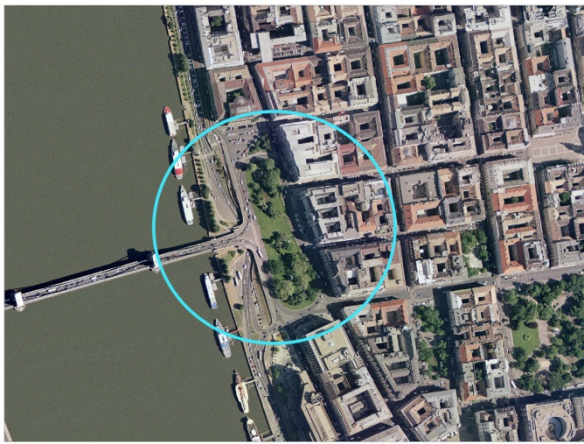
FŐV-05: A belvárosi Duna-partok komplex közterületi rehabilitációja

A projekten belül a rekreációs-turisztikai célhoz kapcsolódik a dinamikusan bővülő kabinos turistahajó-forgalom fogadási feltételeinek javítása. Az alsó rakpartok mentén található, logisztikai és közművesítési szempontból egyaránt diszfunkcionális kikötőket részben új úszóművek váltják ki a Bálna épületegyüttes és a Nehru-part előtti partszakasz mentén. A turisták így kulturált körülmények között szállhatnak partra, egyben pedig fellendítik a fővárosi tulajdonú épület forgalmát is. Későbbi ütemben hasonló kikötő épülhet a XIII. kerületi Szent István parknál is.

A hajózás feltételeinek fejlesztését igényli, hogy különösen a belvárosi hajókikötők jelenleg rendezetlen, közpénzpazarló és városképileg zavaros állapotok közepette működnek. A rendezés érdekében átalakítás szükséges, köztulajdonú kikötőhálózat, a kabinos turistahajók és rendezvényhajók fogadására alkalmas létesítmények kiépítése. Az alprojekt megoldást kínál a hajók üzemén kívüli tárolására, üzemanyag-feltöltésére, melyek ellátására kevésbé frekvenciát, külsőbb partszakaszok mentén célszerű üzemi kikötőket létesíteni.

A projekt a lakosság számára a partszakaszokon a környezeti feltételek javulását hozza. Fővárosi jelentőségét a belvárosi szakaszokon zajló turistaforgalom feltételeinek javulása, az a turistahajó forgalomban rejlő gazdasági potenciál kihasználása adja.

FŐV-16: Budapest Szíve Program II. ütem, a Széchenyi tér megújítása

Projektet benyújtó szervezet (projektgazda): **Budapest Főváros Önkormányzata**

Projekt helyszíne: **V. kerület**

Kapcsolódó középtávú cél(ok): **Rekreációs-turisztikai potenciál fejlesztése**

Projekt indikatív összköltsége 2020-ig: **4 300 millió Ft**

Projekt tartalmának összefoglalása:

Kapcsolódó projektek a TFP-n belül:

FŐV-05: A belvárosi Duna-partok komplex közterületi rehabilitációja

A rakpartok komplex megújításához szervesen illeszkedik a Belváros egyik legjelentősebb hídfőterének rekonstrukciója, mely egységbe szervezi a főbb gyalogos tengelyeket: a felső rakparti korzót, a Szt. István bazilika felé vezető Zrínyi utcát és a Lánchidat.

A Széchenyi tér felújítását már a 2007-ben indult Budapest Szíve Program keretében is tervezték, de az uniós források kimerülésével erre nem került sor. Az építési engedélyezési tervek alapján a közúti forgalom jórészt a tér déli részére korlátozódik. Az MTA előtt burkolt, fásított rendezvényter jár létre, míg a mai elzárt zöldfelületek továbbra is gyepes-fás jellegű, de megközelíthető parkká válnak. A Lánchíd tengelyében vízarchitektúra épül. A gyalogosok közlekedését számos új átkelő teszi lehetővé.

A jelentős kivitelezési költségek miatt ez a műszaki tartalom felülvizsgálatra szorul. A rakparti tervpályázat keretében a Széchenyi térre költséghatékonyabb javaslatok kidolgozása várható.

FŐV-17: Budapesti és regionális kerékpáros útvonalak és szolgáltatások fejlesztése

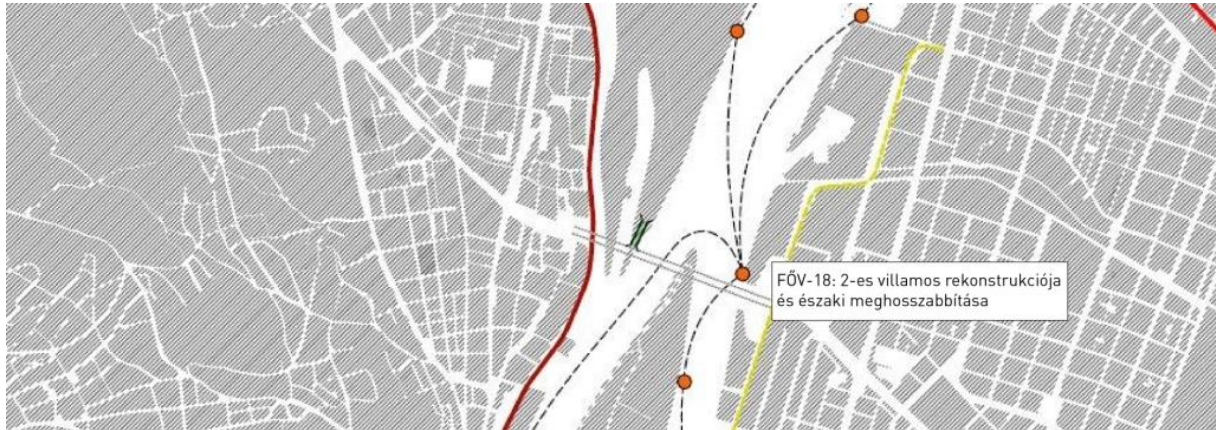
Projektet benyújtó szervezet (projektgazda): **Budapest Főváros Önkormányzata**
Projekt helyszíne: I, II, III, IV, V, IX, XI, XIII, XIX, XX, XXI, XXII, XXIII. kerület
Kapcsolódó középtávú cél(ok): **Árvízvédelmi megújulás, Rekreációs, turisztikai potenciál kiaknázása, Közlekedési kapcsolatok javítása, Kisvízfolyás-torkolatok revitalizációja**
Projekt indikatív összköltsége 2020-ig: **5 100 millió Ft**

Projekt tartalmának összefoglalása:

Kapcsolódó projektek a TFP-n belül:
Szinte valamennyi projekt érinti a Duna menti kerékpáros útvonalat.

Kiemelt állami fejlesztés a Rajka-Budapest kerékpárút kiépítése, a balatoni kerékpáros körút komplex minőségi fejlesztése, valamint a Budapest – Balaton kerékpáros útvonal kiépítése. Ezekhez kapcsolódva a nagyforgalmú Duna menti közlekedési folyosó kiépítettsége, szolgáltatási színvonala elmarad a szükségestől. A projekt célja az összefüggő, biztonságos, kényelmes kerékpáros útvonalak kialakítása – a regionális és nemzetközi EuroVelo 6 útvonal részeként. A beruházások fókuszát illetően a következő 4 nyomvonal megvalósítása különül el: Duna-menti a budai oldalon, Duna-menti a pesti oldalon, Csepel-szigeti, Balatoni útvonal bevezető szakasza. A projekt tartalma: kisforgalmú utcák, kerékpársávok, kerékpárutak, kapcsolódó műtárgyak, hidak (át)építése, burkolatok minőségének javítása, útbaigazító/információs táblázás, öntésveszélyes szakaszok mellett árvízi időszakokra ideiglenes útvonalak kialakítása, kerékpáros pihenőhelyek, promóció. A KKK megbízásából jelenleg folyik a projekt előkészítése. A minisztériumi döntést követően készül részletes megvalósíthatósági tanulmány és cselekvési terv. A lakosság számára a projekt a naponta több ezrek által használt Duna-menti kerékpáros közlekedési lehetőségek bővülését, színvonal-emelkedését, ennél fogva a kerékpáros közlekedés szerepének növelését eredményezi. Javítja a budapestiek városon belüli és városon kívüli rekreációs kerékpározási lehetőségeit. Turisztikai vonatkozásban mind a Budapestre kerékpárral érkezők, mind az itt kerékpárt használók számára vonzó alternatívává válik a kerékpározás, bekapcsolódva a nemzetközi útvonalhálózatba is, továbbá alapot ad a kerékpárhasználatra épülő további turisztika szolgáltatások fellendüléséhez..

FŐV-18: 2-es villamos rekonstrukciója és északi meghosszabbítása

Projektet benyújtó szervezet (projektgazda): **Budapest Főváros Önkormányzata**
Projekt helyszíne: **V., IX, XIII. kerület**
Kapcsolódó középtávú cél(ok): **Rekreációs-turisztikai potenciál kiaknázása**
Projekt indikatív összköltsége 2020-ig: **23 500 millió Ft**

Projekt tartalmának összefoglalása:

Kapcsolódó projektek a TFP-n belül:

FŐV-05: A belvárosi Duna-partok komplex közterületi rehabilitációja

FŐV-16: Budapest Szíve Program II. ütem, Széchenyi tér megújítása

A Budapest Közlekedési Rendszerének Fejlesztési Terve (BKRFT) rögzíti, hogy elő kell segíteni a tömegközlekedés súlyának növekedését, ezen belül indokolt, hogy a közösségi közlekedés alapvetően a kötöttpályás gerinchálózatra épüljön. A 2-es villamos fontos kapcsolati elem, mely munkanapokon 50.000 utast szolgál ki. A vonal hangsúlyos elemként járul hozzá a világörökség részét képező fővárosi Duna-part arculatához. Számos, az idegenforgalom szempontjából kiemelt helyszínt érint, emellett a lakosok közlekedési igényeit is nagyban szolgálja, közúti forgalomtól elkülönítetten halad, jó átszállási kapcsolatokat kínálva más területek és az agglomeráció. A vonal jellegzetessége, hogy több olyan műszaki adottsággal rendelkezik, melyek az üzemeltetési szempontokat nagyban befolyásolják és szűk keresztmetszetet is képeznek.

A projekt célja attraktív és hatékony közösségi közlekedés megteremtése, a nagy tömegek szállítását környezetbarát módon biztosító kötöttpályás hálózatok járműállományának korszerűsítése és továbbfejlesztése. Valamennyi jelenlegi és új utas számára – beleértve és kiemelt célcsoportként kezelve a mozgásukban korlátozottakat – az esélyegyenlőség és a korlátlan hozzáférés biztosítása.

A projekt összárosi jelentősége, hogy a közösségi közlekedést a járműpark és szolgáltatások fejlesztésével az egyéni közlekedés versenyképes alternatívájává képes tenni.

FŐV-19: M5 metró déli szakaszának kiépítése – előkészítés

Projektet benyújtó szervezet (projektgazda): **Budapest Főváros Önkormányzata**
Projekt helyszíne: **V., IX., XX., XXI., XXIII. kerület és a dél-pesti agglomeráció**
Kapcsolódó középítési cél(ok): **Közlekedési kapcsolatok javítása**
Projekt indikatív összköltsége 2020-ig: **5 000 millió Ft**

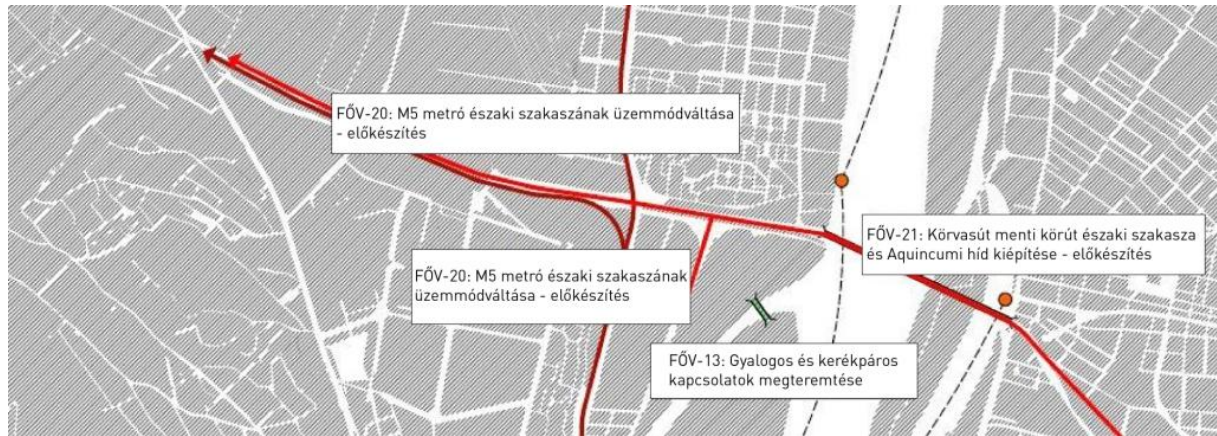
Projekt tartalmának összefoglalása:

Kapcsolódó projektek a TFP-n belül:

FŐV-20: M5 metró északi szakaszának kiépítése – előkészítés

A projekt célja a HÉV-vonalak utasvonzó képességének javítása, az egyéni közlekedéssel szembeni vonzó alternatíva biztosítása, mely csak az elővárosi vonalak szerepének teljes újragondolásával, az infrastrukturális háttér és a nyújtott szolgáltatási szint jelentős javítása mellett képzelhető el. A létrejövő gyorsvasúti vonal új észak-déli irányú tengelyt alkot, amely az agglomeráció számára is közvetlen kapcsolatokat biztosít. Keresztezi a gyorsvasúti hálózat minden vonalát, egy átszállással a város valamennyi közlekedési folyosója elérhető lesz. A nyomvonal a Dunát követi, feltárva az átmeneti zóna kiterjedt fejlesztési tartalékterületeit. A csepeli és ráckevei ág közös végállomás az Astoria. A fejlesztés megnyitja a Duna-part és a Boráros tér átalakításának lehetőségét is. Külső területeket feltáró szakasza alkalmas az eszközváltásra, ezzel csökkenti a város belső területeinek gépkocsiforgalmát. Szolgáltatási színvonala (nagyobb utazási sebessége, megbízható üzeme) révén alkalmas arra, hogy valós alternatívát nyújtson az egyéni közlekedést használók számára. A kiépítés három fázisban történne. Első fázisban a sebességkorlátozások feloldása történik meg (pálya-, műtárgy felújítás), P+R és B+R parkolók, utastájékoztatói rendszer létesítése, peronátépítések, járműbeszerzés valósul meg. A tervezői javaslat értelmében javasolt a ráckevei vonal szintben keresztező átkötése a mai csepeli hév nyomvonalába. Második fázisban a Soroksári út – Boráros tér – Kálvin tér – Astoria mélyvezetésű szakasz épülne ki. Harmadik fázis a csepeli vonalszakasz Erdősor utcáig történő kéreg alatti meghosszabbítása, valamint a ráckevei ágon, térszint alatt betérne a vonal Pesterzsébet központjához, létrejönne az interoperábilis kapcsolat a 150-es vasútvonallal Kunszentmiklós-Tass irányába. Előzetes megvalósíthatósági tanulmánya elkészült.

FŐV-20: M5 metró északi szakaszának üzem módváltása – előkészítés

Projektet benyújtó szervezet (projektgazda): **Budapest Főváros Önkormányzata**

Projekt helyszíne: **I., II., III. kerület**

Kapcsolódó közép-távú cél(ok): **Közlekedési kapcsolatok javítása**

Projekt indikatív összköltsége 2020-ig: **2 700 millió Ft**

Projekt tartalmának összefoglalása:

Kapcsolódó projektek a TFP-n belül:

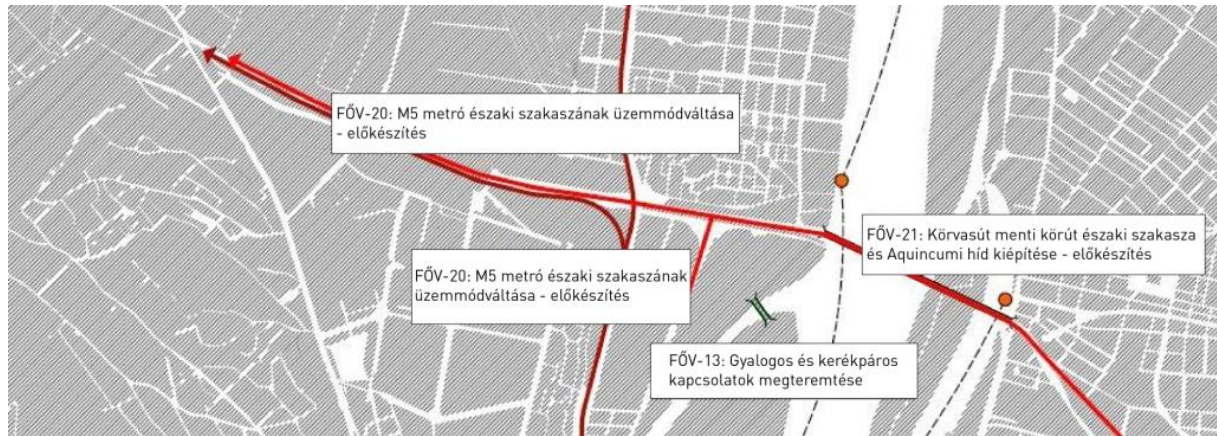
FŐV-19: M5 metró déli szakaszának kiépítése – előkészítés

Az észak-budai és dél-pesti – jelenleg egymástól elszigetelt – HÉV-vonalak városközpont alatti összekötésével létrejövő gyorsvasúti vonal egy olyan új észak-déli irányú tengelyt alkot, amely a városhatáron belüli funkcióján felül az agglomeráció számára is közvetlen kapcsolatokat biztosít. A vonal keresztezi a jelenlegi gyorsvasúti hálózat minden vonalát, így legfeljebb egy átszállással a város valamennyi közlekedési folyosója elérhető. A H5 HÉV-vonal integrációja ugyan csak az észak-déli gyorsvasút kiépítésének későbbi ütemében tervezett – a belváros alatti mélyalagút megépítése után –, a meglévő infrastruktúra korszerűsítése azonban már ezt megelőzően szükségessé válik.

Tartalom: A H5 jelentős utasforgalma miatt a mai metróknál „könnyebb” gyorsvasúti üzem javasolt. A vonalvezetés nem változik, tehát a végállomás továbbra is a Batthyány téren marad, és a vonal a Margit hídtól kifelé a felszínen halad. A kritikus közúti csomópontok külön szintbe helyezése a Duna-parti pályaszakaszok izoláló hatását is csökkenti. Előkészítettség: A beruházás döntés-előkészítő tanulmánya elkészült.

Külső területeket feltáró szakasza alkalmas az eszközváltásra, ezzel csökkenti a város belső területeinek gépkocsiforgalmát. Szolgáltatási színvonala (nagyobb sebesség, megbízható üzem) révén alkalmas valós alternatívát kínálni az egyéni közlekedést használók számára

FŐV-21: Körvasút menti körút északi szakasza és Aquincumi híd kiépítése – előkészítés

Projektet benyújtó szervezet (projektgazda): **Budapest Főváros Önkormányzata**
Projekt helyszíne: **Budapest III. kerület, Jégtörő utca – M3 autópálya közötti szakasz**
Kapcsolódó középítési cél(ok): **Közlekedési kapcsolatok fejlesztése**
Projekt indikatív összköltsége 2020-ig: **4 000 millió Ft**

Projekt tartalmának összefoglalása:

Kapcsolódó projektek a TFP-n belül:

FŐV-22: Körvasút menti körút déli szakasza és Albertfalvai híd kiépítése – előkészítés

Budapest sugaras-gyűrűs közúti főhálózata csak a belső városrészekben teljes, a város folyamatos terjeszkedését egyre kevésbé követte a főúthálózat kiépítése, leginkább a haránt irányú közúti kapcsolatok hiányoznak, ezért nem áll rendelkezésre folytonos, kapacitív transzverzális közúti kapcsolat. A haránt irányú kapcsolatok pótlásával megvalósítható a zsúfolt kerületközpontok elkerülése, gépkocsi-forgalomtól való mentesítése, amelynek a közösségi közlekedési lehetőségek fejlesztésével integráltan kell megtörténnie. A körvasút menti körút megépülésének hatásaként az út menti barnamezős területek felértékelődése, a területek környezetterhelésének csökkenése várható.

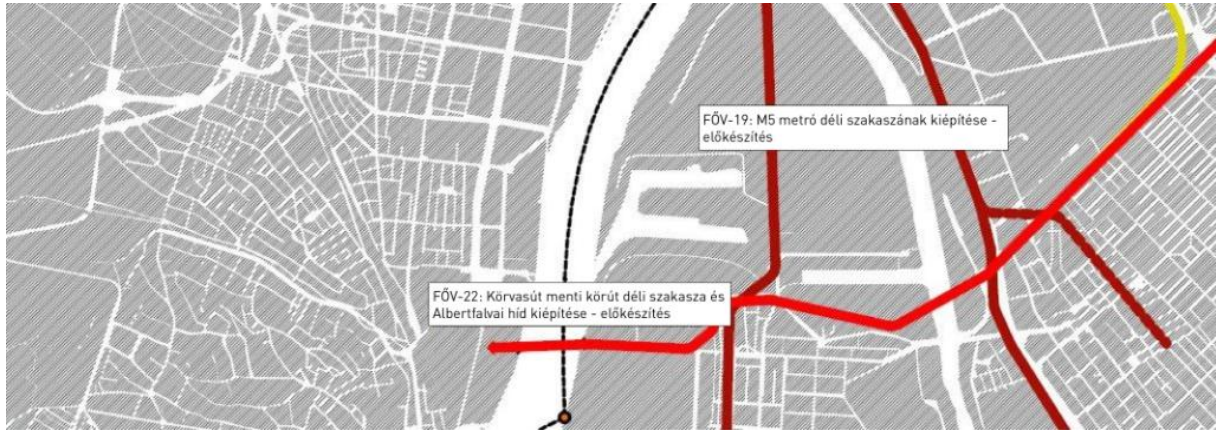
A körút teljes hossza az M1-M7 autópályák bevezető szakasza és a 10-es út között 32 km. Körvasúti körút északi és déli részei megvalósításának előkészítését, az Aquincumi és az Albertfalvai Duna-hidak és hálózati kapcsolataik jelentik.

Megépülése esetén a legjelentősebb városfejlesztési területeket összekötő főútvonalat fogja biztosítani Budapesten, mely kapcsolatot biztosít a sugárirányú főutak között, tehermentesíti a környező területek mellékút hálózatát, a belső városrészek főútjait és Duna-hídjait.

Az Aquincumi híd budai oldali kapcsolatát a 10 sz. főútbevezetése megépítése és a Jégtörő utcai kapcsolat jelenti, melyek egyben a megvalósításának feltételei is.

A Körvasút menti körút jellemző kiépítési paramétere 2x2 forgalmi sáv, melyet a hidakon, a közösségi közlekedés és kerékpáros közlekedés helyigénye mellett kell biztosítani. Az Aquincumi híd és csatlakozó kapcsolatainak kiépülése esetén a kerékpáros főhálózat 4,6 km-rel fog bővülni.

FŐV-22: Körvasút menti körút déli szakasza és Albertfalvai híd kiépítése – előkészítés

Projektet benyújtó szervezet (projektgazda): **Budapest Főváros Önkormányzata**
Projekt helyszíne: **XI. ker. Szerémi út – XXII. ker.: Budafoki út között**
Kapcsolódó középtávú cél(ok): **Közlekedési kapcsolatok fejlesztése**
Projekt indikatív összköltsége 2020-ig: **4 000 millió Ft**

Projekt tartalmának összefoglalása:

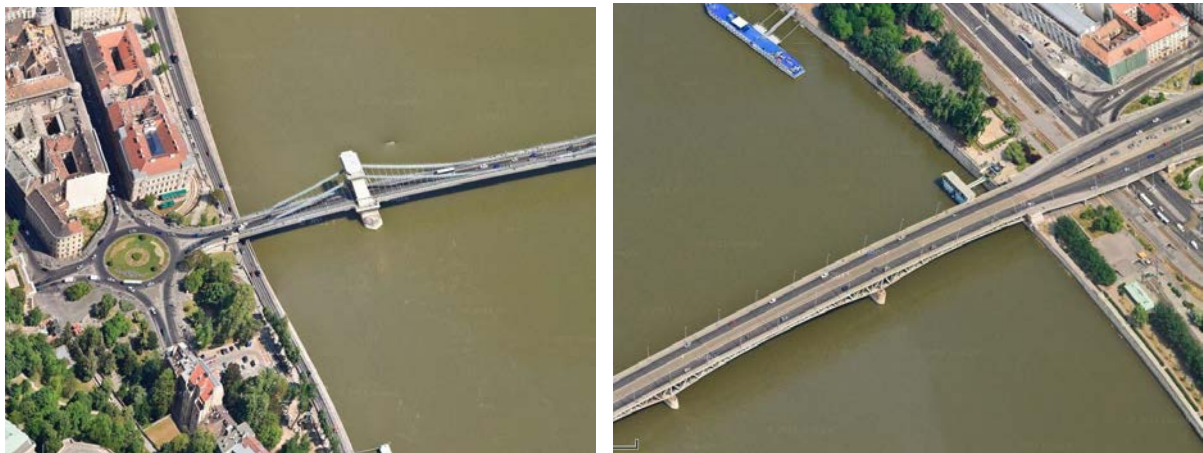
Kapcsolódó projektek a TFP-n belül:

FŐV-21: Körvasút menti körút északi szakasza és Aquincumi híd kiépítése – előkészítés

A projekt keretében előkészítésre kerülő Körvasút menti körút - megépülése esetén - a legjelentősebb városfejlesztési területeket összekötő főútvonalat fogja biztosítani Budapesten, mely kapcsolatot biztosít a sugárirányú főutak között, tehermentesíti a környező területek mellékút hálózatát, a belső városrészek főútjait és Duna-hídjait. A belső városrészek tehermentesítése mellett a külső városrészközpontok fejlesztését is elősegíti. (Pesterzsébet, Csepel, Albertfalva, Budafok). A körút elsőrendű városi főút, hossza 32 km, jellemzően 2x2 forgalmi sáv. Csomópontjai jellemzően szintbeliek, jelzőlámpás szabályozással, kivéve a kötőtpályás közlekedési vonalak keresztezéseit, valamint a meglévő külön szintű csomópontokat. A Körvasút menti körút csepeli szakasza megteremti a XXI. kerület budai kapcsolatát, illetve a Dél-pest felé csökkenti a meglévő, túlterhelt Kvassay híd és Gubacsi híd forgalmát. Az Albertfalvai hídon villamospálya is kiépítésre kerül. Az új híd megépülése megalapozza a 3-as villamos III. ütemének megvalósulását

Az érintett kerületek számára a körvasút menti körút megépülésének hatásaként az út menti barnamezős területek felértékelődése, a lakosság a környezetterhelés csökkenéséből profitálhat. A fejlesztés városszerkezeti szempontból kiemelt jelentőségű, mind az átmenő forgalom csökkentése, így a belső várostestek tehermentesítése, mind a külső kerületek közlekedési kapcsolatainak révén.

FŐV-23: Duna-hidak rekonstrukciója – Lánchíd és Váralagút felújítása, Petőfi híd felújításának előkészítése

Projektet benyújtó szervezet (projektgazda): **Budapest Főváros Önkormányzata**

Projekt helyszíne: **Lánchíd, Váralagút, Petőfi híd**

Kapcsolódó középtávú cél(ok): **Közlekedési kapcsolatok fejlesztése**

Projekt indikatív összköltsége 2020-ig: **14 500 millió Ft**

Projekt tartalmának összefoglalása:

A projekt célja a Dunai partszakaszok összeköttetéseinek, a keresztező irányú forgalom feltételeinek javítása a Lánchíd és a Petőfi híd egyrészt állapotuk, másrészt terhelésük okán aktuálissá vált felújítása révén.

Az érintett kerületek lakossága számára a fejlesztések a partszakaszok közötti áthaladás feltételeinek javulását, gyorsulását, ezáltal a környezeti terhelés csökkenését eredményezik. Összvárosi szinten a látvány- és környezeti elemek rendezése, a higiénias helyiségek kialakítása a turistaforgalom tekintetében kiemelkedő jelentőségű terület vonzerejét emelik.

A Lánchíd és a Váralagút rekonstrukciója az alábbiakat foglalja magában:

Pályalemez csere, korrózióvédelem, lánc-, saru-, dilatáció mozgások biztosítása. Lehorgonyzó kamra injektálás. Járdaszélesítés, műemlékvédelmi felújítás, Nyilvános WC kialakítása a budai hídfőben, Kerékpárút átvezetés a hídon, a budai hídfőben, a Várhegyi alagútban. Várhegyi alagút gépészeti felújítása, szigetelése, műemlékvédelmi felújítása, hídmesteri helyiségek rendezése

A Petőfi híd felújítása az alábbi elemekre terjed ki:

Teljes hídfelújítás. Hídfő helyiségek felújítása. Közmű átvezetések rendezése. Díszvilágítás kiépítése. Aluljárók és villamosmegállók átépítése. Budai és pesti felhajtó vasbeton hidak felújítása. Mederpillérek utólagos megerősítése, saru mozgások felülvizsgálata, Boráros tér rendezése is beleértendő. A költségvetés a Petőfi hídra irányuló beruházást csak részlegesen tartalmazza.

TEMATIKUS FEJLESZTÉSI PROGRAMOK

4.3.3. KERÜLETI PROJEKTLÉÍRÁSOK

I-01: Batthyány tér rekonstrukciója

Projektet benyújtó szervezet (projektgazda): **Budapest I. Kerület Budavári Önkormányzat**

Projekt helyszíne: **Batthyány tér és az azt övező közterületek**

Kapcsolódó középtávú cél(ok): **Rekreációs-turisztikai potenciál fejlesztése, Közlekedési kapcsolatok javítása**

Projekt indikatív összköltsége 2020-ig: **1 000 millió Ft**

Projekt tartalmának összefoglalása:

Kapcsolódó projektek a TFP-n belül:

FŐV-05: A belvárosi Duna-partok komplex közterületi rehabilitációja

I-02: Felső rakparti kerékpáros és gyalogos sétány szétválasztása, elkülönítése, fejlesztése (Halász utcai csomóponttal)

A Budai Fonódó villamos közlekedés megteremtésével a Batthyány téri felszín feletti közlekedés jelentősen megváltozik, a villamos pálya továbbépül, több buszjárat megszüntetésre kerül, így a tér „buszpályaudvar” jellege lényegében megszűnik. Ezzel lehetőség nyílik a terület fejlesztésére, átépítésére. A projekt célja a Világörökség részét képező nagyszerű adottságú, jó kilátással és műemlékekkel rendelkező terület turisztikai lehetőségeinek kiaknázása, közösségi térré tétele. A közlekedési kapcsolatok fejlesztése célhoz kapcsolódik a területen tervezett forgalom csillapítás, a tér közlekedésének átalakítása, a gyalogos felületek előtérbe helyezése. (A projekt tartalmi részleteit a benyújtott projekt adatlap nem tartalmazza.) A fejlesztés a lakosság számára rendezett viszonyokat, megújult közteret teremt a jelenleg e funkció terén alulteljesítő Batthyány tér és környező utcák területén. A projekt összárosi jellege tekintetében, a fejlesztés szervesen illeszkedik az integráló, egységes városszerkezeti és arculati hozzáállást biztosító fővárosi intézkedéscsomag „Belvárosi Duna-partok rekonstrukciója” keretébe, a projekt tartalma, a főváros és a kerület feladata ezzel összefüggésben kerülnek véglegesítésre.

I-02: Felső rakparti kerékpáros és gyalogos sétány szétválasztása, elkülönítése, fejlesztése (Halász utcai közlekedési csomóponttal)

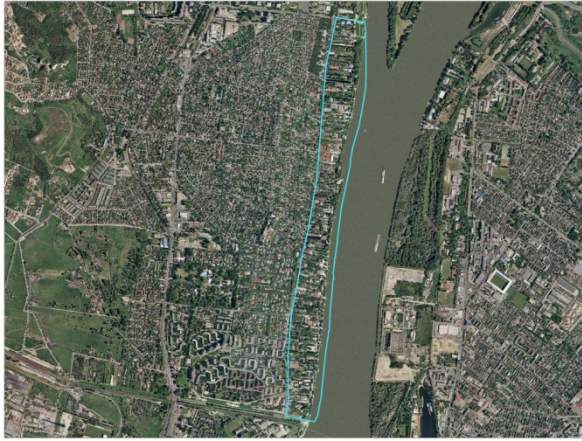
Projektet benyújtó szervezet (projektgazda): **Budapest I. Kerület Budavári Önkormányzat**
Projekt helyszíne: **I. kerület Bem rakpart, Várkert rakpart, Szent Gellért rakpart, Döbrentei tér, Halász utca, Sztehlo Gábor rakpart, Fő utca**
Kapcsolódó középtávú cél(ok): **Partszakaszok gyalogos elérhetőségének biztosítása, Közlekedési kapcsolatok javítása**
Projekt indikatív összköltsége 2020-ig: **200 millió Ft**

Projekt tartalmának összefoglalása:

Kapcsolódó projektek a TFP-n belül:
FŐV-05: A belvárosi Duna-partok komplex közterületi rehabilitációja
FŐV-17: Budapesti és regionális kerékpáros közlekedés fejlesztése
I-01: Batthyány tér rekonstrukciója

A gyalogos sétányon vezet a Duna-part menti észak-déli kerékpár útvonalat is, több szakaszon, a kétféle használat egy nyomvonalon, csupán vizuálisan elkülönítve fut. Az ebből adódó konfliktusok kedvezőtlenek a világörökségi látványért ideérkező gyalogosok számára. A projekt szétválasztással teremti meg a szükséges közlekedésbiztonsági feltételeket. Emellett szükséges a gyalogos sétány minőségi felújítása, térburkolat kialakítása, a rakparti fasor és a zöldfelületek megújítása, pihenőhelyek létesítése. A projekt a Halász utcai közlekedési csomópont jelzőlámpás csomóponttá történő átépítését is tartalmazza. A projekt a lakosság számára a partmenti terület minőségét, megközelítés biztonságát javíthatja. A tervezett fejlesztés is szervesen illeszkedik az integráló, egységes városszerkezeti és arculati hozzáállást biztosító fővárosi intézkedéscsomag „Belvárosi Duna-partok rekonstrukciója” keretébe.

III-01: Római-part, Kossuth Lajos üdülőpart fejlesztése

Projektet benyújtó szervezet (projektgazda): **Budapest Főváros III. Kerület, Óbuda-Békásmegyér Önkormányzata**

Projekt helyszíne: **Római-part – Kossuth Lajos üdülőpart: Római part - Kossuth Lajos üdülőpart- Pünkösdfürdő utca - Királyok útja - Nánási út - Aranyhegyi patak (Pók utca) által határolt terület a Duna parti közterületi sávot is beleértve**

Kapcsolódó középítési cél(ok): **Rekreációs turisztikai potenciál kihasználása**

Projekt indikatív összköltsége 2020-ig: **2 000 millió Ft**

Projekt tartalmának összefoglalása:

Kapcsolódó projektek a TFP-n belül:

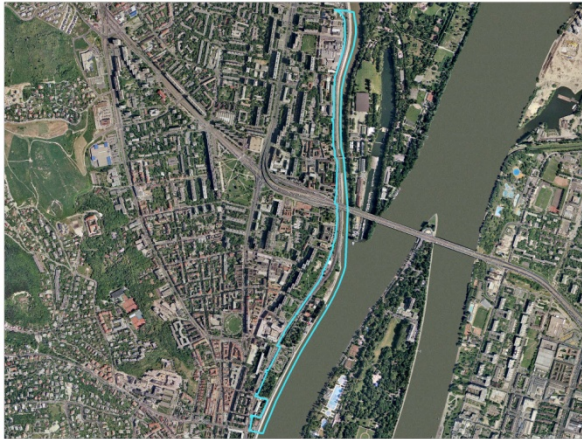
FŐV-01: Fővárosi Vízgazdálkodási Stratégia kidolgozása

FŐV-03: Budapest árvízvédelmi műtárgyainak fejlesztése

FŐV-17: Budapesti és regionális kerékpáros közlekedés fejlesztése

A cél a Római-part, valamint Csillaghegy árvízvédelmének megoldását követően (az árvízvédelem kiépítése része a Főváros árvízvédelmi védművek fejlesztésének) a terület fejlesztése, a vízi turizmus felvirágoztatása, a rekreációs turisztikai bázisterület európai szintűvé tétele, gazdasági versenyképességének megteremtése, kereskedelmi szállásférőhely kapacitás növelése képezi. A projekt magában foglalja a parti zöldsáv megújítását, jelentős közcsatorna, csapadékcatorna, esetleg vízi színház, vízi játszótér, Duna fürdő, régi dunai vízimalom megépítését. A Római-part gyalogos-kerékpáros közlekedésének fejlesztése zöldfelületekkel gyalogossétány, elválasztott kerékpárút kiépítését, mintegy 30 kiskikötő megvalósíthatóságát eredményezi. A projektbe civilszervezetek is bevonhatóak. Az árvízvédelm fejlesztése az élet- és vagyonbiztonsággal kapcsolatos kockázat lényeges csökkenését, a kerület számára a terület felértékelődését eredményezi. Az árvízvédelmi megújulás összfővárosi szintű prioritás, a megfogalmazott célok fontos inputként szolgálnak a főváros koordinálásával készülő árvízvédelmi stratégiához. Az üdülőterületet övező közterületek rendbetétele magával hozza a teljes közművesítést, ezáltal Duna vízminőségének javulását. A projekt a fővárosi szinten kiemelt jelentőségű rekreációs terület funkcióbővülését eredményezi.

III-02: Slachta Margit rakpart megújítása

Projektet benyújtó szervezet (projektgazda): **Budapest Főváros III. Kerület, Óbuda-Békásmegyer Önkormányzata**

Projekt helyszíne: **Slachta Margit rakpart környezete (Árpád fejedelem útja – Duna közötti területek)**

Kapcsolódó középhávú cél(ok): **Partszakaszok gyalogos megközelítése, Közlekedési kapcsolatok fejlesztése**

Projekt indikatív összköltsége 2020-ig: **1 200 millió Ft**

Projekt tartalmának összefoglalása:

Kapcsolódó projektek a TFP-n belül:

FŐV-04: Integrált Duna-part Stratégia kidolgozása

FŐV-17: Budapesti és regionális kerékpáros közlekedés fejlesztése

A projekt egyik célja Óbuda-Békásmegyeren a meglévő kerékpárút kibővítése, EUROVELO Hálózati csatlakozáshoz jelzések kiépítése, mintegy 2 km kerékpárút megvalósítása. A fővárosi közlekedési rendszer fejlesztésében a közösségi közlekedés mellett a leghangsúlyosabb szerep a kerékpáros közlekedés infrastruktúra-fejlesztésének jut. A kerületben a kerékpárút hálózat hossza igen korlátozott. A közlekedés eszközváltás elősegítése érdekében legalább 15 km kerékpárút megépítése volna szükséges. A beruházás támogatása kedvezően hatna az agglomerációból nap, mint nap a fővárosba igyekvő munkavállalók valamint a hétfégi turisztikai célú egészségmegőrző kerékpárosok számára. Az alprojekt fókusza: kerékpártárolók kiépítése a következő létesítményeknél: közigazgatási épületek, önkormányzat, múzeumok, okmányiroda, P+R parkolóknál. A projekt másik célja a Szépvölgyi út és az Árpád híd közötti Duna menti területek gyalogos, rekreációs igénybevétele, mintegy 3,5 hektárnyi terület gyalogos kapcsolatainak, sétányainak kiépítése, zöldterületeinek megújítása. A terület mögött lévő lakótelep lakói számára így elérhetővé, kedvezőbb használatúvá válna egy minőségi Duna parti szakasz. Összvárosi jelentőségét elsősorban a közúti forgalommal erősen terhelt kerület közlekedési eszközváltása adja, illetve a Duna-partszakaszok rendszerét kiegészítő fejlesztés.

III-03: BUSZESZ területének fejlesztése

Projektet benyújtó szervezet (projektgazda): **Budapest Főváros III. Kerület, Óbuda-Békásmegyer Önkormányzata**

Projekt helyszíne: **Folyamőr utca – Bogdáni út – Duna folyam– Sorompó utca által határolt terület**

Kapcsolódó középtávú cél(ok): **Barnamezős területek fejlesztése**

Projekt indikatív összköltsége 2020-ig: **900 millió Ft**

Projekt tartalmának összefoglalása:

A terület magántulajdonosa a jelenleg ipari-gazdasági terület teljes funkcióváltását tervezi. A cca. 5 hektáros üzemi telephelyen lakó és irodai funkciók, valamint kereskedelem-szolgáltatás kerülnek kialakításra, melyre Kerületi Szabályozási Terv (KSZT) készül.

A fejlesztés egyrészt továbbvezetné a Budai Promenádot a területen a Harisnyagyár, a Sziget és Aquincum irányába, másrészt a HÉV és a rakpart fölé létesítendő látványterasszal közhasználatú Dunai kapcsolatot biztosítana. A lakosság számára a terület rendezése, a köztérnövekedés jelent előnyöket, kerületi, illetve összvárosi szinten a várhatóan magasabb presztízsű lakóközönség megjelenése a tágabb környezet általános felértékelődésével jár, enyhül a lakótelep „alvóváros jellege”, az északi rész új beépítési lehetősége építészeti megújulást hozhat.

III-04: Zichy kastély üresen álló északi szárnyának fejlesztése

Projektet benyújtó szervezet (projektgazda): Budapest Főváros III. Kerület, Óbuda-Békásmegyér Önkormányzata

Projekt helyszíne: Hajógyár utca – Laktanya utca – Szentlélek tér – Fő tér

Kapcsolódó középtávú cél(ok): **Rekreációs, turisztikai potenciál kiaknázása**

Projekt indikatív összköltsége 2020-ig: **930 millió Ft**

Projekt tartalmának összefoglalása:

Kapcsolódó projektek a TFP-n belül:

FŐV-20: M5 metró északi szakaszának üzem módváltása - előkészítés

A kerület kiemelt stratégiai célja a kulturális szolgáltatásokon keresztüli közösségépítés. A kihasználatlan kastély északi szárnyának vagyonkezelését a közelmúltban vette át, Óbuda-Békásmegyér Önkormányzat annak érdekében, hogy a méltatlan állapotba került, hosszú ideje használaton kívül álló épületrészben kulturális és közösségi funkciót hozzon létre, kapcsolódva az Óbudai és Vasarely Múzeumhoz. Továbbá a fejlesztés révén megteremtődik a gyalogos összeköttetés a fejleszteni kívánt terület és a Duna part között. Az épületszárny revitalizációja az alábbi tevékenységeket tartalmazza: épület felújítás, építészeti örökségvédelmi beavatkozás, udvar átalakítása, zöldfelület bővítésével, megújításával (rendezvényter, gyalogos átjárhatóság), multifunkcionális Kortárs Művészeti Központ létrehozása (kiállítások, múzeumpedagógia, alkotóműhelyek, művészetterápia, Kiemelt társadalmi csoportok) Közösségi Iroda (Coworking) és rendezvény tér kialakítása (Közösségi iroda, rendezvény tér, kávézó, étterem helyiségének kialakítása).

A projekt a kerület lakossága számára kulturális kínálatbővülést, a helyi vállalkozások számára inkubációs lehetőséget nyújt. Összvárosi szinten, a fejlesztés – a Budapest 2030 Hosszú távú Városfejlesztési Konceptiójában, az Árpád híd budai hídfőjénél meghatározott - a városközpontot tehermentesítő mellékközpont funkcióhiányának megszüntetését célozza meg.

IV-01: „Duna Park” létesítése, a Fővárosi Vízművek vízparti területének közterületi funkcióváltása

Projektet benyújtó szervezet (projektgazda): **Budapest Főváros IV. kerület – Újpest Önkormányzata**

Projekt helyszíne: **Külső Váci út**

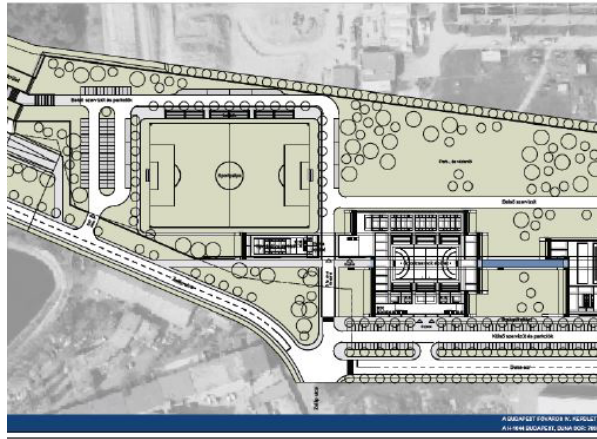
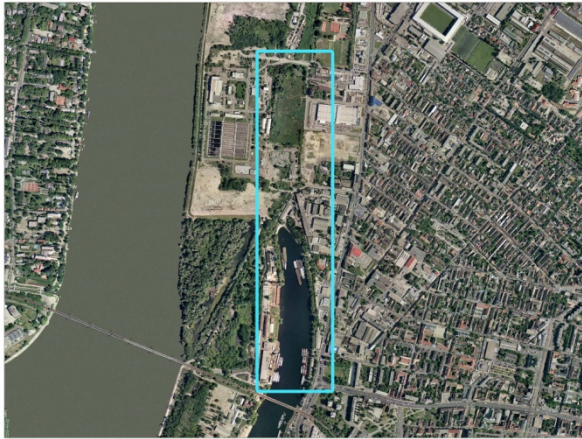
Kapcsolódó középtávú cél(ok): **Rekreációs és turisztikai potenciál kiaknázása, Partszakaszok megközelíthetősége, Közlekedési kapcsolatok fejlesztése**

Projekt indikatív összköltsége 2020-ig: **200 millió Ft**

Projekt tartalmának összefoglalása:

Újpest Duna-partjának döntő része nem vagy csak igen korlátozott mértékben látogatható, nagyobb, egybefüggő, szabadon látogatható Duna menti park (közterület) létesítésére egyedül a jelenleg Vízmű-tulajdonban lévő északi terület lehet alkalmas. Ez a Külső Váci út keleti oldalán lévő terület hasznosíthatóságát is elősegítené, továbbá, a műemléki védelem alatt álló nyersvíz-kiemelő állapota elzártsága okán folyamatosan romlik. A projekt célja a jelenleg elzárt vízmű-terület „felszabadítása”, vagyis – a vízkutak a terület által már kezdeményezett felszámolását vagy áthelyezését követően – közpark („Duna Park”) létrehozása. Kapcsolódnak hozzá a szabadtéri sportpályákat kiszolgáló beruházások, a vízisport fellendítése érdekében sporthajó kikötő (vízisporttelep) kialakítása. Cél a publikus használatra szánt, minőségi zöldfelületi fejlesztéssel kiegészített rekreációs területfejlesztés, elsődlegesen természetközeli állapot fenntartása, illetve továbbfejlesztése. A kerület lakossága számára könnyen megközelíthető, és igényes kialakítás és fenntartás mellett vonzó rekreációs célpont. Összvárosi szinten a projekt északi irányban meghosszabbítja a Duna-part rekreációs szakaszát, jelentős hasznosítatlan területet közhasználatba vonva.

IV-02: „Zöld Folyam” az egykori Duna meder sport- és rekreációs célú hasznosítása

Projektet benyújtó szervezet (projektgazda): **Budapest Főváros IV. kerület – Újpest Önkormányzata**

Projekt helyszíne: **IV. kerület**

Kapcsolódó középtávú cél(ok): **Rekreációs és turisztikai potenciál kiaknázása, Partszakaszok megközelíthetősége, Közlekedési kapcsolatok fejlesztése**

Projekt indikatív összköltsége 2020-ig: **8 500 millió Ft**

Projekt tartalmának összefoglalása:

Az Újpesti Önkormányzat, UTE, és a Fővárosi Csatornázási Művek együttműködésével – a szennyvíz-hulladék hő hasznosítása érdekében – elkészült mintaprojekt vázlatterve „Zöld Folyam” területének egy részén (a Népszigettel határos öböl, valamint a Zsilip u. közötti szakaszon) részben fedett sportlétesítmények elhelyezését javasolja. A Népszigettel határos – már visszakotort – öböl partján kajak-kenu vízisporttelep, tőle északra egész évben használható (hulladék hővel temperált) műfüves labdarúgó pálya, ettől északra pedig a Duna-sor u. mentén egyéb fedett sportlétesítmények létesülnének. A sportlétesítmények között és mögött (a Szennyvíztisztító teleppel határos területen) intenzív zöldfelület létesülne, mely publikus rekreációs területként működne. A projekt kormányzati szintű támogatása mellett várhatóan az Önkormányzat érintett, jelenleg állami tulajdonban lévő telkek tulajdonjogának is várományosa. A kerület kezdeményezte a TSZT-tervezet módosítását, hogy a terület – a Vízművek sporttelepéhez hasonlóan – K-Rek területfelhasználási egységbe kerüljön. (A TSZT végleges tartalmától függően az Újpesti Önkormányzatnak határozott célja a projekt által érintett terület sport célú hasznosítása, melynek keretében a vízisporttelep, valamint a temperált műfüves pálya mellett a tanulmánytervben szereplő sportlétesítmények közül a lehető legtöbbet kívánja megvalósítani.) A projekt a kerület lakossága számára új rekreációs közteret nyitna, összévárosi szinten illeszkedik a városfejlesztési koncepció kijelölt irányokhoz.

IX-01: Millenniumi futópálya – Nehru part, Gizella sétány

Projektet benyújtó szervezet (projektgazda): **Bp. Főváros IX. ker. Ferencváros Önk.**

Projekt helyszíne: **Nehru part-Gizella sétány**

Kapcsolódó középtávú cél(ok): **Partszakaszok gyalogos elérésének biztosítása, Rekreációs, turisztikai potenciál kiaknázása, Közlekedési kapcsolatok javítása**

Projekt indikatív összköltsége 2020-ig: **650 millió Ft**

Projekt tartalmának összefoglalása:

Kapcsolódó projektek a TFP-n belül:

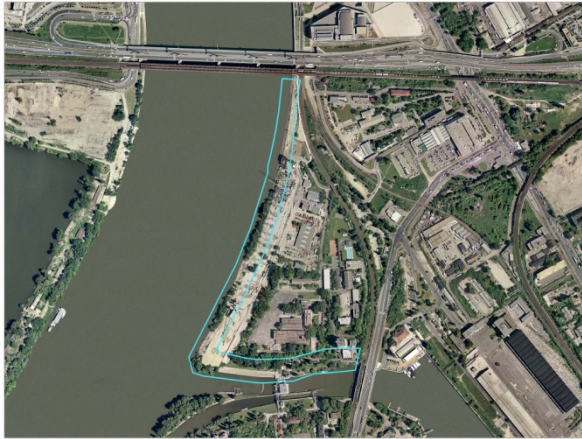
FŐV-05: A belvárosi Duna-partok komplex közterületi rehabilitációja

IX-02: Kvassay sétány; XI-01: Gyalog a Dunán

A projekten belül a rekreációs-turisztikai cél megvalósítását szolgálja a rekortán felületű futópálya létesítése. A területen kiszolgáló funkciók (padok, hulladékgyűjtők, kerékpártárolók, tájékoztató táblák) is épülnek valamint felújításra kerül a növényzet és fasor foghíjai pótlásra kerülnek. A partszakaszok megközelítését mozdítja elő a Duna-part érintett szakaszának fizikai egyesítése, az átjárhatatlan HÉV elszigetelő hatásának kikapcsolása a Duna-korzó életéből. Ehhez szükséges a HÉV pályán legalább két helyen biztonságos szintbeli akadálymentes gyalogos átjáró létesítése a Millenniumi Városközpontban a Haller kapu és a Bajor Gizi park vonalában. A közlekedési kapcsolatokat javítja, hogy a Millenniumi Városközpontban a HÉV pályán létesítendő biztonságos szintbeli akadálymentes gyalogos átjáró a meglévő és tervezett BKV hajókikötőket könnyen elérhetővé teszi és nő a Duna menti közösségi közlekedést használó utasok száma és az eszközváltást végrehajtó utasok száma.

A projekt a kerület lakossága számára megnöveli a pesti oldalon szűkös, természet-közeli kikapcsolódási teret, a szintén korlátozottan rendelkezésre álló sportolási lehetőséget. A futópálya, a környező köztér a kínálat szűkössége okán fővárosi szinten fontos fejlesztés, természet-közeli jellege, közösségi közlekedéssel és közúton való megközelíthetősége várhatóan megnövekedett érdeklődést eredményez. Továbbá, a fejlesztés déli irányban meghosszabbítja a Duna pesti partján jelenlévő turistaforgalom fő tengelyét is.

IX-02: Kvassay sétány

Projektet benyújtó szervezet (projektgazda): Bp. Főváros IX. ker. Ferencváros Önk.
 Projekt helyszíne: Hajóállomás (Kvassay Jenő út és Duna által határolt terület)
 Kapcsolódó középtávú cél(ok): **Partszakaszok gyalogos elérésének biztosítása, Rekreációs, turisztikai potenciál kiaknázása, Közlekedési kapcsolatok javítása, Hajózás fejlesztése, Barnamezős területek fejlesztése**
 Projekt indikatív összköltsége 2020-ig: 1 532 millió Ft

Projekt tartalmának összefoglalása:

Kapcsolódó projektek a TFP-n belül:
 FŐV-05: A belvárosi Duna-partok komplex közterületi rehabilitációja
 FŐV-17: Budapesti és regionális kerékpáros közlekedés fejlesztése
 Barnamező TFP-IX-01: Kvassay mező
 IX-01: Millenniumi futópálya – Nehru part, Gizella sétány

A projekt a Duna-part rekreációs zöldterületként történő déli meghosszabbítását célozza. Az árvízvédelmi alprojekt az árvízvédelmi töltés korrigálásra, kijavítására összpontosít. A partszakasz gyalogos- és kerékpáros sétánnyá történő átalakítása, a Duna-korzó életébe történő bekapcsolása érdekében kerül sor a zöldterületek megújítására, kerékpárút kialakítására kiszolgáló funkciókkal. A rekreációs kínálatot bővíti a kajak-kenu és evezős vízisport kikötő kialakítása, a megközelítést biztosító utak, parkolók, buszparkolók kiépítése. Turista hajókat fogadó kikötő és buszparkoló létesítésül a Hajóállomás utcai részen, BKK járáshajó kikötő épül a partszakasz középső részén, a zöldterület súlypontjában. A fejlesztési területen jelenleg található betonüzem, építőipari felszíni tároló terület és kapcsolódó létesítményeik elbontásra, környezeti kármentesítésre kerül, megtörténik a régészeti feltárás, árvízvédelemre és parkosításra történő előkészítés. A kerület lakossága számára térben is meghosszabbítja, funkciójában pedig bővíti a rekreációs célból rendelkezésre álló partszakaszt. Fővárosi szinten, a projekt a barnamezős projekttel együttesen megteremti a térség használhatóságát, a városi struktúrában való rendezését.

XI-01: Gyalog a Dunán

Projektet benyújtó szervezet (projektgazda): **Bp. Főváros XI. Kerület Újbuda Önkormányzata**

Projekt helyszíne: **Műgyetem előtti rakpartszakasz (vízi uszály sétány) illetve Budapesti Duna-szakasz, Budapest I., III., IV., V., IX., XI., XIII. (vízibusz)**

Kapcsolódó középtávú cél(ok): **Partszakaszok gyalogos megközelítése, Rekreációs turisztikai potenciál kiaknázása, Közlekedési kapcsolatok fejlesztése, Hajózás**

Projekt indikatív összköltsége 2020-ig: **498 millió Ft**

Projekt tartalmának összefoglalása:

Kapcsolódó projektek a TFP-n belül:

FŐV-04: Integrált Duna-part Stratégia kidolgozása

IX-01: Millenniumi futópálya – Nehru part, Gizella sétány

A projekt célja, hogy a rakpartokat Budapest városi életterébe bevonja, a városlakó közösség számára átalakítsa, a zöldfelület kiterjesztésével, új közlekedési kapcsolatok kialakításával, a vízi közlekedés fejlesztésével. A projekt a Dunán történő vízi közlekedés és a vízparti sétány újraértelmezésére irányul. A partszakaszok elérését javítja a vízi uszály sétány, amely megteremti a közvetlen kapcsolatot a vízzel. Hosszánál fogva sétálásra is alkalmas felület, amely újrahasznosított, átalakított uszályokból áll, felületén sétánnyal, homokos parttal, padokkal, intenzív növényzettel, azaz egyúttal új rekreációs-turisztikai lehetőségeket is kínál. Funkcióbővítő jelleggel bír a vízibusz forgalom elindítása, a fővárosi közlekedési rendszerhez kiegészítő jelleggel illeszkedve. A vízibusz a főváros emblematikus jelképévé válhat, amely közlekedési eszköz a lakosság számára, panorámás élményt kínál a turistáknak. A fejlesztés magában foglalja a vízibusz dokkoló létesítését és kis önsúlyú, magasabb sebességű (40 km/h) katararán vízibuszok beszerzését, melyek környezetbarát módon működnek, akadálymentes és gyors ki- és beszállítást biztosítva. A projekt a lakosság számára a budai oldalon rendkívül korlátozottan rendelkezésre álló, vízparti zöldterületet bővíti, a Dunával való közvetlen kapcsolatot megteremti, egyúttal új, természet-közeli rekreációs lehetőséget kínál. Minthogy az (uszály) mobil jellege okán más partszakaszokra is átvontatható, a projekt a főváros számára más kerületekben is hasznosítható rekreációs kínálatbővítéssel szolgál.

XI-02: Goldmann György tér

Projektet benyújtó szervezet (projektgazda): **Bp. Főváros XI. Kerület Újbuda Önkormányzata**

Projekt helyszíne: Goldmann György tér

Kapcsolódó középtávú cél(ok): **Rekreációs turisztikai potenciál kiaknázása, Közlekedési kapcsolatok fejlesztése**

Projekt indikatív összköltsége 2020-ig: **350 millió Ft**

Projekt tartalmának összefoglalása:

Kapcsolódó projektek a TFP-n belül:

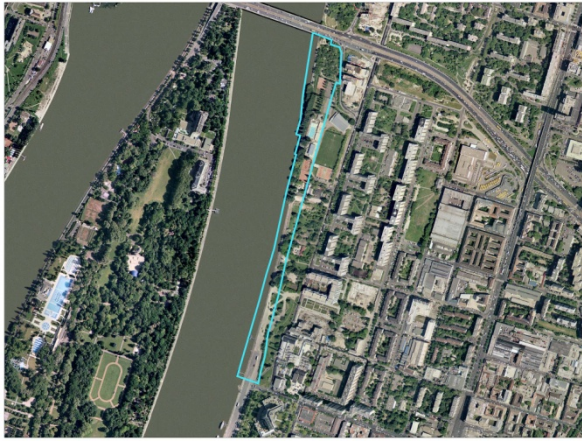
FŐV-17: Budapesti és regionális kerékpáros közlekedés fejlesztése

A projekt célja, hogy új funkciót adjon a Petőfi híd budai hídfőjét környező, zöldfelülettel rendelkező, de gyalogos közlekedési kapcsolatainak megoldatlansága miatt kihasználatlan zónának, szerves életteli térkapcsolatot teremtve a BMGE és az ELTE campusai között. A projekt szempontjából kiemelt fontosságú e partközeli terület gyalogos és kerékpáros megközelíthetőségének a javítása. A városias, „fiatalos” környezet miatt ideális helyszín a sportos, városi rekreációs funkciók telepítésére, illetve a fiatalok urbanus létét kísérő mozgásformák elhelyezésére is kedvező adottságokkal bír (streetball, görpálya elemek térplasztikai minőségben, stb.).

A projekt középpontjában a fővárosi, kerületi, a közösségi közlekedés és a gyalogos forgalom kapcsolati fejlesztése, új, a mentális térképen jelenleg nem aktív „új” városi köztér kialakítása áll. Ehhez elengedhetetlen a gyalogos zebrás, kerékpáros kapcsolatok téri helyzetének felülvizsgálata, kiegészítése, fejlesztése. Szükséges városi életnek felületet nyújtó burkolati struktúra kialakítása, illetve a főváros által kialakított arculatba illeszkedő, kisléptékű pavilonépület elhelyezése, az itt tartózkodók megfelelő kiszolgálása érdekében.

A projekt a kerület lakossága, kiemelten a 25 év alatti korosztály illetve a családostok számára új rekreációs teret eredményez, a főváros számára a térben erősen koncentrálódott (Kopaszi-gát, illetve Gellérthegy) rekreációs zónák széthúzását jelenti.

XIII-01: Vízparti sétány az Árpád-híd és a Dráva utca között

Projektet benyújtó szervezet (projektgazda): **Budapest Főváros XIII. Kerület Önkormányzata**

Projekt helyszíne: **XIII. kerület Árpád-híd és a Dráva utca közötti terület**

Kapcsolódó középtávú cél(ok): **Partszakaszok gyalogos elérhetőségének**

Projekt indikatív összköltsége 2020-ig: **95 millió Ft**

Projekt tartalmának összefoglalása:

Kapcsolódó projektek a TFP-n belül:

FŐV-05: A belvárosi Duna-partok komplex közterületi rehabilitációja

A projekt (az Úszó VB-re kiépülő) teljes hosszában a Margit-hídtól a Rákos-patakig terjedő sétányhoz illeszkedik. Az Árpád-híd és a Dráva utca közötti területen a partszakasz megközelíthetősége jelenleg korlátolt, nincs kiépített sétány, és a kerékpárút nyomvonala is a parttól távolabb helyezkedik el. Az előkészítés érdekében tanulmányterv készült, a tervezett fejlesztés részleteit a benyújtott projektadatlap nem tartalmazza.

A kerület lakossága számára a projekt jelentősen bővíti a megközelíthető partszakaszt, a projekt összvárosi jelentőségét az adja, hogy szervesen illeszkedik a „Belvárosi Duna-partok rekonstrukciója” fejlesztéshez.

XX-01: Gyalogos híd és találkozó tér

Projektet benyújtó szervezet (projektgazda): **Budapest Főváros XX. ker. Pesterzsébet Önkormányzata**

Projekt helyszíne: **XX. kerület Zodony u., Helsinki út**

Kapcsolódó középtávú cél(ok): **Partszakaszok gyalogos megközelítése**

Projekt indikatív összköltsége 2020-ig: **330 millió Ft**

Projekt tartalmának összefoglalása:

Kapcsolódó projektek a TFP-n belül:

FŐV-9e: Jódos-sós Fürdő fejlesztése

XX-02: Hullám Csónakházak funkcióbővítő fejlesztése II. ütem, 1. csónakház

XX-03: Duna-parton sétány kialakítása

A Helsinki út kettévágja a XX. kerület Gubacs és Erzsébetfalva városrészét, ezáltal élesen elválasztva a kerületet a Duna-parttól is. A Gubacs városrész megközelítése nehézkes, főleg gyalogosan. A kerületi fejlesztések nagy része azonban itt összpontosul (sportpályák, uszoda, jégcsarnok, stb.). A projekt fókuszát a HÉV és a Helsinki út felett átívelő gyalogos tengely képezi, amely híd és közösségi tér egyben, egyfajta mini közlekedési csomópont, több lejárattal, fedett-nyitott várakozó terekkel, kilátó pontokkal, liftes akadálymentesítéssel. A sétálóutca tengelyében, annak kibővítéseként közvetlen gyalogoskapcsolatot biztosít a Duna-partra. Jelszerű megformálása továbbá az átalakuló kerület új szimbóluma lehetne. A Fővárossal kötött kétoldali megállapodás alapján a hídfők területei a XX. ker. Önkormányzat tulajdonába szállnak, amennyiben a projekt megvalósul. A kerületi IVS része a projekt, a kerület rendelkezik erre szabott szabályozási tervvel, a BKK, MÁV üdvözölte az elképzelést.

A Duna-part átalakulóban van, több rekreációs, sport funkcióbővítés indult el. A projekt hozzáadása a kerület lakossága számára, hogy a gyalogos tengely könnyebben megközelíthetővé teszi a partot, így a pesterzsébeti központot is beköti a Duna-parti létesítményekhez. Összvárosi szempontból a gyalogos híd létesítése evidens városszerkezeti igénynek tesz eleget.

XX-02: Hullám Csónakházak funkcióbővítő fejlesztése II. ütem, 1. csónakház

Projektet benyújtó szervezet (projektgazda): **Budapest Főváros XX. ker. Pesterzsébet Önkormányzata**

Projekt helyszíne: **XX. kerület Vízisport u. 12-18.**

Kapcsolódó közép-távú cél(ok): **Rekreációs turisztikai potenciál kiaknázása**

Projekt indikatív összköltsége 2020-ig: **200 millió Ft**

Projekt tartalmának összefoglalása:

Kapcsolódó projektek a TFP-n belül:

XX-03: Duna-parton sétány kialakítása

Az 1925-ben készült Hullám csónakházak patináns épületeinek felújítása, és funkcióbővítése több ütemű feladat. Elkészült, jelenleg engedélyezési eljárás alatt van az egész területre vonatkozó építési engedélyezési terv. Más pályázati forrásból megvalósul az első ütemben a közösségi kert, játszótér, a parkoló, vizesblokk és a 3. csónakház. A kerület a TFP-n belül a 1. csónakház teljes felújítását, funkcióbővítését tűzte ki célként. A csónaktároló funkció mellett, szállásjellegű, kabinokat, edzőtermet és szaunát alakítana ki, korszerűsítve a helyi védettségű épületet. A kerületi sport létesítmények zöme a közelben fekszik, neves evezős klubok biztosítják már most is az élő vízi sport életet. A sétány kb. 1 km hosszan fokozatosan kiépül. Az egymással szomszédos fejlesztési lehetőségek jelentősen erősítik egymást: Jódos-sós fürdő és az evezős szövetségek között helyezkedik el a bárki által használható, igénybe vehető terület. A kerület a lakossága számára a projekt javítja a vízparttal való kapcsolatot és bővíti a rekreációs, kiemelten sport kínálatot. Összvárosi szinten a projekt illeszkedik a városfejlesztési elképzelésekbe, segíti azok megvalósítását.

XX-03: Duna-parton sétány kialakítása

Projektet benyújtó szervezet (projektgazda): **Budapest Főváros XX. ker. Pesterzsébet**

Projekt helyszíne: **XX. kerület Duna-part (RSD) a Gubacsi-híd és a soroksári kerülethatár között**

Kapcsolódó középtávú cél(ok): **Rekreációs turisztikai potenciál kiaknázása, Közlekedési kapcsolatok javítása**

Projekt indikatív összköltsége 2020-ig: **360 millió Ft**

Projekt tartalmának összefoglalása:

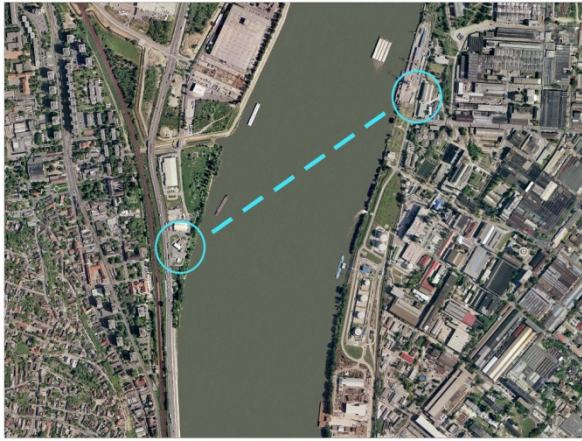
Kapcsolódó projektek a TFP-n belül:

XX-02: Hullám Csónakházak funkcióbővítő fejlesztése II. ütem, 1. csónakház

XXI-03: Ráckeve-Soroksári Duna-ág sportcélú fejlesztése

A kivételes adottságú, de alulhasznosított Duna-szakasz feltárása várat még magára. A parthoz közeli városközpont és két közvetlenül kapcsolódó lakótelep önmagában is garantálja a partszakasz egységes feltárását, a projekt megvalósítását. A telkek önkormányzati ill. fővárosi önkormányzati tulajdonban vannak. Ideális „funkció mix”-et alkotnak: i.) gyógyfürdő, hajóállomás, szálló étterem, közösségi tér, kajak-kenu és csónaktárolás, bérlés, játszótér, és közösségi kert van, illetve tervezés alatt áll a területen, ii.) Duna-menti stégek felújítása, új vízi funkcióbővítő létesítmények kialakítása, iii.) kertmozi, színpad, zenepavilon, stégrendszer. A projekten belül a közlekedési kapcsolatok javítása célt szolgálja bicikli út kialakítása a Vizisport utcában, a kerékpáros infrastruktúra kiépítése (tárolók, táblák, felfestések) az Eurovelo biciklihálózat terveivel összhangban. Az intenzív lakófunkció közelében elhelyezkedő területen megvalósuló projekt jelentőségét annak kínálatbővítő hatása adja rekreációs, egészséges életmód és kulturális szolgáltatások terén. Összvárosi szinten a projekt az önkormányzat többi projektjével együttesen megvalósulva olyan jellegű és mértékű funkcióbővülést eredményez, amelynek révén a térség már szervezettebben tud bekapcsolódni a főváros rekreációs-turisztikai vérkeringésébe.

XXI-01: Új személyforgalmú rév beindítása Csepel-Budafok városközpont között

Projektet benyújtó szervezet (projektgazda): **Budapest Főváros XXI. Kerület Csepeli Polgármesteri Hivatal**

Projekt helyszíne: **Budafok: Hajó utca térsége – Csepel: Színesfém u. és Rózsa u. térsége**
Kapcsolódó középtávú cél(ok): **Közlekedési kapcsolatok javítása, Partszakaszok megközelítése, rekreációs turisztikai potenciál kiaknázása, Hajózás fejlesztése, Barnamezős területek fejlesztése, Kisvízfolyás-torkolatok revitalizációja**
Projekt indikatív összköltsége 2020-ig: **1 437 millió Ft**

Projekt tartalmának összefoglalása:

Kapcsolódó projektek a TFP-n belül:

FŐV-14: A Duna integrálása Budapest közlekedési rendszerébe

XXII-01: Új budafoki Duna-part, Hajó utca melletti rekreációs és sport projekt megvalósítása

A projekt középpontjában a dunai közforgalmú személyhajózás fejlesztése áll. A fejlesztés komplex, sokelemű. A Partszakasz gyalogos megközelítése célt szolgálja a Színesfém utca telek megvásárlása, járdakialakítás. A rekreációs-turisztikai fejlesztés célt a Csepel Művek turisztikai megnyitása, a Budafok fejlesztésével való szoros kapcsolódás. A közlekedési kapcsolatok javítása érdekében sor kerül közút rekonstrukcióra, valamint Csepel Városközpont, a Duna és Budafok közötti közlekedési kapcsolatainak megteremtésére. A közforgalmú személyhajózás fejlesztése az utazás minőségét és a közlekedésszervezés hatékonyságát javítja, ökológiai szempontból kedvező hatással. A projekt keretében kikötőtelepítésre, P+R B+R, utaskiszálló létrehozására, a kikötőhöz vezető út (magántulajdon) megvásárlására, személyszállítására alkalmas hajó beszerzésére kerül sor. A barnamezős területek fejlesztése célt szolgálja az épített örökségvédelmi szempontok érvényesítésével történő Színesfém utcai üzemek homlokzatainak felújítása. A kisvízfolyás-torkolat revitalizációja célt szolgálja a Hosszúréti patak torkolatának rendezése. A projekt a két kerület lakossága és az elővárosi ingázók számára a belváros kikerülésével a közlekedési kapcsolatok jelentős javulását hozza. A vízi közlekedésfejlesztési projekt integrálódik a BKK kezdeményezésébe, amely a Duna integrálása Budapest közlekedési rendszerébe címet viseli.

XXI-02: Daru-domb fejlesztése

Projektet benyújtó szervezet (projektgazda): **Budapest Főváros XXI. Kerület Csepeli Polgármesteri Hivatal**

Projekt helyszíne: **Ráckevei-Soroksári Duna (RSD) partján nagyjából a Katona József u. képzeletbeli meghosszabbítása, az RSD- part, a Széchenyi u. képzeletbeli meghosszabbítása és a Dunadúló út**

Kapcsolódó középtávú cél(ok): **Partszakaszok gyalogos megközelítése, Rekreációs turisztikai potenciál kiaknázása, Közlekedési kapcsolatok javítása**

Projekt indikatív összköltsége 2020-ig: **650 millió Ft**

Projekt tartalmának összefoglalása:

Kapcsolódó projektek a TFP-n belül:

FŐV-11: RSD integrált fejlesztési program kidolgozása

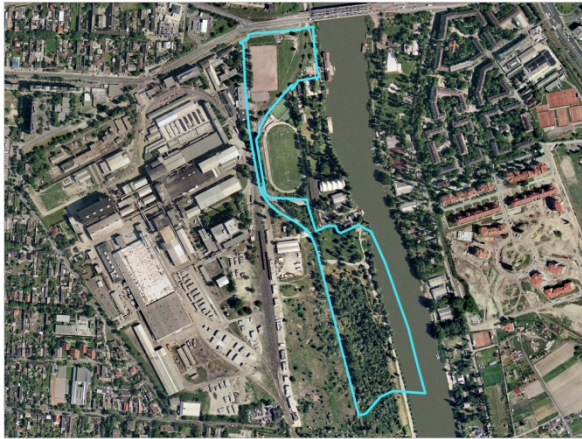
FŐV-13: Gyalogos és kerékpáros kapcsolatok megteremtése a Duna szigeteivel

XX-01 Gyalogos híd és találkozó tér

XXIII -01: A Molnár szigeti volt napközis tábor, a déli szigetsúcs és környező Duna part rekreációs fejlesztése

A projekt a Daru-domb térségében a Kis-Dunapart elérhetőségének biztosítására, szabadidős hasznosíthatóságának fejlesztésére irányul. A partszakasz elérhetősége célt szolgálja a közparki funkciók telepítése, a természetközeli jelleg megőrzése, a vízpart megközelíthetősége, élő kapcsolat létrehozása a part menti területekkel. A rekreáció-turizmus lehetőségeinek kihasználására irányul az egyedi rendezvényter kialakítása, a szükséges infrastruktúra és berendezések, vízszínpad kialakítása, látványkapcsolat megteremtése a Dunával. A fejlesztést egy vendégház egészíti ki. A helyi térségi közlekedési kapcsolatokat javítja (XX., XXI., XXIII. kerület) a csőhíd gyalogos igénybevételhez (kerékpáros áteresztés) alkalmas felújítása és gyalogúthálózat kiépítése. A projektben megfogalmazott javaslatok, és növényalkalmazások a Natura 2000 előírásainak figyelembevételével kerültek kialakításra. A projekt a három kerület lakossága számára a dunaparti rekreációs, kulturális lehetőségek bővülését, közösségi kulturális tér létrejöttét eredményezi. Jelentőségét növeli az összvárosi szinten is értékes zöldfelületekkel rendelkező Duna-parti térség jelenleg alulhasznosított, többfunkciós közhasználatba állítása.

XXI-03: Ráckeve-Soroksári Duna-ág sportcélú fejlesztése

Projektet benyújtó szervezet (projektgazda): **Budapest Főváros XXI. Kerület Csepeli Polgármesteri Hivatal**

Projekt helyszíne: **Dunadűlő Köz, Duna utca**

Kapcsolódó középtávú cél(ok): **Partszakaszok gyalogos megközelítése, Rekreációs turisztikai potenciál kiaknázása, Közlekedési kapcsolatok javítása**

Projekt indikatív összköltsége 2020-ig: **770 millió Ft**

Projekt tartalmának összefoglalása:

Kapcsolódó projektek a TFP-n belül:

FŐV-11: RSD integrált fejlesztési program kidolgozása

FŐV-13: Gyalogos és kerékpáros kapcsolatok megteremtése a Duna szigeteivel

FŐV-17: Budapesti és regionális kerékpáros közlekedés fejlesztése

XX-01 Gyalogos híd és találkozó tér

XX-03: Duna-parton sétány kialakítása

A projekt célja a Ráckevei-Soroksári- Kisduna-ág turisztikai, különösképp a vízisport területek megközelítésének fejlesztése. A Kisduna partja Fővárosi viszonylatban ritkaságnak számító természeti környezetet kínál rekreációs és sportcélú tevékenységek megvalósítására. A partszakaszok gyalogos elérést a terület rendezésére vállalt feladat (környezeti, tulajdonjog) biztosítja. A rekreációs-turisztikai lehetőségek célát szolgálja az Ráckevei Soroksári- Duna- ág turisztikai, sportturisztikai célú fejlesztése, kiemelten az öttusa, a kajak-kenu sport és szervezeti és lakossági kiszolgálása, és ehhez köthető zöldterület fejlesztés. Az EuroVelo hálózathoz való bekötés új dimenziót nyit az elővárosi és agglomerációs területek közötti turizmus fejlesztésben (BKK-val történő egyeztetés alapján). A közlekedési kapcsolatok javítására irányul a kerékpárutak, kerékpártárolók, parkolók kiépítése, illetve a II. ütemben cél Pesterzsébet elérése gyalogos híddal. A projekt nemcsak a kerület lakossága számára növeli jelentősen a sport- és egészségmegőrzési, rekreációs lehetőséget, hanem a gyalogos és kerékpáros híd, kerékpáros kapcsolatok, illetve a pesti Duna-parti és a Molnár-sziget fejlesztéseivel összhangban tágabb közösség számára is elérhetővé válik.

XXII-01: Új budafoki Duna-part, Hajó utca melletti rekreációs és sportprojekt megvalósítása

Projektet benyújtó szervezet (projektgazda): **Budapest Főváros XXII. Budafok-Tétény Polgármesteri Hivatal**

Projekt helyszíne: **Hajó utca mellett**

Kapcsolódó középtávú cél(ok): **Partszakaszok gyalogos megközelítése, Rekreációs turisztikai potenciál kiaknázása**

Projekt indikatív összköltsége 2020-ig: **600 millió Ft**

Projekt tartalmának összefoglalása:

Kapcsolódó projektek a TFP-n belül:

FŐV-14: A Duna integrálása Budapest közlekedési rendszerébe

FŐV-17: Budapesti és regionális kerékpáros közlekedés fejlesztése

XXI-01: Új személyforgalmú rév beindítása Csepel- Budafok városközpont között

XXII-02: Tematikus út (kerékpáros / gyalogos / zárándok) Dél-Budán a Hosszúréti-pataktól az MO hídig, a városi kapcsolatok javítása.

A jelenlegi állapotában a Duna-part ezen szakasza nem attraktív, használata korlátozott (bezárt csarnok, benzinkút, rossz állapotú kerékpárút). A partszakaszok elérhetősége érdekében a Duna-parton (Hajó utcai önkormányzati telkeken és a szomszédos közterületeken) új sport-rekreációs központ, kerékpáros megálló, dunai kilátóhely és park épülne. Rekreációs-turisztikai fejlesztés az új magas minőségű zöldfelület kialakítása és sport- és turisztikai épületek építése. Funkciók: kerékpáros pihenő, sportközpont, játszótér, étterem, kávézó, szabadtéri fitness-központ, szabadtéri sportpálya. A kerékpáros pihenő az EUROVELO 6 kerékpárút mellett kerül kialakításra, a kerékpárutak teljes rekonstrukciójával. A lakosság számára a projekt a városközpont részben új területtel, új kapcsolatokkal gazdagodó fejlődését eredményezi. A projekt főváros szint városrendezési szempontból is fajsúlyos, megteremti a turisták számára fontos fővárosi attraktív hajókapcsolat.

XXII-02: Tematikus út (kerékpáros / gyalogos / zarándok) Dél-Budán a Hosszúréti-pataktól az M0 hídig, a városi kapcsolatok javítása

Projektet benyújtó szervezet (projektgazda): **Budapest Főváros XXII. Budafok-Tétény Polgármesteri Hivatal**

Projekt helyszíne: **Hajó utca – 6-os út – Vágóhíd utca – Ártér utca – Hárosi Duna part – Hárosi Duna utca**

Kapcsolódó középtávú cél(ok): **Partszakaszok gyalogos megközelítése, Rekreációs turisztikai potenciál kiaknázása**

Projekt indikatív összköltsége 2020-ig: **500 millió Ft**

Projekt tartalmának összefoglalása:

Kapcsolódó projektek a TFP-n belül:

FŐV-17: Budapesti és regionális kerékpáros közlekedés fejlesztése

XXII-01: Új budafoki Duna-part, Hajó utca melletti rekreációs és sport projekt megvalósítása

A projekt a jelenleg részben elhanyagolt kb. 5 kilométer hosszú útvonal egységes minőségű kiépülésére irányul. A partszakasz jelenlegi állapotában a gyalogos megközelítése szempontjából vonzerővel nem igazán bír, használata korlátozott. Az útvonal egységes minőségben és a végleges helyén való kiépítésével jelentősen növelhető a partszakasz elérhetősége. Ezt egészítheti ki a Duna utca, a Vágóhíd utca és a Háros átjáró megújítása. A rekreációs-turisztikai potenciál fejlesztés célt szolgálja a Hosszúréti-patak és az M0 híd szakasz között magas minőségű, 5 km hosszú gyalogos/zarándok/kerékpáros útvonal kiépítése tematikus elemekkel, pihenőkkel, kilátókkal, olcsó szálláshellyel. A projekt jelentős fásítási és növényzettelepítési/parképítési elemet is tartalmaz. A terület számára a parti sétányok, utak szakaszos fejlesztése jól kiegészíti a már meglévő rendszert, a projekt eredménye megkönnyítheti a kerékpáros munkába járást is. A magas minőségű gyalogos/zarándok/kerékpáros útvonal kiépítése nagyban előmozdíthatja Dél-Buda rekreációs és turisztikai fejlődését. A terület szándéka szerint a projekt folytatódhatna a XI. kerületi Dunapart mentén.

XXIII-01: A Molnár szigeti volt napközis tábor, a déli szigetcsúcs és környező Duna part rekreációs fejlesztése

Projektet benyújtó szervezet (projektgazda): **Budapest Főváros XXIII. kerület Önkormányzat**

Projekt helyszíne: **Molnár u, Meder u, Völgyhájó u, Házhájó u, Felső Duna sor, Hollandi út**
Kapcsolódó középtávú cél(ok): **Partszakaszok gyalogos megközelítése, Rekreációs turisztikai potenciál kiaknázása, Hajózás fejlesztése, Közlekedési kapcsolatok javítása, Kisvízfolyás-torkolatok revitalizációjának előkészítése**

Projekt indikatív összköltsége 2020-ig: **1 510 millió Ft**

Projekt tartalmának összefoglalása:

Kapcsolódó projektek a TFP-n belül:

FŐV-13: Gyalogos és kerékpáros kapcsolatok megteremtése a Duna szigeteivel

XXIII-02: A Molnár sziget északi szigetcsúcs...

A terület fejlesztése a kerületi integrált városfejlesztési stratégia (IVS) „Molnár-sziget és a központi Duna szakasz” akcióterületének egyik legfőbb célkitűzése. A partszakaszok gyalogos megközelíthetősége célt szolgálja a parti sétányról a Völgyhájó utca megnyitása gyalogutak létesítése, a sziget körbejárhatóságát biztosító parti sétány kiépítése, közösségi horgász-stégekkel, pihenőkkel, zöldterület rendezéssel. A Rekreációs-turisztikai potenciál kiaknázása célt segíti a tábor területének szabadtéri sport-, rendezvény, és intézményi-területként való fejlesztése (szabadtéri színpad, külső és belső sportpályák, étterem szociális blokk, camping, kompnál fogadóépület, parkosított zöldterület, kalandpark). Hajózás: komp közelében kishajó kikötő létesítése. Közlekedési kapcsolatok: parkolóhelyek létesítése (kb. 150fh). A kisvízfolyás torkolatok revitalizációjának előkészítése célt szolgálja a Gyáli patak torkolatának környezetrendezése (legalább hordalékfogó létesítése). Összvárosi szinten, a funkcióbővítés jellegénél, mértékénél fogva a fejlesztés lényegesen előmozdítja a terület a város turisztikai vérkeringésébe való bekapcsolódását.

XXIII-02: A Molnár sziget északi szigetcsúcs és a központi soroksári Duna part környezetrendezése

Projektet benyújtó szervezet (projektgazda): **Budapest Főváros XXIII. kerület Önkormányzat**

Projekt helyszíne: **Nádaspart utca, Szajkó utca, Fűzfás utca, Meder utca, Molnár utca, Szigetcsárda utca, Felső Duna sor**

Kapcsolódó középtávú cél(ok): **Partszakaszok gyalogos megközelítése, Rekreációs turisztikai potenciál kiaknázása, Közlekedési kapcsolatok javítása,**

Projekt indikatív összköltsége 2020-ig: **563 millió Ft**

Projekt tartalmának összefoglalása:

Kapcsolódó projektek a TFP-n belül:

FŐV-13: Gyalogos és kerékpáros kapcsolatok megteremtése a Duna szigeteivel

XXII-01: A Molnár szigeti volt napközis tábor, a déli szigetcsúcs és környező Duna part...

A projekt célja a partmenti sáv jelenleg bejárhatatlan szakaszainak megnyitása, a közösségi hasznosításba történő bevonása. A Partszakasz gyalogos elérhetősége alprojekt a parti sáv megközelítésére összpontosít (részben tulajdonjogviszony rendezéssel), közösségi parti sétány új szakaszainak létrehozása, rendezett gyalogút kialakításával az érintett Duna part teljes hosszában. Rekreációs-turisztikai potenciál fejlesztése: kialakításra kerülhet a Meder utcai híd mellett a Városligeti tóhoz hasonlító csónakkölcsönző kiszolgáló épülettel (a sziget bejáratánál fogadóépületként is funkcionálna), csónakkölcsönző (kajak, kenu), gyermek napközis tábor játszótérrel, kisebb vendéglátóegység kerékpárkölsönzővel és szervizzel, továbbá az északi szigetcsúcsnál hajó-malom múzeum és kiállítóhely létesülhet a közelében tanösvénnyel. Közlekedési kapcsolatok javítása: parkolóhelyek kialakítása, valamint egy kerékpáros-gyalogos híd létesítése a Dobó utca és a Fűzfás utca között.

A déli szigetcsúcs fejlesztéséhez szorosan kapcsolódó projekt a rekreációs, egészségmegőrzés lehetőségek bővülésével jár, a projektek együttesen előmozdítják a terület a város turisztikai vérkeringésébe való bekapcsolódását.

TEMATIKUS FEJLESZTÉSI PROGRAMOK

4.3.4. Az indikatív konstrukciók bemutatása

A Duna TFP keretében 8 indikatív konstrukció került meghatározásra. Ezek célja és főbb keretei az alábbiak.

K-1: Duna menti és barnamezős területek hasznosítását elősegítő koordinációs, menedzsment projektek támogatása

Konstrukció célja: A Duna menti és a barnamezős területek hasznosítását célzó projektek kialakításának támogatása, illetve a kialakításukhoz, megvalósításukhoz szükséges menedzsment, koordinációs tevékenységek ellátásának támogatása.

Kedvezményezettek: önkormányzat, önkormányzati tulajdonú társaság, magán KKV, civil szervezet

Támogatható tevékenységek:

- tematikus partszakaszok, parkok, alulról szerveződő civil és gazdasági együttműködések programjainak támogatása
- barnamezős területek fejlesztését előkészítő projektek támogatása
- átmeneti hasznosítást célzó projektek előkészítése
- Fővároson belüli kisebb, de egy egységet alkotó területek fejlesztéseinek összehangolása, területi stratégia megfogalmazása
- közvetítő tevékenység az érintett magán, civil és önkormányzati szereplők között, jogi, marketing tevékenység

Konstrukció indikatív pénzügyi kerete: 1 000 millió Ft

Igényelhető támogatás maximuma: 200 millió FT

Finanszírozó OP: VEKOP

K-2: Duna menti alulhasznosított illetve barna mezős területek átmeneti hasznosítása

Konstrukció célja: A Duna mentén ideiglenes állagmegóvást, a környezeti állapot javítását segítse, még abban az esetben is, ha a tartós hasznosításra a források nem látszódnak.

Kedvezményezettek: önkormányzat, önkormányzati tulajdonú társaság, magán KKV

Támogatható tevékenységek:

- fitoremediáció
- ideiglenes közparkok, kiállítóterek, grundok kialakítása
- rekreációs park, sport, kultúra, szociális funkciók
- inkubátorház

Konstrukció indikatív pénzügyi kerete: 1 000 millió Ft

Igényelhető támogatás maximuma: 200 millió FT

Finanszírozó OP: VEKOP, KEHOP

K-3: Az innovatív és kreatív gazdaság ösztönzése a Duna menti fejlesztéseknél

Konstrukció célja: Munkahelyteremtés, fenntartható gazdaságélénkítés, a budapesti gazdasági struktúra innováció, tudás és kreativitás orientáltságának növelése. Az innovatív és tudásközpontú gazdaság megerősödése, elsősorban a Duna menti barnamezős területeken.

Kedvezményezettek: önkormányzat, önkormányzati tulajdonú társaság, civil szervezet, állami háttérintézmény, állami tulajdonú társaság, magán KKV, egyéb (pl. egyetem)

Támogatható tevékenységek:

- kutatóközpontok felállítása
- egyetemi kutatások, alkalmazott kutatások támogatása
- innovatív és kreatív ipari vállalkozások inkubációja, betelepülésének, növekedésének támogatása
- múzeumok, állandó és időszakos kiállítások támogatása
- kreatív és innovatív tevékenységet támogató civil szervezeti kezdeményezések támogatása

Konstrukció indikatív pénzügyi kerete: 1 500 millió Ft (ebből visszatérítendő: 1 000 millió Ft)

Igényelhető támogatás maximuma: 200 millió FT

Finanszírozó OP: VEKOP

K-4: Duna menti CLLD

Konstrukció célja: A konstrukció célja, hogy a lakosság, a civilszféra és a gazdasági szereplők együtt fogalmazzák meg azokat az elképzeléseket, projekteket, melyek megvalósulása maximálisan hozzájárul igényeik, céljaik kielégítéséhez.

Kedvezményezettek: magán KKV, civil szervezet

Támogatható tevékenységek: A szereplők által megfogalmazott tevékenységek, például:

- állandó és időszakos programok szervezése, kiállítások, fesztiválok, rendezvények, stb.
- közösségi terek/kertek kialakítása
- kommunikációs, marketing anyagok és stratégia kialakítása és megvalósítása
- innovatív turisztikai szolgáltatások és attrakciók

Konstrukció indikatív pénzügyi kerete: 2 000 millió Ft

Igényelhető támogatás maximuma: 70 millió FT

Finanszírozó OP: VEKOP

K-5: Duna menti kerékpáros infrastruktúra fejlesztése

Konstrukció célja: A partszakaszra való lejutást elősegítő, helyi jelentőségű kerékpárutak, illetve kapcsolódó kerékpáros létesítmények megépítése, a nemzetközi és országos kerékpárút-hálózathoz való csatlakozás megteremtése, illetve a már meglévő elemek hálózatba szervezése.

Kedvezményezettek: önkormányzat, önkormányzati tulajdonú társaság, civil szervezet

Támogatható tevékenységek:

- kerékpárút építése és forgalomba helyezése, illetve a már meglévő kerékpárutak korszerűsítése
- a kerékpárúthoz tartozó infrastruktúra-létesítmények korszerűsítése
- forgalombiztonsági eszközök, informatikai tájékoztatók elhelyezése
- kerékpártárolók, B+R tárolók kialakítása, illetve már meglévő létesítmények korszerűsítése
- a kerékpáros kultúra fejlődését támogató kampányok megvalósítása

Konstrukció indikatív pénzügyi kerete: 500 millió Ft

Igényelhető támogatás maximuma: 50 millió FT

Finanszírozó OP: VEKOP

K-6: Duna-menti térség rekreációs és turisztikai feltételeinek javítása

Konstrukció célja: A Duna TFP „rekreációs és turisztikai potenciál kiaknázása” középtávú céljához illeszkedően a konstrukció célja új turisztikai, szabadidős funkciók telepítése, a terület- és zöldterület rendezése, az infrastrukturális hiányosságok pótlása, illetve a vízisportok feltételeinek javítása.

Kedvezményezettek: önkormányzat, önkormányzati tulajdonú társaság, magán KKV, civil szervezet

Támogatható tevékenységek:

- kisebb parkok, közterek létesítése
- (tematikus) játszóterek, edzőpályák, stb. létesítése
- vízisport-bázisok kialakítása, továbbfejlesztése
- rekreációs központ / szolgáltatások létrehozása
- épített és természeti örökség bemutatása
- Dunára szerveződő, partokon megvalósuló közösségi programok

Konstrukció indikatív pénzügyi kerete: 1 500 millió Ft

Igényelhető támogatás maximuma: 200 millió FT

Finanszírozó OP: VEKOP

K-7: Duna menti alulhasznosított vagy újonnan kialakított partszakaszok benépesítésének és kezdeti fenntartásának támogatása

Konstrukció célja: A Duna part benépesítésének támogatása, a szabadidős szolgáltatások korai megjelenésének elősegítése.

Kedvezményezettek: önkormányzat, önkormányzati tulajdonú társaság

Támogatható tevékenységek:

- zöldterületek, közterek fenntartásának finanszírozása
- Duna menti új beruházások keretében kialakított rekreációs, szabadidő, illetve turisztikai beruházások szabadidős szolgáltatásokkal történő megtöltésének elősegítésére nyújtott önkormányzati kedvezmények finanszírozása

Konstrukció indikatív pénzügyi kerete: 1 500 millió Ft

Igényelhető támogatás maximuma: 200 millió FT

Finanszírozó OP: VEKOP

K-8: Vízhatszósítás és újrahatszósítás

Konstrukció célja: A Duna és a környező vizek alternatív hasznosításának ösztönzése öntözésre és energiatermelésre, illetve további innovatív és környezetbarát vízhasználati technológiák fejlesztését és implementálását célzó projektek támogatása

Kedvezményezettek: önkormányzat, önkormányzati tulajdonú társaság, civil szervezet, állami háttérintézmény, állami tulajdonú társaság, magán KKV

Támogatható tevékenységek: Projektek előkészítése, megvalósítása és társadalmi elfogadásának növelése:

- ipari víz hasznosítása
- csapadékvíz hasznosítása
- termálvizek hasznosítása
- vizek alternatív hasznosítása

Konstrukció indikatív pénzügyi kerete: 2 000 millió Ft (ebből visszatérítendő: 1 000 millió Ft)

Igényelhető támogatás maximuma: 500 millió FT

Finanszírozó OP: KEHOP, GINOP, VEKOP

A projekt az Európai Unió támogatásával,
az Európai Regionális Fejlesztési Alap
társfinanszírozásával valósul meg.